

Kwalificatiestructuur Sport 2003

Colofon

De Kwalificatiestructuur Sport 2003 is ontwikkeld op verzoek van VWS

Deze uitgave is een productie van NOC*NSF

Samenstelling:

Niko van Bergen (CINOP)
Ineke van Gaalen (CINOP)
Alijd Vervoorn (SEC)

Met medewerking van:

Henk van de Wetering (KNVB)
Nico Romeijn (KNVB)
Arjen Boonstoppel (NeVoBo)
Mariel Antonissen (KNZB)

Begeleidingscommissie:

Mike Schouten (onafhankelijk voorzitter)
Rene van den Burg (WOS)
Ton Friederichs (FNV-sport)
Bart Ooijen (Ministerie van VWS)
Martin Odekerken (Ministerie van OC&W)
Robert Jan Janssen (BVE-Raad)
Els van Dam (HBO-Raad)
Monica Hilhorst (OVDB)
Gerard Engelsman (NISB)
Wilma van Kasbergen (NFWS)
Robert van Cingel (NOC*NSF)
Monique Maks (NOC*NSF)

Adviezen:

Annelies Buddingh' (OVDB)
Marleen Harink (OVDB)

Projectleiding:

Yvonne Turenhout (NOC*NSF)

Eindredactie:

Hanneke Toeset
Yvonne Turenhout (NOC*NSF)

Opmaak:

Catch Communicatie

Vormgeving omslag

Daarom Ontwerpbureau, Arnhem

Foto omslag

De Beeldredactie

Druk omslag

DeltaHage, Den Haag

Publicatienummer NOC*NSF: 605

Deze publicatie kan worden besteld bij het informatiecentrum van NOC*NSF,
tel 026 – 48 34 659. E-mail: infonoc-nsf.nl. De kosten van deze publicatie bedragen € 10,-

Arnhem, september 2004

Voorwoord

De Nederlandse sport drijft op voldoende, goed en gekwalificeerd sporttechnisch kader. Er is echter een groot tekort, zowel in aantal als in kwaliteit, van trainers en coaches. Een goede opleidingsinfrastructuur op het terrein van sportopleidingen levert een belangrijke bijdrage aan gegarandeerde kwaliteit van trainers en coaches in Nederland. Kwaliteit die nodig is voor gezonde en verantwoorde sportbeoefening.

In opdracht van het ministerie van VWS is, onder regie van NOC*NSF in samenwerking met KNVB, KNZB, NeVoBo, door CINOP/SEC een kwalificatiestructuur voor sportleiders ontwikkeld. Het formuleren van een dergelijk structuur biedt de mogelijkheid om sportopleidingen in Nederland op efficiëntere wijze te organiseren en samenwerking tussen opleidingsinstituten eenvoudiger maken.

Duidelijkheid voor zowel deelnemers als voor verenigingen als het gaat om niveau en kwaliteit van sportopleidingen. De kwalificatiestructuur geeft aan op 5 verschillende niveau's welke competenties deelnemers na afloop van hun opleiding bezitten. De sociale partners in de sport, waarbij de FNV-Sport de werknemers en de WOS de werkgevers vertegenwoordigen, hebben de kwalificatiestructuur dan ook onderschreven.

Kortom, een document dat een belangrijke bijdrage levert aan de verdere ontwikkeling van sportkader in al haar facetten. Een afronding van een complex en uitvoerig traject dat meteen ook weer het startpunt is om te zorgen voor meer gekwalificeerde en een betere kwaliteit van sportkader in Nederland.

Daar gaat het namelijk om; meer en betere trainers en coaches. Zij zijn de spil van de Nederlandse sport.

Erica Terpstra
Voorzitter NOC*NSF

Leeswijzer Kwalificatiestructuur Sport 2003

De Kwalificatiestructuur Sport bestaat uit zes hoofdstukken.
Het is raadzaam om eerst hoofdstuk 6 (Verantwoordingsdocument) te lezen.
Hierin staat de opbouw en de wijze van de totstandkoming van de
Kwalificatieprofielen Sport 2003 beschreven.
Hoofdstuk 1 tot en met 5 heeft betrekking op de kwalificatieprofielen van de
sportleider niveau 1 tot en met niveau 5.
Relevante begrippen en overige terminologie staan beschreven in de bijlagen.

Inhoud

Colofon	2
Voorwoord	3
Leeswijzer	5
Hoofdstuk 1: Kwalificatieprofiel Sportleider 1	9
1 Algemene informatie	9
2 Typering kwalificatieprofiel	10
3 Kernopgaven	12
4 Kerntaken	12
5 Beroepscompetenties	16
6 Leercompetenties	17
7 Burgerschapscompetenties	17
Hoofdstuk 2: Kwalificatieprofiel Sportleider 2	19
1 Algemene informatie	19
2 Typering kwalificatieprofiel	20
3 Kernopgaven	22
4 Kerntaken	23
5 Beroepscompetenties	28
6 Leercompetenties	29
7 Burgerschapscompetenties	30
Hoofdstuk 3: Kwalificatieprofiel Sportleider 3	31
1 Algemene informatie	31
2 Typering kwalificatieprofiel	32
3 Kernopgaven	34
4 Kerntaken	34
5 Beroepscompetenties	43
6 Leercompetenties	45
7 Burgerschapscompetenties	46
Hoofdstuk 4: Kwalificatieprofiel Sportleider 4	47
1 Algemene informatie	47
2 Typering kwalificatieprofiel	48
3 Kernopgaven	50
4 Kerntaken	51
5 Beroepscompetenties	62
6 Leercompetenties	65
7 Burgerschapscompetenties	65

Hoofdstuk 5: Kwalificatieprofiel Sportleider 5	67
1 Algemene informatie	67
2 Typering kwalificatieprofiel	68
3 Kernopgaven	71
4 Kerntaken	72
5 Beroepscompetenties	85
6 Leercompetenties	89
7 Burgerschapscompetenties	90
Hoofdstuk 6: Verantwoordingsdocument	91
Inleiding	
6.1: Proces van totstandkoming van de Kwalificatiestructuur Sport 2003	92
6.2 Verantwoording van de Kwalificatiestructuur Sport 2003	95
Bijlagen	
• Beroepscompetentieprofielen	104
• Competenties	105
• Kwalificatieprofiel	108
• Succescriteria/ beheersingscriteria	109
• Beginnend/ volwassen beroepsbeoefenaar	110
• Overige relevante begrippen	111
• Lijst met afkortingen	213

Kwalificatieprofiel 1

1 Algemene informatie

1.1. Regie

Het kwalificatieprofiel sportleider 1 is ontwikkeld onder regie van NOC*NSF. Uitgangspunt voor de beschrijving is het COLO format kwalificatieprofiel (2002).

1.2. Ontwikkeld door

Het kwalificatieprofiel sportleider 1 is ontwikkeld door ontwikkelaars van de sportbonden KNVB, KNZB en de NeVoBo in samenwerking met Cinop/SEC.

1.3. Onderliggend beroepscompetentieprofiel

Het kwalificatieprofiel sportleider 1 berust op het beroepscompetentieprofiel sportleider 1 dat in april 2003 goedgekeurd is door de sociale partners WOS en FNV Sport.

1.4. Verantwoording door/op

Het beroepscompetentieprofiel sportleider 1 is gepresenteerd en besproken met vertegenwoordigers van zeventien sportbonden en NebasNsg in een aantal werkconferenties. De geconsulteerde sportbonden herkennen de werkzaamheden binnen hun sport en hebben in die zin het beroepscompetentieprofiel onderschreven. Dit is vastgesteld op de Algemene Vergadering van NOC*NSF op 18 mei 2003.

Het kwalificatieprofiel sportleider 1 is in mei 2003 akkoord bevonden door de sociale partners WOS en FNV-Sport en de sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF.

Vertegenwoordigers van de BVE-raad hebben hun instemming betuigd met het kwalificatieprofiel sportleider 1.

2 Typering kwalificatieprofiel

Korte typering kwalificatieprofiel

De sportleider 1 is een beroepsbeoefenaar die ondersteuning biedt aan sportleiders van een hoger niveau bij het geven van trainingen/lessen en het begeleiden van wedstrijden. De sportleider 1 werkt binnen de breedtesport meestal in verenigingsverband, maar kan ook werkzaam zijn bij grote (top- en breedtesport)evenementen. Bij de evenementen betreft het hand- en spandiensten bij de organisatie van de activiteiten.

De sportleider 1 draagt geen eindverantwoordelijkheid. De werkzaamheden van sportleider 1 worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van een sportleider op een hoger niveau. Het gaat om eenvoudige werkzaamheden zoals helpen bij het uitvoeren van activiteiten, het afhandelen van wedstrijdformaliteiten, zorgen voor vervoer.

Het werk van de sportleider 1 is vooral gericht op de sportieve sfeer en veiligheid van de (kwetsbare) sporter en sportomgeving. De sportleider 1 heeft vooral een rol bij het bewaken van waarden en normen (*fair play*) en draagt zorg voor de sociale en fysieke veiligheid en hygiëne bij sporters. In de houding van de sportleider 1 zal dit als voorbeeldgedrag naar voren komen. In dit kader zal de sportleider 1 op de hoogte moeten zijn van veranderingen en ontwikkelingen in de betreffende sport.

Sportleiders 1 die dit ambiëren, kunnen zich ontwikkelen tot sportleider 2. Een verdere ontwikkeling in de richting van een organisatorische of coördinerende (vrijwilligers)functie behoort tot de mogelijkheden.

In de werkzaamheden van een sportleider staan drie werkprocessen centraal, te weten het begeleiden

van sporters, het sporttechnisch handelen en het arrangeren van de sportomgeving. Binnen de werkprocessen zijn voor sportleiders 1 drie kerntaken geformuleerd (zie overzicht).

Overzicht	
Werkproces	Kerntaak
Begeleiden van sporters	Waarborgt veiligheid sporters
Sporttechnisch handelen	Assisteert bij sportactiviteiten
Arrangeren van de sportomgeving	Zorgt voor maatregelen rondom de wedstrijd

Kwalificatiestructuur

Het kwalificatieprofiel sportleider 1 behoort tot de Kwalificatiestructuur Sport. De niveau-indeling in de Kwalificatiestructuur Sport is gebaseerd op de WEB-criteria verantwoordelijkheid, complexiteit en transfer, en sluit daarmee aan bij de Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen (2002).

De niveauaanduiding van de WEB is mede gebaseerd op de Europese indeling van SEDOC (Système Européen de Diffusion des Offres et des demandes d'emploi en Compensations internationale).

Niveau

De sportleider 1 is gepositioneerd op niveau 1 van de Kwalificatiestructuur Sport die aansluit bij de WEB.

De verwachting is dat op de opleidingen in het kader van de Kwalificatiestructuur Sport de formule van de beroepsbegeleidende leerweg (80% praktijk, 20% theorie) toegepast zal worden.

Diploma en certificaten

Het diploma sportleider 1 bestaat uit drie verplichte beroepsgerichte certificaten:

1. waarborgen van de veiligheid van sporters);
2. assisteren bij sportactiviteiten;
3. zorgen voor maatregelen rondom de wedstrijd.

Het diploma wordt toegekend als de drie certificaten zijn behaald.

Deelkwalificaties

De deelkwalificaties op niveau 1 zijn:

1. waarborgen van de veiligheid van sporters;
2. assisteren bij sportactiviteiten;
3. zorgen voor maatregelen rondom de wedstrijd.

Instroomeisen

In de Kwalificatiestructuur Sport niveau 1 geldt in navolging van de WEB geen instroomeis. Gezien de eigen situatie kunnen sportbonden specifieke instroomeisen formuleren.

Doorstromingsrechten

Doorstroming vindt plaats binnen de Kwalificatiestructuur Sport van niveau 1 naar 2. Deze doorstroming kan zowel plaatsvinden binnen een bepaalde sportsector als tussen sectoren.

Bij doorstroming tussen sectoren zal een EVC-procedure relevant zijn, met name ten aanzien van de deelkwalificatie binnen het werkproces sporttechnisch handelen.

3 Kernopgaven

KERNOPGAVEN VAN HET BEROEP

KERNOPGAVE: REGELEN ROND (SPORT)ACTIVITEITEN

De sportleider 1 staat voor de uitdaging te regelen dat de (jeugdige) sporters zich sportief gedragen en op het juiste moment op de juiste plaats zijn. Dit geldt zowel voor trainingen, wedstrijden en andere activiteiten. Wanneer de (jeugdige) sporters niet op verantwoorde en veilige wijze deel kunnen nemen aan de activiteit komt de ontwikkeling van de sporters in het gedrang.

4 Kerntaken

OVERZICHT KERNTAKEN VAN HET BEROEP

KERNTAAK 1: WAARBORGT VEILIGHEID SPORTERS.

KERNTAAK 2: ASSISTEERT BIJ SPORTACTIVITEITEN.

KERNTAAK 3: ZORGT VOOR MAATREGELEN RONDOM WEDSTRIJDEN.

Kerntaak 1: Waarborgt veiligheid sporters

Het begeleiden van sporters bestaat uit de volgende drie activiteiten:

- vervullen van een voorbeeldfunctie;
- bewaken van waarden en normen (*fair play*);
- zorgdragen voor fysieke en sociale veiligheid en hygiëne bij sporters.

Kerntaak 2: Assisteert bij sportactiviteiten

Het assisteren bij sportactiviteiten bestaat uit de volgende drie activiteiten:

- zorgdragen voor materialen;
- helpen bij uitvoeren van activiteiten;
- samenwerken met andere sportleiders/vrijwilligers.

Kerntaak 3: Zorgt voor maatregelen rondom wedstrijden

Het zorgen voor maatregelen rondom wedstrijden bestaat uit de volgende drie activiteiten:

- onderhouden van contacten met ouders over vervoer;
- afhandelen van wedstrijdformaliteiten;
- rapporteren aan verantwoordelijke/leidinggevende.

WERKPROCES: BEGELEIDEN SPORTERS	
KERNTAAK 1: WAARBORGT VEILIGHEID SPORTERS	
Proces	<p>De sportleider 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • let op het sportieve gedrag en de veiligheid van de sporters; • grijpt in wanneer de veiligheid van sporters in het geding is; • corrigeert de sporters wanneer ze op een unfaire manier met elkaar en eventuele tegenstanders omgaan.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>De sportleider 1 krijgt opdrachten/aanwijzingen ten aanzien van veiligheid en gewenst gedrag van de sporters.</p> <p>De rol van de sportleider 1 is het zorgdragen voor de sportieve sfeer en veiligheid van de (kwetsbare) sporter en sportomgeving</p> <p>De sportleider 1 draagt geen eindverantwoordelijkheid.</p>
Complexiteit	<p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verschil in waarden en normen rondom omgangsvormen; • de groep is heterogeen wat betreft leeftijd, sociale en culturele achtergrond, doelen; • (on)sportief gedrag van sporters, ouders of tegenstanders; • (on)duidelijke beslissingen van scheidsrechters; • de inrichting voldoet niet aan de veiligheidseisen.
Betrokkenen	<p>De sportleider 1 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters, toeschouwers en de ouders (familie) van de sporter.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn geen specifieke hulpmiddelen nodig.</p> <p>Voor het begeleiden van sporters is de Beroepscode van belang.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de omgang is sportergericht; • de omgang met sporters geschiedt op correcte wijze; • de regels met betrekking tot hygiëne en veiligheid worden nageleefd; • de spel- en gedragsregels worden nageleefd; • de sportleider 1 houdt rekening met wensen en behoeften van de sporters.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beoordelen van gedrag van sporters en bij ongewenst gedrag ingrijpen; • beoordelen van veilige/onveilige situaties en ingrijpen bij onveilige situaties.

WERKPROCES: SPORTECHNISCH HANDELEN**KERNTAAK 2: ASSISTEERT BIJ SPORTACTIVITEITEN**

Proces	De sportleider 1: <ul style="list-style-type: none">• verricht hand- en spandiensten in het kader van de sportactiviteit;• draagt zorg voor materialen;• helpt bij het uitvoeren van activiteiten;• werkt samen met andere sportleiders/vrijwilligers.
Rol/verantwoordelijkheden	De sportleider 1 krijgt opdrachten/aanwijzingen ten aanzien van het klaarzetten van materialen en eenvoudige sporttechnische instructies. De rol van de sportleider 1 is het conform de opdracht zorgen voor het materiaal zorgdragen voor de sportieve sfeer en veiligheid van de (kwetsbare) sporter en sportomgeving. De sportleider 1 draagt geen eindverantwoordelijkheid.
Complexiteit	De werkzaamheden zijn van eenvoudige aard. Het betekent bijvoorbeeld het klaarzetten van materiaal voor standaardsituaties of op grond van duidelijke instructies. Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn: <ul style="list-style-type: none">• verschil in waarden en normen rondom omgangsvormen;• de groep is heterogeen wat betreft leeftijd, sociale en culturele achtergrond, doelen.
Betrokkenen	De sportleider 1 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters, toeschouwers en de ouders (familie) van de sporter.
Hulpmiddelen	De gebruikte hulpmiddelen zijn de geëigende hulpmiddelen bij de sportactiviteiten.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none">• de juiste materialen zijn op het gewenste moment beschikbaar;• de verantwoordelijke sportleider is aanwezig.
Keuzes en dilemma's	Het dilemma bij deze kerntaak is: <ul style="list-style-type: none">• wel/niet afwijken van instructies naar aanleiding van een onverwachte situatie.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING	
KERNTAAK 3: ZORGT VOOR MAATREGELEN RONDOM WEDSTRIJDEN	
Proces	<p>De sportleider 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inventariseert wat en wie mee moeten naar de wedstrijd; • overlegt met anderen (ouders) over vervoer van materiaal en personen; • handelt wedstrijdformaliteiten af; • informeert de verantwoordelijke sportleider over het verloop.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>De sportleider 1 is verantwoordelijk voor het vervoer en krijgt van de verantwoordelijke sportleider instructies.</p> <p>De sportleider 1 is verantwoording verschuldigd aan de hogere sportleider.</p> <p>De sportleider 1 draagt geen eindverantwoordelijkheid.</p>
Complexiteit	<p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verschil in waarden en normen rondom omgangsvormen; • de ouders willen/kunnen niet meehelpen met vervoer; • de ouders zijn te weinig of te veel betrokken; • de sportleider 1 is niet goed geïnformeerd over regels en formaliteiten.
Betrokkenen	<p>De sportleider 1 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters, toeschouwers en de ouders (familie) van de sporter.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast vervoer zijn geen specifieke hulpmiddelen nodig.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het vervoer is op het juiste moment beschikbaar; • formaliteiten worden conform de regels afgehandeld; • er is gecommuniceerd met andere sportleiders.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet aanspreken van ouders op betrokkenheid; • wel/niet gaan bij onverantwoorde omstandigheden; • wel/niet aanspreken op afmeldingen.

5 Beroepscompetenties

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITEIA	
Beroepscompetentie (SC)	<i>Waarborgen veiligheid sporters</i> De sportleider 1 is in staat om op een adequate wijze te zorgen voor de sportieve sfeer, hygiëne en veiligheid van sporters bij zowel trainingen/lessen als wedstrijden/toetsituaties conform de aanwijzingen van de verantwoordelijke sportleider.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Voert opdracht zelfstandig uit. Respecteert waarden en normen. Houdt rekening met wensen en behoeften van sporters.
<i>Resultaat</i>	Sportieve en veilige sfeer.
Beroepscompetentie (VM)	<i>Assisteren bij sportactiviteiten</i> De sportleider 1 is in staat om op een adequate wijze, in overleg met de verantwoordelijke sportleider, te assisteren bij trainingen/lessen.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Voert opdracht conform instructies uit. Stelt vragen. Raadpleegt kennisbronnen.
<i>Resultaat</i>	Plaatsing materiaal verloopt conform instructies. Uitvoering bij sportactiviteiten verloopt conform opdracht.
Beroepscompetentie (BOS)	<i>Zorgen voor maatregelen rondom wedstrijden</i> De sportleider 1 is in staat om op een adequate wijze, in overleg met de verantwoordelijke sportleider, het vervoer te regelen en formaliteiten bij (uit)wedstrijden/toetsen conform de regels af te handelen.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Overlegt met betrokkenen.
<i>Resultaat</i>	Correct ingevulde wedstrijdformulieren. Vervoer is geregeld.

6 Leercompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 1 beschikken over een kerncompetentie die hem in staat stelt mee te groeien met de ontwikkelingen die zich in de sport voordoen en hieraan mede vorm te geven.

Onderstaande leercompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

LEERCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITEIA	
Leercompetentie (ON)	De eigen hulpvragen kunnen verwoorden en op een efficiënte manier de benodigde kennisbronnen dan wel deskundigen kunnen raadplegen
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Raadpleegt deskundigen. Vertoont inzet bij het verwerven van kennis. Bepaalt leerbehoefte. Zoekt leersituaties op en legt leermomenten vast.
<i>Resultaat</i>	Volgt (na)scholing. Heeft de benodigde competentie verder ontwikkeld.

7 Burgerschapscompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 1 beschikken over een competentie die hem in staat stelt om te gaan met activiteiten en opgaven in maatschappelijke situaties.

Onderstaande burgerschapscompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

BURGERSCHAPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITEIA	
Burgerschapscompetentie	De sportleider 1 is sociaal, moreel, milieubewust en maatschappelijk actief
Beheersingscriteria	
<i>Proces/Resultaat</i>	Behandelt mensen gelijk, discrimineert niet, accepteert verschillen en heeft respect voor andere opvattingen. Hanteert breed geaccepteerde sociale omgangsvormen. Gaat kritisch om met eigen normen. Handelt vanuit overwegingen rond normatieve aspecten van het beroep (ethiek, fraude). Houdt rekening met milieunormen. Neemt verantwoordelijkheid voor de eigen arbeidsmarktpositie en eigen loopbaanontwikkeling. Houdt zich aan basiswaarden van de Grondwet en aan overige wettelijke bepalingen in de samenleving.

Kwalificatieprofiel 2

1 Algemene informatie

1.1. Regie

Het kwalificatieprofiel sportleider 2 is ontwikkeld onder regie van NOC*NSF. Uitgangspunt voor de beschrijving is het COLO format kwalificatieprofiel (2002).

1.2. Ontwikkeld door

Het kwalificatieprofiel sportleider 2 is ontwikkeld door ontwikkelaars van de sportbonden KNVB, KNZB en de NeVoBo in samenwerking met Cinop/SEC.

1.3. Onderliggend beroepscompetentieprofiel

Het kwalificatieprofiel sportleider 2 berust op het beroepscompetentieprofiel sportleider 2 dat in april 2003 goedgekeurd is door de sociale partners WOS en FNV Sport.

1.4. Verantwoording door/op

Het beroepscompetentieprofiel sportleider 2 is gepresenteerd en besproken met vertegenwoordigers van zeventien sportbonden en NebasNsg in een aantal werkconferenties. De geconsulteerde sportbonden herkennen de werkzaamheden binnen hun sport en hebben in die zin het beroepscompetentieprofiel onderschreven. Dit is vastgesteld op de Algemene Vergadering van NOC*NSF op 18 mei 2003.

Het kwalificatieprofiel sportleider 2 is in mei 2003 akkoord bevonden door de sociale partners WOS en FNV-sport en de sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF.

Vertegenwoordigers van de BVE-raad hebben hun instemming betuigd met het kwalificatieprofiel sportleider 2.

2 Typering kwalificatieprofiel

Korte typering kwalificatieprofiel

De sportleider 2 werkt doorgaans in de breedtesport binnen verenigingsverband. In de meeste gevallen gaat het om vrijwilligerswerk. De sportleider 2 werkt óf nagenoeg zelfstandig, op basis van door anderen opgestelde trainingsschema's, óf onder supervisie door een daartoe gekwalificeerde sportleider of een andere persoon die door of vanwege het bestuur van de sportorganisatie daartoe is aangewezen. Daarnaast vervult de sportleider 2 een meer assisterende rol in de sportorganisatie.

De sportleider 2 heeft een rol bij het bewaken van waarden en normen (*fair play*), de veiligheid en hygiëne. De sportleider 2 houdt rekening met de beleving en verwachtingen van de sporters.

Sportleiders 2 die dit ambiëren, kunnen zich ontwikkelen tot sportleider 3. Een verdere ontwikkeling in de richting van een organisatorische of coördinerende (vrijwilligers)functie behoort tot de mogelijkheden.

In de werkzaamheden van een sportleider staan drie werkprocessen centraal, te weten het begeleiden van sporters, het sporttechnisch handelen en het arrangeren van de sportomgeving. Binnen elk werkproces is één of meer kerntaken geformuleerd (zie overzicht).

Overzicht	
Werkproces	Kerntaak
Begeleiden van sporters	Begeleidt sporters
Sporttechnisch handelen	Verzorgt (delen van) trainingen/lessen Begeleidt wedstrijden/toetsen
Arrangeren van de sportomgeving	Assisteert bij activiteiten in de sportorganisatie

Kwalificatiestructuur

Het kwalificatieprofiel sportleider 2 behoort tot de Kwalificatiestructuur Sport.

De niveau-indeling in de (concept) Kwalificatiestructuur Sport is gebaseerd op de WEB-criteria verantwoordelijkheid, complexiteit en transfer, en sluit daarmee aan bij de Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen (2002).

De niveauaanduiding van de WEB is mede gebaseerd op de Europese indeling van SEDOC (Système Européen de Diffusion des Offres et des demandes d'emploi en Compensations internationale).

Niveau

De sportleider 2 is gepositioneerd op niveau 2 van de Kwalificatiestructuur Sport die aansluit bij de WEB.

De verwachting is dat op de opleidingen in het kader van de Kwalificatiestructuur Sport de formule van de beroepsbegeleidende leerweg (80% praktijk, 20% theorie) toegepast zal worden.

Diploma en certificaten

Het diploma voor sportleider 2 bestaat uit vier beroepsgerichte certificaten:

1. begeleiden van sporters;
2. verzorgen van een (deel) van de trainingen/lessen;
3. begeleiden van wedstrijden/toetsen;
4. assisteren bij activiteiten in de sportorganisatie.

Het diploma wordt toegekend als de vier certificaten zijn behaald.

Deelkwalificaties

De deelkwalificaties op niveau 2 zijn:

1. begeleiden van sporters;
2. verzorgen van een (deel) van de trainingen/lessen;
3. begeleiden van wedstrijden/toetsen;
4. assisteren bij activiteiten in de sportorganisatie.

Instroomeisen

Vooropleidingseisen volgens de WEB

Niveau 2: Geen

NT 2 niveau 3

Daarnaast kunnen sportbonden, gezien de eigen specifieke situatie, aanvullende instroomeisen stellen.

Doorstromingsrechten

Doorstroming vindt plaats binnen de Kwalificatiestructuur Sport van niveau 2 naar 3. Deze doorstroming kan zowel plaatsvinden binnen een bepaalde sportsector als tussen sectoren.

Bij doorstroming tussen sectoren zal een EVC-procedure relevant zijn, met name ten aanzien van de deelkwalificaties binnen het werkproces sporttechnisch handelen.

3 Kernopgaven

KERNOPGAVEN VAN HET BEROEP
KERNOPGAVE: ORGANISEREN DAT ACTIVITEIT LOOPT (KORTE TERMIJN)
De sportleider 2 staat voor de uitdaging te organiseren dat de activiteit 'loopt'. De organisatie van de activiteit moet garanties bieden dat de sporter de sport beleeft, speelt en leert. Wanneer de organisatie niet loopt, betekent dit dat sporters kunnen afhaken en dat de sportomgeving onveilig kan worden.

4 Kerntaken

OVERZICHT KERNTAKEN VAN HET BEROEP
Kerntaak 1: Begeleidt sporters.
Kerntaak 2: Verzorgt (een deel van) trainingen/lessen.
Kerntaak 3: Begeleidt wedstrijden/toetsen.
Kerntaak 4: Assisteert bij activiteiten in de sportorganisatie.
<p><i>Kerntaak 1: Begeleidt sporters</i></p> <p>Het begeleiden van sporters bestaat uit de volgende zes activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none">• introduceren van sporters in de sportorganisatie;• vervullen van voorbeeldfunctie;• stellen van normen en bewaken van waarden (<i>fair play</i>);• voeren van gesprekken met (individuele) sporters;• zorgdragen voor fysieke en sociale veiligheid en hygiëne bij sporters;• informeren van sporters.
<p><i>Kerntaak 2: Verzorgt (een deel van) trainingen/lessen</i></p> <p>Het verzorgen van (delen van) de trainingen/lessen bestaat uit de volgende vier activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none">• voorbereiden van (een deel van) een training/les op grond van een lesplan;• inrichten van de trainingssituatie;• geven van aanwijzingen aan groepen of individuele sporters;• samenwerken met andere sportleiders/begeleiders en vrijwilligers.
<p><i>Kerntaak 3: Begeleidt wedstrijden/toetsen</i></p> <p>Het begeleiden van wedstrijden/toetsen bestaat uit de volgende drie activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none">• houden van (eenvoudige) voor- en nabesprekingen;• wisselen van sporters tijdens wedstrijden;• afhandelen van wedstrijden/toetsen (administratief).
<p><i>Kerntaak 4: Assisteert bij activiteiten in de sportorganisatie</i></p> <p>Het helpen bij sportactiviteiten bestaat uit de volgende vijf activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none">• zorgdragen voor materialen;• helpen voorbereiden en uitvoeren van activiteiten;• contacten onderhouden met ouders;• behartigen van belangen van de vereniging;• rapporteren aan verantwoordelijke/leidinggevende.

WERKPROCES: BEGELEIDEN SPORTERS	
KERNTAAK 1: BEGELEIDT SPORTERS	
Proces	<p>De sportleider 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om sporters op hun gemak te stellen; • spreekt sporters aan op hun sportgedrag (op tijd komen, zich houden aan afspraken, <i>fair play</i> en dergelijke); • informeert de sporters over sportrelevante zaken als sportkleding, wedstrijden, diploma-eisen; • zorgt zowel tijdens trainingen/lessen en wedstrijden/toetsen voor de veiligheid en hygiëne van de sporters.
Rol/verantwoordelijkheden	De sportleider 2 is verantwoordelijk voor een sportieve sfeer waarbij zijn eigen gedrag als voorbeeld dient.
Complexiteit	<p>De werkzaamheden van de sportleider 2 worden beïnvloed door een aantal factoren in de omgeving van de sporter. Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de groep is heterogeen wat betreft leeftijd, sociale en culturele achtergrond, doelen; • verschil in waarden en normen rondom omgangsvormen.
Betrokkenen	De sportleider 2 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters, de ouders (familie) van de sporter.
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn geen speciale hulpmiddelen nodig.</p> <p>Voor het begeleiden van sporters is de Beroepscode van belang.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de begeleiding is gebaseerd op vertrouwen in sporters; • de sporters worden respectvol bejegend; • de begeleiding vindt plaats in een veilig en sportief klimaat; • de begeleiding sluit aan bij de ontwikkeling en belevingswereld van de sporters; • de gedrags-, hygiëne- en veiligheidsregels worden nageleefd; • de sportleider 2 houdt rekening met de grenzen van eigen bevoegdheid.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beoordelen van gedrag van sporters en bij ongewenst gedrag ingrijpen; • beoordelen van veilige/onveilige situaties en bij onveilige situaties ingrijpen; • individueel belang versus teambelang.

WERKPROCES: SPORTECHNISCH HANDELEN**KERNTAAK 2: VERZORGT (EEN DEEL VAN) TRAININGEN/LESSEN**

Proces	De sportleider 2: <ul style="list-style-type: none">• verzorgt (een deel van) trainingen/lessen;• houdt rekening met de beleving en verwachtingen van de sporters;• richt de sportactiviteiten zo in dat hij de sporters recht doet;• overlegt, indien nodig, met een hoger gekwalificeerde sportleider.
Rol/verantwoordelijkheden	De sportleider 2 is verantwoordelijk voor de realisatie van door anderen opgestelde trainingsschema of de onder supervisie verstrekte instructies.
Complexiteit	De sporttechnische werkzaamheden van de sportleider 2 bestaan uit het toepassen van standaardsportactiviteiten. Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn: <ul style="list-style-type: none">• de langere termijn doelen (jaarplan) en/of het technische beleid zijn onduidelijk;• standaardinstructies voldoen niet in specifieke situaties;• diversiteit in ontwikkeling en belevingswereld sporters.
Betrokkenen	De sportleider 2 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters, de ouders (familie) van de sporter.
Hulpmiddelen	Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen wordt gebruikgemaakt van standaard-lessenplanning.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none">• de omgang is sportergericht;• de omgang met sporters geschiedt op correcte wijze;• de regels met betrekking tot hygiëne en veiligheid worden nageleefd;• de spel- en gedragsregels zijn bij iedereen bekend;• de sportleider 2 houdt rekening met wensen en behoeften van de sporters.
Keuzes en dilemma's	Het dilemma bij deze kerntaak is: <ul style="list-style-type: none">• wel/niet afwijken van standaardinstructies naar aanleiding van onverwachte situaties.

WERKPROCES: SPORTTECHNISCH HANDELEN	
KERNTAAK 3: BEGELEIDT WEDSTRIJDEN/TOETSEN	
Proces	<p>De sportleider 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorgt ervoor dat de sporters op tijd aanwezig zijn op de gewenste plek; • houdt (eenvoudige) voor- en nabesprekingen; • wisselt sporters tijdens wedstrijden; • indien het reglement het toelaat en het zinvol is, geeft de sportleider 2 ook tijdens de (pauze van de) wedstrijd aanwijzingen en/of wisselt de sportleider 2 spelers; • behartigt de belangen van de sporters bij de wedstrijdleiding.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>De sportleider 2 is verantwoording verschuldigd aan een hoger gekwalificeerde sportleider.</p> <p>De rol van de sportleider 2 is het zodanig begeleiden van de wedstrijd/toets dat sporters op een goede wijze (conform de spelregels) deelnemen aan de wedstrijd/toets.</p>
Complexiteit	<p>De sportleider 2 begeleidt wedstrijden/toetsen met een standaard-karakter en een in sporttechnisch opzicht niet te hoog niveau.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • overtredingen tijdens de wedstrijd; • acceptatie van beslissingen van scheidsrechter/jury door sporters en ouders; • omgang met de andere partij; • tekort aan sporters; • blessures en vervanging; • verschillende eisen betrokkenen.
Betrokkenen	<p>De sportleider 2 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters, scheidsrechter (arbitrage) en de ouders (familie) van de sporter.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn er geen specifieke hulpmiddelen nodig.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de balans tussen plezier en prestatie is in overeenstemming met de doelstelling; • de wedstrijden worden gespeeld volgens de geldende regels; • de aanwijzingen zijn afgestemd op het niveau en de beleving van de sporters; • de leiding wordt geaccepteerd; • de evaluatie vindt samen met de sporters plaats; • eisen, gesteld door derden (team, ouders en dergelijke).
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het wel/niet opstellen van sporters tijdens de wedstrijd/toets; • het wel/niet wisselen van sporters tijdens de wedstrijd; • het wel/niet geven van aanwijzingen aan sporters.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING	
KERNTAAK 4: ASSISTEERT BIJ ACTIVITEITEN IN DE SPORTORGANISATIE	
Proces	<p>De sportleider 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • richt binnen de eigen invloedssfeer de sportsituatie zodanig in dat ze garantie biedt voor een goede sportbeoefening; • helpt bij de voorbereiding en uitvoering van activiteiten van de sportorganisatie. Een onderdeel hiervan is de zorg voor het materiaal; • onderhoudt bij jeugdige sporters contact met de ouders; • overlegt en rapporteert aan een hoger gekwalificeerde sportleider en werkt samen met andere sportleiders.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>De sportleider 2 is verantwoording verschuldigd aan een hoger gekwalificeerde sportleider.</p> <p>De rol van de sportleider 2 richt zich binnen de eigen invloedssfeer zodanig op de sportsituatie dat ze garantie biedt voor een goede sportbeoefening.</p>
Complexiteit	<p>De werkzaamheden van de sportleider 2 in de sportorganisatie hebben een uitvoerend karakter op grond van aanwijzingen door anderen.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geen hoger gekwalificeerde sportleider beschikbaar; • accommodatie en materialen voldoen niet; • onvoldoende overleg en afspraken tussen sportleiders.
Betrokkenen	<p>De sportleider 2 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met leden van de vereniging en eventuele gasten.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn geen specifieke hulpmiddelen nodig.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de hoger gekwalificeerde sportleider wordt bij eventuele vragen/knelpunten tijdig geraadpleegd; • de juiste materialen zijn op het gewenste moment beschikbaar; • de inrichting van de sportsituatie garandeert een goede sportbeoefening.
Keuzes en dilemma's	<p>Het dilemma bij deze kerntaak is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet afwijken van (standaard)instructies naar aanleiding van onverwachte situaties.

5 Beroepscompetenties

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITEIA	
Beroepscompetentie (SC)	<i>Begeleiden van sporters</i> De sportleider 2 is in staat om op een adequate, respectvolle en verantwoorde wijze sporters te begeleiden bij hun sportbeoefening.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Respecteert waarden en normen. Sluit de begeleiding aan bij de ontwikkeling en belevingswereld van de sporter. Houdt rekening met gedrags- en veiligheidsregels en hygiëne.
<i>Resultaat</i>	Sportuitoefening sluit aan bij de ontwikkeling en belevingswereld. Sportieve en respectvolle sfeer.
Beroepscompetentie (VM)	
Beroepscompetentie (VM)	<i>Verzorgen van (een deel van) trainingen/lessen</i> De sportleider 2 is in staat om op adequate wijze, op basis van een beschikbaar lesplan of onder begeleiding van een hoger gekwalificeerde sportleider, (een deel van) een training/les te verzorgen.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Voert (een deel van) trainingen/lessen conform lesplan uit. Stelt vragen bij onduidelijkheden in lesplan. Raadpleegt kennisbronnen. Gaat uit van de belevingswereld van de sporters.
<i>Resultaat</i>	Conform lesplan uitgevoerde trainingen/lessen. Sporters houden zich aan gedrags- en veiligheidsregels.
Beroepscompetentie (VM)	
Beroepscompetentie (VM)	<i>Begeleiden van wedstrijden/toetsen</i> De sportleider 2 is in staat om op adequate wijze de wedstrijden/toetsen te begeleiden.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Brengt gedrag van sporters in overeenstemming met spel- en gedragsregels.
<i>Resultaat</i>	Wedstrijd/toetsen, afgestemd op beleving en niveau sporters.

Beroepscompetentie (BOS)	Assisteren in de sportorganisatie De sportleider 2 is in staat om op adequate wijze, onder verantwoordelijkheid van een hoger gekwalificeerde sportleider, de sportomgeving voor sportbeoefening in gereedheid te brengen en te assisteren bij de uitvoering van de activiteiten.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Overlegt met een hoger gekwalificeerde sportleider. Voert opdrachten uit.
<i>Resultaat</i>	Een voor de sportuitoefening ingerichte sportomgeving.

6 Leercompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 2 beschikken over een kerncompetentie die hem in staat stelt mee te groeien met de ontwikkelingen die zich in de sport voordoen en hieraan mede vorm te geven.

Onderstaande leercompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

LEERCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCriteria	
Leercompetentie (ON)	De eigen hulpvragen kunnen verwoorden en op een efficiënte manier de benodigde kennisbronnen dan wel deskundigen kunnen raadplegen
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Raadpleegt deskundigen. Vertoont inzet bij het verwerven van kennis. Bepaalt leerbehoefte. Zoekt leersituaties op en legt leermomenten vast.
<i>Resultaat</i>	Volgt (na)scholing.

7 Burgerschapscompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 2 beschikken over een competentie die hem in staat stelt om te gaan met activiteiten en opgaven in maatschappelijke situaties.

Onderstaande burgerschapscompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

BURGERSCHAPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA	
<i>Burgerschapscompetentie</i>	De sportleider 2 is sociaal, moreel, milieubewust en maatschappelijk actief
<i>Beheersingscriteria</i>	
<i>Proces/Resultaat</i>	Behandelt mensen gelijk, discrimineert niet, accepteert verschillen en heeft respect voor andere opvattingen. Hanteert breed geaccepteerde sociale omgangsvormen. Gaat kritisch om met eigen normen. Handelt vanuit overwegingen rond normatieve aspecten van het beroep (ethiek, fraude). Houdt rekening met milieunormen. Neemt verantwoordelijkheid voor de eigen arbeidsmarktpositie en eigen loopbaanontwikkeling. Houdt zich aan basiswaarden van de Grondwet en aan overige wettelijke bepalingen in de samenleving.

Kwalificatieprofiel 3

1 Algemene informatie

1.1. Regie

Het kwalificatieprofiel sportleider 3 is ontwikkeld onder regie van NOC*NSF. Uitgangspunt voor de beschrijving is het COLO format kwalificatieprofiel (2002).

1.2. Ontwikkeld door

Het kwalificatieprofiel sportleider 3 is ontwikkeld door ontwikkelaars van de sportbonden KNVB, KNZB en de NeVoBo in samenwerking met Cinop/SEC.

1.3. Onderliggend beroepscompetentieprofiel

Het kwalificatieprofiel sportleider 3 berust op het beroepscompetentieprofiel sportleider 3 dat in april 2003 goedgekeurd is door de sociale partners WOS en FNV Sport.

1.4. Verantwoording door/op

Het beroepscompetentieprofiel sportleider 3 is gepresenteerd en besproken met vertegenwoordigers van zeventien sportbonden en de Nebas/Nsg in een aantal werkconferenties. De geconsulteerde sportbonden herkennen de werkzaamheden binnen hun sport en hebben in die zin het beroepscompetentieprofiel onderschreven. Dit is vastgesteld op de Algemene Vergadering van NOC*NSF op 18 mei 2003.

Het kwalificatieprofiel sportleider 3 is in mei 2003 akkoord bevonden door de sociale partners WOS en FNV-Sport en de sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF.

Vertegenwoordigers van de BVE-raad hebben hun instemming betuigd met het kwalificatieprofiel sportleider 3.

2 Typering kwalificatieprofiel

Korte typering kwalificatieprofiel

Verreweg de meeste sportleiders 3 zijn werkzaam in de breedtesport. Het werkkterrein van de sportleider 3 is een vereniging of een commerciële sportorganisatie. Bij sommige sporten ligt het accent op het aanleren van elementaire vaardigheden en wordt er gesproken over lessen in plaats van trainingen en toetsen in plaats van wedstrijden. De belangrijkste uitgangspunten voor de sportleider 3 zijn de wensen en (on)mogelijkheden van de sporters. De sportleider 3 heeft te maken met het ambitieniveau van de vereniging en dat van de individuele sporter en de mogelijkheden die de vereniging biedt. De sporters kunnen zowel volwassenen, kinderen als andere doelgroepen zijn.

Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 3 verantwoording verschuldigd. De sportleider 3 geeft zelfstandig training/les en coacht/begeleidt de sporters bij wedstrijden/toetsmomenten. Indien aanwezig geeft de sportleider 3 supervisie aan de sportleiders 2 en leiding aan de sportleiders 1.

De sportleider 3 leert de sporters de elementaire vaardigheden aan en stelt daartoe zelf een trainings- of lessenschema op. De sportleider 3 kan met qua vaardigheid en interesseniveau heterogeen samengestelde groepen sporters te maken krijgen. De sportleider 3 analyseert de mogelijkheden van de sporter en stimuleert en adviseert betreffende een verdere loopbaan als sporter.

Sportleiders 3 met ambitie om te werken in de top van de breedtesport kunnen binnen sommige sporten vervolgopleidingen volgen. Als toelatingseis wordt soms een bepaald eigen vaardigheidsniveau gevraagd. Verder is het mogelijk om zich te specialiseren in een bepaalde doelgroep of sportdiscipline. Binnen de vereniging is voor sportleiders 3 met veel ervaring vaak een rol weggelegd als begeleider van vrijwilligers of lid van een technische commissie.

In de werkzaamheden van een sportleider staan drie werkprocessen centraal, te weten het begeleiden van sporters, het sporttechnisch handelen en het arrangeren van de sportomgeving. Binnen elk werkproces is één of meer kerntaken geformuleerd (zie overzicht).

Overzicht	
Werkproces	Kerntaak
Begeleiden sporters	Stimuleert sportieve ontwikkeling van sporters
Sporttechnisch handelen	Geeft trainingen/lessen
	Coacht bij wedstrijden/toetsen
	Neemt vaardigheidstoetsen af
Arrangeren van de sportomgeving	Organiseert activiteiten in de sportorganisatie
	Stuurt sporttechnisch kader aan

Kwalificatiestructuur

Het kwalificatieprofiel sportleider 3 behoort tot de Kwalificatiestructuur Sport. De niveau-indeling in de Kwalificatiestructuur Sport is gebaseerd op de WEB-criteria verantwoordelijkheid, complexiteit en transfer, en sluit daarmee aan bij de Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen (2002).

In de Kwalificatiestructuur Sport is de kwalificatie 'sportleider 3' te vergelijken met de kwalificatie 'sport en bewegingleider' binnen de Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen.

De niveauaanduiding van de WEB is mede gebaseerd op de Europese indeling van SEDOC (Système Européen de Diffusion des Offres et des demandes d'emploi en Compensations internationale).

Niveau

De sportleider 3 is gepositioneerd op niveau 3 van de Kwalificatiestructuur Sport die aansluit bij de WEB.

De verwachting is dat op de opleidingen in het kader van de Kwalificatiestructuur Sport de formule van de beroepsbegeleidende leerweg (80% praktijk, 20% theorie) toegepast zal worden.

Diploma en certificaten

Het diploma sportleider 3 bestaat uit vijf beroepsgerichte certificaten:

1. stimuleren van de sportieve ontwikkeling van sporters;
2. geven van trainingen/lessen;
3. coachen bij wedstrijden/toetsen;
4. organiseren van activiteiten in de sportorganisatie;
5. aansturen sporttechnisch kader en representeren vereniging.

Het diploma wordt toegekend als de vijf certificaten zijn behaald.

De deelskwalificatie 'Afname vaardigheidstoetsen' is een vrije keuze deelskwalificatie. Dit betekent dat deze deelskwalificatie een verrijking is van de kwalificatie. Binnen een aantal sporten is het afnemen van vaardigheidstoetsen een integraal onderdeel van de beroepsuitoefening. Voor het behalen van het diploma in die sport zal het afnemen van vaardigheidstoetsen een verplicht onderdeel zijn.

Deelskwalificaties

De deelskwalificaties op niveau 3 zijn:

1. stimuleren van de sportieve ontwikkeling van sporters;
2. geven van trainingen/lessen;
3. coachen bij wedstrijden/toetsen;
4. afnemen vaardigheidstoetsen;
5. organiseren van activiteiten in de sportorganisatie;
6. aansturen sporttechnisch kader en representeren vereniging.

Instroomeisen

In de Kwalificatiestructuur Sport niveau 3 is navolging van de WEB de minimale instroomeis: diploma lbo/vbo of vmbo of mavo of overgang 3-4 havo/vwo. Gezien de eigen specifieke situatie kunnen bonden aanvullende instroomeisen stellen.

Doorstromingsrechten

Doorstroming vindt plaats binnen de Kwalificatiestructuur Sport van niveau 3 naar 4. Deze doorstroming kan zowel plaatsvinden binnen een bepaalde sportsector als tussen sectoren.

Bij doorstroming tussen sectoren zal een EVC-procedure relevant zijn, met name ten aanzien van deelskwalificaties binnen het werkproces sporttechnisch handelen.

3 Kernopgaven

KERNOPGAVEN VAN HET BEROEP

KERNOPGAVE: REALISEREN DOELSTELLINGEN OP LANGERE TERMIJN (MIDDELLANGE TERMIJN)

De sportleider 3 staat voor de uitdaging om doelen op korte en middellange termijn te realiseren. Door analyse, planning, uitvoering en evaluatie streeft de sportleider 3 op planmatige wijze doelstellingen na. Verkeerde planning en opzet kunnen leiden tot een minder optimale ontwikkeling en tot over- of ondertraining.

4 Kerntaken

OVERZICHT KERNTAKEN VAN HET BEROEP

Kerntaak 1: Stimuleert sportieve ontwikkeling van (jeugdige) sporters.

Kerntaak 2: Geeft trainingen/lessen.

Kerntaak 3: Coacht bij wedstrijden/toetsen.

Kerntaak 4: Neemt vaardigheidstoetsen af.

Kerntaak 5: Organiseert activiteiten in de sportorganisatie.

Kerntaak 6: Stuurt sporttechnisch kader aan.

Kerntaak 1: Stimuleert sportieve ontwikkeling van (jeugdige) sporters

Het stimuleren van de sportontwikkeling bestaat uit de volgende elf activiteiten:

- introduceren van sporters in de sportorganisatie;
- begeleiden van sporters bij sport('loopbaan')ontwikkeling;
- ondersteunen van sporters in mentaal opzicht;
- signaleren en aanpakken van knelpunten in de ontwikkeling van sporters;
- informeren, adviseren en ondersteunen van sporters;
- stellen van normen en bewaken van waarden (*fair play*);
- stimuleren/begeleiden/bewaken van groepsprocessen;
- vervullen van voorbeeldfunctie;
- stimuleren tot vergroting van de zelfstandigheid;
- zorgdragen voor veiligheid/hygiëne;
- onderhouden van contacten met ouders.

Kerntaak 2: Geeft trainingen/lessen

Het geven van trainingen/lessen bestaat uit de volgende tien activiteiten:

- analyseren van individuele en teamprestaties;
- vaststellen van de vraag/beginsituatie;
- formuleren van concrete doelen;
- opstellen van trainingsplan;
- inrichten van trainingssituatie;
- training geven aan groepen en/of individuele sporters;
- trainen van diverse doelgroepen;
- geven van leerhulp (methodisch, didactisch en fysiek handelen);
- evalueren/bijstellen van het trainingsplan;
- opstellen van (meer)jaarplan.

Kerntaak 3: Coacht bij wedstrijden/toetsen

Het coachen van wedstrijden/toetsen bestaat uit de volgende elf activiteiten:

- testen van vaardigheden;
- analyseren van tegenstanders;
- bepalen van de tactiek;
- maken van een wedstrijdplan;
- bepalen van opstelling bij wedstrijden;
- houden van voor- en/of nabesprekingen;
- analyseren van spelsituatie;
- wisselen van sporters tijdens wedstrijden;
- coachen van sporters tijdens wedstrijden;
- afhandelen van wedstrijden (administratief);
- sporter/team of organisatie vertegenwoordigen.

Kerntaak 4: Neemt vaardigheidstoetsen af

Het afnemen van vaardigheidstoetsen bestaat uit de volgende zeven activiteiten:

- leidinggeven aan de afnamesituatie;
- samenwerken en overleg plegen met andere beoordelaars;
- analyseren en beoordelen van de vaardigheid van de sporter voor toelating toets/test;
- beoordelen of de vaardigheid conform de gestelde eisen is tijdens de test/toets;
- toekennen van het vaardigheidscertificaat;
- registreren van de toetsresultaten (of opstellen van rapport [of protocol] van de toetsafname);
- formuleren van een advies over het vervolg.

Kerntaak 5: Organiseert activiteiten in de sportorganisatie

Het organiseren van sportactiviteiten bestaat uit de volgende zeven activiteiten:

- opzetten van nieuwe (incidentele) activiteiten;
- voorbereiden, uitvoeren en evalueren van (neven-)activiteiten;
- zorgdragen voor materialen;
- regelen van de organisatie;
- zorgdragen voor randvoorwaarden (waaronder toegankelijkheid accommodatie voor gehandicapten);
- samenwerken met andere trainers/begeleiders/vrijwilligers;
- rapporteren aan verantwoordelijke/leidinggevende.

Kerntaak 6: Stuurt sporttechnisch kader aan

Het aansturen van sporttechnisch kader bestaat uit de volgende vier activiteiten:

- uitdragen van sporttechnisch beleid;
- leidinggeven aan (assistent-)trainers;
- samenwerken met verzorgers/begeleiders;
- sporter/team of organisatie vertegenwoordigen.

WERKPROCES: BEGELEIDEN SPORTERS	
KERNTAAK 1: STIMULEERT SPORTIEVE ONTWIKKELING VAN (JEUGDIGE) SPORTERS	
Proces	<p>De sportleider 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om sporters te begeleiden bij hun sportieve ontwikkeling; • onderhoudt een functionele relatie met de sporters en ingeval het jeugdigen betreft ook met hun ouders; • observeert de ontwikkeling van de sporters en geeft feedback, informatie en advies; • werkt mee aan het vinden van oplossingen wanneer zich knelpunten voordoen in de sportieve ontwikkeling; • zorgt ervoor dat de verschillende sporters zo goed mogelijk aan hun trekken komen; • zorgt ervoor dat de sporter leert nadenken over de sportsituatie en de deelname van zichzelf en de anderen daaraan.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 3 verantwoording verschuldigd.</p> <p>De sportleider 3 geeft zelfstandig training/les en coacht of begeleidt de sporters bij wedstrijden of toetsmomenten.</p>
Complexiteit	<p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de maatschappelijke omgeving van de sporter; • op peil houden van de motivatie; • onvoldoende doorstromingsmogelijkheden binnen de vereniging.
Betrokkenen	<p>De sportleider 3 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters en de ouders (familie) van de sporter.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn geen specifieke hulpmiddelen nodig.</p> <p>Voor het begeleiden van sporters is de Beroepscode van belang.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de begeleiding sluit aan bij de belevingswereld en motieven van de sporters; • de begeleiding is gebaseerd op vertrouwen in sporters; • de begeleiding vindt plaats in een veilig en sportief klimaat; • er wordt onderling op de juiste wijze gecommuniceerd; • de sporters worden respectvol bejegend; • (sport)waarden en -normen worden gerespecteerd; • de begeleiding is optimaal en conform de regels van bond/sportorganisatie; • de sporters zijn aangezet tot nadenken over de sportsituatie en deelname daaraan.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • individueel belang sporter en verenigingsbelang; • maatschappelijke, sociale verplichtingen versus trainingstijden en trainingsarbeid; • wel/niet aanspreken betrokkenen bij ontwikkeling van sporter.

WERKPROCES: SPORTECHNISCH HANDELEN**KERNTAAK 2: GEEFT TRAININGEN/LESSEN**

Proces	<p>De sportleider 3:</p> <ul style="list-style-type: none">• is in staat om langere-termijndoelen te realiseren;• stelt een (meer)jaarplan op;• verzorgt trainingen/lessen, gericht op de elementaire vaardigheden;• geeft training/les aan individuen en/of groepen sporters;• richt de training/les zo in dat ze recht doet aan alle sporters;• analyseert de beginsituatie en formuleert concrete doelen;• zorgt ervoor dat de doelstellingen met betrekking tot technische, tactische, mentale en conditionele elementen geïntegreerd aan bod komen;• staat model voor wat betreft het in acht nemen van veiligheidsregels en <i>fair play</i>;• evalueert zowel het leerproces als -resultaat en stelt zonodig de trainings-/lesplanning bij.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 3 verantwoording verschuldigd. De sportleider 3 geeft zelfstandig training/les en coacht of begeleidt de sporters bij wedstrijden of toetsmomenten.</p> <p>Indien aanwezig, geeft de sportleider 3 supervisie aan de sportleiders 2 en leiding aan de sportleiders 1.</p>
Complexiteit	<p>De sporttechnische werkzaamheden van de sportleider 3 bestaan uit het opzetten van een jaarplan en het uitvoering geven aan het jaarplan.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• spanning tussen verlangde prestaties op korte en lange termijn;• vraag (sporters) sluit niet aan op het aanbod (vereniging);• heterogene sportbeleving binnen de samenstelling van de trainingsgroep;• heterogeen vaardigheidsniveau binnen de samenstelling van de trainingsgroep;• blessures van sporters;• beperkte beschikbaarheid van assistenten (sportleiders 1).
Betrokkenen	<p>De sportleider 3 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met het bestuur van de vereniging, de sporters, toeschouwers en indien aanwezig de sportleiders 1 en 2.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen worden lesplannen en trainingsschema's gebruikt.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none">• de sportactiviteit is afgestemd op de wensen en mogelijkheden van de sporters;• het trainings-/lesplan past binnen het jaarplan;• het trainings-/lesplan is gebaseerd op analyse van beginsituatie en concrete doelen;• het trainings-/lesplan voorziet in evaluatiemomenten en -methoden;• de training/les is in mentaal en fysiek opzicht veilig.
Keuzes en dilemma's	<p>Het dilemma bij deze kerntaak is:</p> <ul style="list-style-type: none">• het ambitieniveau van de vereniging in relatie tot het sporttechnische niveau van de sporters.

WERKPROCES: SPORTTECHNISCH HANDELEN**KERNTAAK 3: COACHT BIJ WEDSTRIJDEN/TOETSEN**

Proces	<p>De sportleider 3:</p> <ul style="list-style-type: none">• begeleidt individuele sporters en teams dusdanig dat ze maximaal presteren tijdens wedstrijden of toetsen;• houdt rekening met alle factoren die van invloed zijn op de prestatie. Dit zijn in de eerste plaats de kwaliteiten/vorm van de eigen sporters en die van de tegenstanders. Maar ook de omstandigheden waaronder de wedstrijd plaatsvindt, zowel wat betreft accommodatie en weersomstandigheden als de organisatie, spelen een rol;• houdt rekening met zijn eigen kwaliteiten als coach;• beslist als coach bij teamsporten over de te spelen tactiek en de daarbij passende teamopstelling;• coacht, indien de reglementen het toestaan, de spelers tijdens de wedstrijd;• evalueert en bespreekt met de sporter(s) het verloop en resultaat van de wedstrijd.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 3 verantwoording verschuldigd. De sportleider 3 geeft zelfstandig training/les en coacht of begeleidt de sporters zelfstandig bij wedstrijden of toetsmomenten.</p>
Complexiteit	<p>De werkzaamheden van de sportleider 3 bij het coachen zijn complex en hebben vooral een interactief en communicatief karakter.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• conflicten in het team;• concurrentiepraktijken van andere coaches, aantrekkingskracht andere verenigingen;• spelverruwing.
Betrokkenen	<p>De sportleider 3 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de sporters, tegenstanders, scheidsrechter (arbitrage), toeschouwers en het bestuur van de vereniging.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen worden reglementen en registratiesystemen gebruikt.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none">• bij de keuze van de tactiek is rekening gehouden met verschillende prestatiebepalende factoren;• spelers, tegenstanders, scheidsrechter en overig betrokkenen worden gerespecteerd;• met sporters wordt op een juiste wijze gecommuniceerd over wedstrijdvoorbereiding, -verloop en -resultaat;• de wedstrijd/toets is in mentaal en fysiek opzicht veilig;• coaching vindt plaats conform de wedstrijdregels.

Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet opstellen van sporters voor wedstrijden/toets; • wel/niet wisselen van sporters tijdens de wedstrijd; • wel/niet geven van aanwijzingen aan sporters; • individueel belang versus teambelang; • prestatie versus ontwikkeling; • keuze van tactiek; • keuze van opstelling.
----------------------------	--

WERKPROCES: SPORTECHNISCH HANDELEN	
KERNTAAK 4: NEEMT VAARDIGHEIDSTOETSEN AF	
Proces	<p>De sportleider 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om te beoordelen of sporters gezien hun vaardigheid in aanmerking komen voor een bepaald vaardigheidsbewijs; • observeert de verrichtingen van de sporters en bepaalt het vaardigheidsniveau; • geeft na afname feedback, informatie en advies aan de sporter.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 3 verantwoording verschuldigd. Voor de beoordeling is de sportleider 3 naar de inhoud verantwoording verschuldigd aan een hogere sportleider. Als sportleider 3 is hij bevoegd tot een bepaald niveau vaardigheidstoetsen af te nemen.</p>
Complexiteit	<p>Bij de afname van vaardigheidstoetsen van de sporters heeft de sportleider 3 te maken met de opgestelde eisen van de vaardigheidstoetsen. De sportleider 3 beoordeelt veelal de sporters die hij zelf training heeft gegeven en in het vervolg verder zal trainen.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • examenangst bij sporters; • onenigheid betreffende de interpretatie van de criteria tussen beoordelaars.
Betrokkenen	<p>De sportleider 3 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de verantwoordelijke sportleider, de sporters, de ouders (familie) van de sporter en andere beoordelaars.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 3 gebruik van de opgestelde criteria voor de beoordeling en de eventueel daarbij behorende schema's.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de beoordeling is conform de regels van bond/sportorganisatie; • de beoordeling vindt plaats in een veilig en sportief klimaat; • er wordt op de juiste wijze gecommuniceerd met de sporter; • de sporters worden respectvol bejegend; • (sport)waarden en -normen worden gerespecteerd; • vaardigheidsbewijzen worden terecht verstrekt.

Keuzes en dilemma's	De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> • kosten versus baten van sportactiviteit; • keuze van activiteit: wel/niet sportoverstijgend.
----------------------------	--

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING	
KERNTAAK 5: ORGANISEERT ACTIVITEITEN IN DE SPORTORGANISATIE	
Proces	De sportleider 3: <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om een bijdrage te leveren aan het versterken van het verenigingsaanbod; • organiseert hiertoe nieuwe of nevenactiviteiten en zorgt ervoor dat de benodigde randvoorwaarden bekend zijn; • geeft aanwijzingen over de inrichting van de trainingssituatie en de keuze en het gebruik van de materialen; • werkt bij het organiseren samen met andere kaderleden en rapporteert aan degene die de eindverantwoordelijkheid draagt.
Rol/verantwoordelijkheden	Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 3 verantwoording verschuldigd. Indien aanwezig, geeft de sportleider 3 supervisie aan de sportleiders 2 en leiding aan de sportleiders 1.
Complexiteit	De sportleider 3 zal inventief moeten zijn om nieuwe activiteiten te ontwikkelen voor de vereniging. Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn: <ul style="list-style-type: none"> • conflicterende verenigingsbelangen; • gebrek aan financiële middelen; • organisatorische context vraagt onevenredig veel aandacht van de sportleider 3; • beperkte accommodatie (zowel in kwaliteit als kwantiteit) en/of tekort aan materialen.
Betrokkenen	De sportleider 3 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de sporters, de sportleiders 1 en 2, het bestuur en andere vrijwilligers in de vereniging.
Hulpmiddelen	Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn geen specifieke hulpmiddelen nodig.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none"> • de vereniging ondersteunt de plannen van de nieuwe of nevenactiviteiten; • de juiste materialen zijn op het gewenste moment beschikbaar; • de randvoorwaarden zijn bekend; • suggesties van anderen worden angehooord/opgepakt; • de nieuwe of nevenactiviteiten hebben geleid tot het beoogde resultaat (namelijk een bijdrage leveren aan de versterking van het verenigingsaanbod).
Keuzes en dilemma's	De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet ingrijpen op handelen sporttechnisch kader; • eigenbelang versus verenigingsbelang; • wel/niet aansluiten op opleiding.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING**KERNTAAK 6: STUURT SPORTTECHNISCH KADER AAN**

Proces	De sportleider 3: <ul style="list-style-type: none">• is in staat om aan de sportleiders 1 opdrachten en aanwijzingen te geven;• geeft de sportleiders 2 supervisie;• draagt bij aan de ontwikkeling van het kader.
Rol/verantwoordelijkheden	Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 3 verantwoording verschuldigd. De sportleider 3 geeft zelfstandig training/les en coacht of begeleidt de sporters bij wedstrijden of toetsmomenten. De sportleider 3 geeft supervisie aan de sportleiders 2 en leiding aan de sportleiders 1.
Complexiteit	Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn: <ul style="list-style-type: none">• het hart van de sportleider 3 ligt meer bij andere kerntaken;• matige organisatorische context, ontbrekend bestuurlijk kader;• conflicterende (verenigings)belangen;• onvoldoende professionele ondersteuning.
Betrokkenen	De sportleider 3 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de sportleiders 1 en 2 en het bestuur.
Hulpmiddelen	Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn geen specifieke hulpmiddelen nodig.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none">• het juiste in- en externe netwerk is beschikbaar;• de sportleider 3 geeft adequate aanwijzingen voor de ontwikkeling van de sportleiders 1 en 2;• opdrachten en aanwijzingen worden uitgevoerd.
Keuzes en dilemma's	De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none">• wel/niet ingrijpen op handelen sporttechnisch kader;• eigenbelang versus verenigingsbelang;• wel/niet aansluiten op opleiding.

5 Beroepscompetenties

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA	
Beroepscompetentie (SC)	<i>Stimuleren van de sportieve ontwikkeling van sporters</i> De sportleider 3 is in staat om op adequate wijze een optimale begeleiding te bieden die bijdraagt aan de ontwikkeling van een waarden- en normenpatroon voor de sport en die sporters laat reflecteren op de sportsituatie.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Respecteert waarden en normen. Verwoordt zijn eigen gedrag in de sportsituatie in relatie tot de waarden en normen. Begeleiding doet recht aan sportieve mogelijkheden en ambities van de sporters. Houdt rekening met veiligheidsregels en regels van de bond/sportorganisatie.
<i>Resultaat</i>	Sportuitoefening sluit aan bij de ontwikkeling, ambities en belevingswereld. Sportieve en respectvolle sfeer.
Beroepscompetentie (VM)	<i>Geven van trainingen/lessen</i> De sportleider 3 is in staat om op adequate wijze trainingen/lessen zo te plannen, uit te voeren en te evalueren dat ze aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de sporters en leiden tot het realiseren van doelstellingen op langere termijn.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Sluit aan bij de wensen en mogelijkheden van de sporter. Realiseert doelstellingen op langere termijn. Houdt rekening met gedrags- en veiligheidsregels en regels van de bond/sportorganisatie.
<i>Resultaat</i>	Opgesteld trainings-/lessenplan. Uitgevoerd trainings-/lessenplan. Evaluatie trainings-/lessenplan.

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA (vervolg)	
Beroepscompetentie (VM)	<i>Coachen bij wedstrijden/toetsen</i> De sportleider 3 is in staat om op adequate wijze bij de wedstrijden/toetsen conform de wedstrijdregels sporters te coachen, gericht op het leveren van de nagestreefde prestatie.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Brengt gedrag sporters in overeenstemming met spel- en gedragsregels. Houdt rekening met van invloed zijnde prestatiebepalende factoren, gedrags- en veiligheidsregels. Bevordert de juiste teamgeest.
<i>Resultaat</i>	Wedstrijd en toetsen, afgestemd op beleving en niveau van de sporters. Wedstrijd en toetsen conform wedstrijdregels.
Beroepscompetentie (VM)	<i>Afnemen vaardigheidstoetsen</i> De sportleider 3 is in staat om op adequate wijze een afnamesituatie te bieden die recht doet aan een objectieve beoordeling van de vaardigheid van de sporter.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Respecteert criteria en normen. Sporter toont zijn vaardigheid in de toetsituatie. Beoordeelt de vaardigheid van de sporter aan de hand van de criteria en de regels voor beoordeling van de bond/vereniging.
<i>Resultaat</i>	Vaardigheid sporter sluit aan bij de criteria. Sportieve en respectvolle sfeer. Beoordeling verloopt objectief.
Beroepscompetentie (SC, BOS)	<i>Organiseren van activiteiten in de sportorganisatie</i> De sportleider 3 is in staat om op adequate wijze een bijdrage te leveren aan het versterken van het verenigingsaanbod in de vorm van nieuwe of nevenactiviteiten die passen binnen de doelstellingen van de vereniging.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Organiseert en realiseert de samenwerking met bestuur en vrijwilligers. Sluit aan bij interesses van (potentiële) leden. Houdt rekening met de gestelde randvoorwaarden.
<i>Resultaat</i>	Versterking van het verenigingsaanbod. Nieuwe of nevenactiviteiten.

Beroepscompetentie (SC BOS)	Aansturen van sporttechnisch kader De sportleider 3 is in staat om op adequate wijze de sportleiders 1 en 2 aan te sturen en mee te werken aan de ontwikkeling van het kader. De sportleider 3 is in staat om op adequate wijze bij te dragen aan een goed imago van de vereniging door onder andere contacten te onderhouden met andere verenigingen, instanties en media.
Beheersingscriteria	
Proces	Stuurt op inspirerende en passende wijze de sportleiders 1 en 2 aan. Ontwikkelt deskundigheid van het kader.
Resultaat	Enthousiaste sportleiders.

6 Leercompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 3 beschikken over een kerncompetentie die hem in staat stelt mee te groeien met de ontwikkelingen die zich in de sport voordoen en hieraan mede vorm te geven.

Onderstaande leercompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

LEERCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA	
Leercompetentie (ON)	De eigen hulpvragen kunnen verwoorden en op een efficiënte manier de benodigde kennisbronnen dan wel deskundigen kunnen raadplegen
Beheersingscriteria	
Proces	Raadpleegt deskundigen. Vertoont inzet bij het verwerven van kennis. Bepaalt leerbehoefte. Zoekt leersituaties op en legt leermomenten vast.
Resultaat	Volgt (na)scholing.

7 Burgerschapscompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 3 beschikken over een competentie die hem in staat stelt om te gaan met activiteiten en opgaven in maatschappelijke situaties.

Onderstaande burgerschapscompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

BURGERSCHAPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA	
<i>Burgerschapscompetentie</i>	De sportleider 3 is sociaal, moreel, milieubewust en maatschappelijk actief
<i>Beheersingscriteria</i>	
<i>Proces/Resultaat</i>	Behandelt mensen gelijk, discrimineert niet, accepteert verschillen en heeft respect voor andere opvattingen. Hanteert breed geaccepteerde sociale omgangsvormen. Gaat kritisch om met eigen normen. Handelt vanuit overwegingen rond normatieve aspecten van het beroep (ethiek, fraude). Houdt rekening met milieunormen. Neemt verantwoordelijkheid voor de eigen arbeidsmarktpositie en eigen loopbaanontwikkeling. Houdt zich aan basiswaarden van de Grondwet en aan overige wettelijke bepalingen in de samenleving.

Kwalificatieprofiel 4

1 Algemene informatie

1.1. Regie

Het kwalificatieprofiel sportleider 4 is ontwikkeld onder regie van NOC*NSF. Uitgangspunt voor de beschrijving is het COLO format kwalificatieprofiel (2002).

1.2. Ontwikkeld door

Het kwalificatieprofiel sportleider 4 is ontwikkeld door ontwikkelaars van de sportbonden KNVB, KNZB en de NeVoBo in samenwerking met Cinop/SEC.

1.3. Onderliggend beroepscompetentieprofiel

Het kwalificatieprofiel sportleider 4 berust op het beroepscompetentieprofiel sportleider 4 dat in april 2003 goedgekeurd is door de sociale partners WOS en FNV Sport.

1.4. Verantwoording door/op

Het beroepscompetentieprofiel sportleider 4 is gepresenteerd en besproken met vertegenwoordigers van zeventien sportbonden en de Nebas/Nsg in een aantal werkconferenties. De geconsulteerde sportbonden herkennen de werkzaamheden binnen hun sport en hebben in die zin het beroepscompetentieprofiel onderschreven. Dit is vastgesteld op de Algemene Vergadering van NOC*NSF op 18 mei 2003.

Het kwalificatieprofiel sportleider 4 is in mei 2003 akkoord bevonden door de sociale partners WOS en FNV-Sport en de sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF.

Vertegenwoordigers van de BVE-raad hebben hun instemming betuigd met het kwalificatieprofiel sportleider 4.

2 Typering kwalificatieprofiel

Korte typering kwalificatieprofiel

De sportleider 4 werkt doorgaans met specifieke (groepen) sporters, veelal in de top van de breedtesport, maar kan ook werkzaam zijn op basis van andere selectiecriteria. De selectie heeft veelal betrekking op de wedstrijdsport, maar kan ook de selectie zijn naar doelgroep (55+, kleutergymnastiek, gehandicapten). Het werkterrein van de sportleider 4 kan een vereniging, maar ook een afdeling van een sportbond zijn.

Het bestuur van de sportvereniging/bond is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd. De sportleider 4 is binnen de vereniging vaak de hoogst gekwalificeerde trainer. Op basis van zijn verantwoordelijkheden adviseert de sportleider 4 het bestuur of de technische commissie over zaken als het technische beleid waaronder de doorstroming van sporters. In verenigingen die zich professionaliseren, kan de sportleider 4 ook aangesteld worden als de verantwoordelijke voor de ontwikkeling en uitvoering van het sporttechnische beleid.

De sportleider 4 is meestal verantwoordelijk voor training en coaching van selectieteams of geselecteerde sporters.

De sportleider 4 zal sportleiders die lager gekwalificeerd zijn, (bege)leiden en adviseren. De sportleider 4 zal vaak optreden als praktijkbegeleider van sportleiders in opleiding.

De sportleider 4 is op sporttechnisch terrein vooral gericht op de ontwikkeling en uitvoering van sporttechnisch beleid voor de langere termijn.

De sportleider 4 scout talenten en beoordeelt het ontwikkelingspotentieel van de sporter.

De sportleider 4 analyseert de mogelijkheden van de sporter en stimuleert en adviseert betreffende een verdere loopbaan als sporter. De wensen en (on)mogelijkheden van de sporters zijn belangrijke uitgangspunten voor de sportleider 4. Sportleiders 4 kunnen zich verder specialiseren in hetzij de sporttechnische begeleiding van geselecteerde sporters hetzij het managen van sportverenigingen. Een groei naar sportleider 5 behoort tot de mogelijkheden

In de werkzaamheden van een sportleider staan drie werkprocessen centraal, te weten het begeleiden van sporters, het sporttechnisch handelen en het arrangeren van de sportomgeving. Binnen elk werkproces is één of meerdere kerntaken geformuleerd (zie overzicht).

Overzicht	
Werkproces	Kerntaak
Begeleiden van sporters	Stimuleert sportieve ontwikkeling van specifieke (groepen) sporters
Sporttechnisch handelen	Geeft trainingen/lessen aan specifieke (groepen) sporters Coacht specifieke (groepen) sporters Scout sporters
Arrangeren van de sportomgeving	Ontwikkelt en voert sporttechnisch beleid uit Werkt met begeleidingsteam samen en onderhoudt externe contacten Bevordert competentie-ontwikkeling van sporttechnisch kader

Kwalificatiestructuur

Het kwalificatieprofiel sportleider 4 behoort tot de Kwalificatiestructuur Sport. De niveau-indeling in de Kwalificatiestructuur Sport is gebaseerd op de WEB-criteria verantwoordelijkheid, complexiteit en transfer, en sluit daarmee aan bij de Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen.

In de Kwalificatiestructuur Sport is de kwalificatie 'sportleider 4' te vergelijken met de kwalificatie 'sport en bewegingcoördinator' binnen de Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen.

De niveauaanduiding van de WEB is mede gebaseerd op de Europese indeling van SEDOC (Système Européen de Diffusion des Offres et des demandes d'emploi en Compensations internationale).

Niveau

De sportleider 4 is gepositioneerd op niveau 4 van de Kwalificatiestructuur Sport die aansluit bij de WEB.

De verwachting is dat op de opleidingen in het kader van de Kwalificatiestructuur Sport de formule van de beroepsbegeleidende leerweg (80% praktijk, 20% theorie) toegepast zal worden.

Diploma en certificaten

Het diploma voor sportleider 4 bestaat uit zes beroepsgerichte certificaten:

1. stimuleren van de sportieve ontwikkeling van geselecteerde sporters;
2. geven van trainingen/lessen aan geselecteerde sporters;
3. coachen van geselecteerde sporters;
4. ontwikkelen en uitvoeren van sporttechnisch beleid;
5. samenwerken met begeleidingsteam en onderhouden van externe contacten;
6. bevorderen van competentieontwikkeling van sporttechnisch kader.

Het diploma wordt toegekend als de zes certificaten zijn behaald.

Deelkwalificaties

De deelkwalificaties op niveau 4 zijn:

1. stimuleren van de sportieve ontwikkeling van specifieke (groepen) sporters;
2. geven van trainingen/lessen aan specifieke (groepen) sporters ;
3. coachen van specifieke (groepen) sporters;
4. scouten van sporters;
5. ontwikkelen en uitvoeren van sporttechnisch beleid;
6. samenwerken met begeleidingsteam en onderhouden van externe contacten;
7. bevorderen van competentieontwikkeling van sporttechnisch kader.

De deelkwalificatie 'Scouten van sporters' is een vrije keuze deelkwalificatie.

Instroomeisen

In de Kwalificatiestructuur Sport niveau 4 is navolging van de WEB de minimale instroomeis: diploma lbo/vbo of vmbo of mavo of overgang 3- 4 havo/vwo. Gezien de eigen specifieke situatie kunnen bonden aanvullende instroomeisen stellen.

Doorstromingsrechten

Doorstroming vindt plaats binnen de Kwalificatiestructuur Sport van niveau 4 naar 5. Deze doorstroming kan zowel plaatsvinden binnen een bepaalde sportsector als tussen sectoren.

Bij doorstroming tussen sectoren zal een EVC-procedure relevant zijn, met name ten aanzien van de kwalificaties binnen het werkproces sporttechnisch handelen.

3 Kernopgaven

KERNOPGAVEN VAN HET BEROEP

KERNOPGAVE: LEVEREN VAN MAATWERK (LANGE TERMIJN)

De sportleider 4 staat voor de uitdaging om maatwerk te leveren. De begeleiding en het programma moeten afgestemd zijn op de specifieke ontwikkelingsmogelijkheden van de sporter. Het doel is om op korte en lange termijn te komen tot maximale resultaten. Wanneer het programma onvoldoende op maat is, heeft dat negatieve gevolgen voor de resultaten van de sporter.

4 Kerntaken

OVERZICHT KERNTAKEN VAN HET BEROEP
Kerntaak 1: Stimuleert sportieve ontwikkeling van specifieke (groepen) sporters.
Kerntaak 2 Geeft trainingen/lessen aan specifieke (groepen) sporters.
Kerntaak 3: Coacht specifieke (groepen) sporters.
Kerntaak 4: Scout sporters.
Kerntaak 5: Ontwikkelt en voert sporttechnisch beleid uit.
Kerntaak 6: Werkt met begeleidingsteam samen en onderhoudt externe contacten.
Kerntaak 7: Bevordert competentieontwikkeling van sporttechnisch kader.
<p><i>Kerntaak 1: Stimuleert sportieve ontwikkeling van specifieke (groepen) sporters</i></p> <p>Het stimuleren van de sportieve ontwikkeling van geselecteerde sporters bestaat uit de volgende acht activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begeleiden van spelers bij sport('loopbaan')ontwikkeling; • begeleiden van spelers in mentaal opzicht; • signaleren en aanpakken van knelpunten in de ontwikkeling van spelers; • informeren, adviseren en ondersteunen van sporters; • stellen van normen en bewaken van waarden (<i>fair play</i>); • stimuleren tot vergroting van de zelfstandigheid; • stimuleren/begeleiden/bewaken van groepsprocessen; • contacten onderhouden met ouders.
<p><i>Kerntaak 2: Geeft trainingen/lessen aan specifieke (groepen) sporters</i></p> <p>Het geven van trainingen/lessen bestaat uit de volgende tien activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyseren van individuele en teamprestaties; • vaststellen van de vraag/beginsituatie; • formuleren van concrete doelen; • opstellen van trainingsplan; • inrichten van trainingssituatie; • trainen van groepen en/of individuele sporters; • trainen van diverse doelgroepen; • geven van leerhulp (methodisch, didactisch en fysiek handelen); • evalueren/bijstellen van het trainingsplan; • opstellen van (meer)jaarplan.
<p><i>Kerntaak 3: Coacht specifieke (groepen) sporters</i></p> <p>Het coachen van wedstrijden/toetsen bestaat uit de volgende tien activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • testen van vaardigheden; • analyseren van tegenstanders; • bepalen van de tactiek;

KERNTAKEN VAN HET BEROEP (vervolg)

- maken van een wedstrijdplan;
- bepalen van opstelling bij wedstrijden;
- houden van voor- en/of nabesprekingen;
- analyseren van spelsituatie;
- wisselen van sporters tijdens wedstrijden;
- coachen van sporters tijdens wedstrijden;
- administratief afhandelen van wedstrijden.

Kerntaak 4: Scout sporters

Het scouten van talent bestaat uit de volgende vijf activiteiten:

- formuleren van eisen;
- observeren van sporters;
- analyseren/vaststellen van vaardigheidsniveau;
- analyseren/vaststellen van ontwikkelingsperspectief;
- adviseren aan sporter (en anderen) over perspectief.

Kerntaak 5: Ontwikkelt en voert sporttechnisch beleid uit

Het ontwikkelen en uitvoeren van sporttechnisch beleid bestaat uit de volgende tien activiteiten:

- opzetten van nieuwe (incidentele) activiteiten;
- voorbereiden, (laten) uitvoeren en evalueren van (neven)activiteiten;
- opstellen van sporttechnisch beleid;
- uitdragen van sporttechnisch beleid;
- zorgdragen voor randvoorwaarden;
- leidinggeven aan (assistent-)trainers;
- coördineren en bewaken van sporttechnisch beleid;
- bewaken van budget;
- samenwerken met andere trainers/begeleiders/vrijwilligers;
- rapporteren aan verantwoordelijke/leidinggevende.

Kerntaak 6: Werkt met begeleidingsteam samen en onderhoudt externe contacten

Het samenwerken met begeleidingsteam en het onderhouden van externe contacten bestaat uit de volgende acht activiteiten:

- ontwikkelen van begeleidingsplan;
- samenwerken met netwerk van specialisten;
- samenwerken met verzorgers/begeleidingsteam;
- regelen van de organisatie;
- behartigen van belangen van de vereniging/organisatie;
- onderhouden van contacten met sponsors;
- vertegenwoordigen sporter/sportteam of organisatie in de media;
- onderhouden van contacten met andere verenigingen.

Kerntaak 7: Bevordert competentieontwikkeling van sporttechnisch kader

Het bevorderen van kennisontwikkeling van sporttechnisch kader bestaat uit de volgende drie activiteiten:

- begeleiden en adviseren van kader;
- uitvoeren van eenvoudig onderzoek;
- publiceren van verworven kennis.

WERKPROCES: BEGELEIDEN SPORTERS	
KERNTAAK 1: STIMULEERT SPORTIEVE ONTWIKKELING VAN SPECIFIEKE (GROEPEN) SPORTERS	
Proces	<p>De sportleider 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om specifieke (groepen) sporters dusdanig te begeleiden dat ze zich maximaal kunnen ontplooiën; • versterkt op planmatige wijze de zelfstandigheid en mentale weerbaarheid van specifieke (groepen) sporters en -teams; • begeleidt de sporters bij hun sportloopbaanontwikkeling; • adviseert en ondersteunt de specifieke (groepen) sporters en wanneer het jeugdige sporters betreft hun ouders op het gebied van de leef- en trainingssituatie; • helpt de sporter bij het eigen maken van waarden en normen om (top)sport te kunnen bedrijven; • zoekt bij knelpunten samen met de sporter(s) naar oplossingen.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever, of de bond als de sportleider 4 in dienst is van de bond. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd.</p>
Complexiteit	<p>Bij het stimuleren van de sportieve ontwikkeling van geselecteerde sporters heeft de sportleider 4 te maken met de maatschappelijke omgeving van de sporter en de afstemming van deze factoren op de sportieve ontwikkeling.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veel spanning bij individuele sporters (selectie, prestatiedruk); • spanning bij afstemming studie, sport en privé-leven zowel bij sporters als sportleider 4; • individuele versus teambelangen; • kwetsbare mentale weerbaarheid bij (jeugdige) sporters; • beperkte medische begeleiding; • interne teamconflicten.
Betrokkenen	<p>De sportleider 4 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de sporters, de ouders (familie) van de sporter en een eventueel aanwezig begeleidingsteam.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn geen specifieke hulpmiddelen nodig.</p> <p>Voor het begeleiden van sporters is de Beroepscode van belang.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spelers, tegenstanders, scheidsrechter en overige betrokkenen worden gerespecteerd; • de begeleiding van de sporters is optimaal; • het handelen heeft conform de geldende regels plaatsgevonden; • suggesties van sporters en leden van het begeleidingsteam worden aange-toond/opgepakt; • informatie over sporters wordt vertrouwelijk behandeld; • de sportleider 4 voorkomt overbelasting (fysiek, psychisch, en/of maatschappelijk);

WERKPROCES: BEGELEIDEN SPORTERS (vervolg)	
KERNTAAK 1: STIMULEERT SPORTIEVE ONTWIKKELING VAN SPECIFIEKE (GROEPEN) SPORTERS	
Kwaliteit van proces en resultaat (vervolg)	<ul style="list-style-type: none"> • er wordt onderling gecommuniceerd; • sporters zijn aangezet tot zelfstandigheid; • sporters hebben waarden en normen om (top)sport te bedrijven meer eigen gemaakt.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet inschakelen van deskundigen; • maatschappelijke, sociale verplichtingen versus trainingstijden en -arbeid; • presteren op korte versus lange termijn; • belang sporter versus belang organisatie; • waarden en normen versus prestatie en succes.

WERKPROCES: SPORTECHNISCH HANDELEN	
KERNTAAK 2: GEEFT TRAININGEN/LESSEN AAN SPECIFIEKE (GROEPEN) SPORTERS	
Proces	<p>De sportleider 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om specifieke (groepen) sporters zodanig te trainen dat zij zich maximaal kunnen ontplooiën. De prestaties kunnen zichtbaar worden in een wedstrijd, maar ook in een demonstratie of examen; • combineert technische, tactische, mentale en fysieke factoren, maar ook materiaaltechnische factoren in de training; • werkt samen met andere trainers en roept zo nodig hulp in van deskundigen.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging of bond is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoordelijkheid verschuldigd.</p> <p>De rol van sportleider 4 is het verbeteren van het prestatieniveau van de sporters en vraagt om een planning op langere termijn in combinatie met evaluatiemomenten. De sportleider 4 moet de prestatiebeperkende en -bepalende factoren meten en interpreteren en zo nodig de planning aanpassen.</p>
Complexiteit	<p>De sporttechnische werkzaamheden van de sportleider 4 bestaan uit het opzetten van een langetermijnplanning, afgestemd op de sporter(s), en het uitvoering geven in jaarplannen.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vinden van juiste balans tussen techniek, tactiek, mentale en andere trainbare factoren; • fysieke en motorische beperkingen van sporters; • belasting van sporters in relatie tot hun belastbaarheid; • afstemming tussen bonds- en clubtraining; • beperkte beschikbaarheid van sporters, accommodatie, coach; • onprofessionele werksetting; • dominantie van kortetermijndoelen; • spanning tussen opleidings- en resultaatdoelen.

Betrokkenen	De sportleider 4 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met het bestuur van de vereniging (bond), de sporters, andere sportleiders en het begeleidingsteam.
Hulpmiddelen	Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 4 gebruik van les- en jaarplannen, rapportages over materiaal, informatie over de kenmerken van de sporters.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none"> • de sportleider 4 heeft een concreet beeld opgebouwd van de ideale individuele techniek voor zijn sporters; • de sportleider 4 houdt rekening met zijn eigen grenzen op het gebied van meten en interpreteren; • de meerjarenplanning is gebaseerd op een analyse van de prestatiebepalende factoren; • de meerjarenplanning houdt rekening met spelers die uitkomen in meerdere selecties; • de meerjarenplanning bevat valide evaluatiemomenten en -methoden; • de training is in mentaal en fysiek opzicht veilig; • de sportleider 4 houdt rekening met de situatie en geeft situatief leiding; • de communicatie vindt op een krachtige en inspirerende wijze plaats; • de trainingscondities zijn maximaal.
Keuzes en dilemma's	De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> • ambitieniveau vereniging versus sporttechnisch niveau sporters; • ambitieniveau sporters versus trainingsmogelijkheden; • belasting van de sporter en het juiste moment van presteren; • keuze inzet van schaarse middelen.

WERKPROCES: SPORTTECHNISCH HANDELEN	
KERNTAAK 3: COACHT SPECIFIEKE (GROEPEN) SPORTERS	
Proces	De sportleider 4: <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om sporters maximaal te laten presteren; • is in staat om de factoren die van invloed zijn op de prestatie te analyseren. Dit zijn in de eerste plaats de kwaliteiten/vorm van de eigen sporters en die van de tegenstanders, maar ook de omstandigheden waaronder de wedstrijd plaatsvindt, zowel wat betreft accommodatie en weersomstandigheden als de organisatie, spelen een rol; • maakt optimaal gebruik van zijn eigen kwaliteiten; • bepaalt in overleg met de sporters de te spelen (team)tactiek en de daarbij passende teamopstelling; • coacht, indien de reglementen het toestaan, de spelers tijdens de wedstrijd; • evalueert en bespreekt met de sporters na afloop van de wedstrijd het verloop en resultaat van de wedstrijd.

WERKPROCES: SPORTECHNISCH HANDELEN (vervolg)	
KERNTAAK 3: COACHT SPECIFIEKE (GROEPEN) SPORTERS	
Rol/verantwoordelijkheden	Het bestuur van de sportvereniging/bond is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd. De rol van de sportleider 4 is maatregelen te nemen die sporters in staat stellen maximaal te presteren.
Complexiteit	De werkzaamheden van de sportleider 4 bij het coachen zijn complex en hebben, naast vakinhoudelijk, ook een interactief en communicatief karakter. De sportleider 4 zal rekening moeten houden met alle factoren die de prestatie van de sporters beïnvloeden. Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn: <ul style="list-style-type: none"> • hoge prestatiedruk; • hoog verwachtingspatroon van de omgeving; • geblesseerde sporters; • dopingproblematiek; • evenwichtsverstoring bij inpassen van nieuwe sporters; • geen draagvlak voor uitgedragen sportvisie; • gebrek aan professionele ondersteuning.
Betrokkenen	De sportleider 4 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de sporters, tegenstanders, scheidsrechter (arbitrage), toeschouwers en het bestuur van de vereniging.
Hulpmiddelen	Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 4 gebruik van analyses (eigen sporters en tegenstanders) en rapportages (accommodatie, wedstrijdverslagen).
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none"> • coaching vindt vanuit een duidelijke visie op een situatieve wijze plaats; • de sportleider 4 is dienstbaar aan sporter/team; • bij coaching staat de prestatie centraal; • met sporters wordt op een juiste wijze gecommuniceerd over wedstrijdvoorbereiding, -verloop en -resultaat; • coaching vindt plaats conform de wedstrijdregels; • alle van invloed zijnde prestatiebepalende factoren zijn bekend en juist geanalyseerd; • de gekozen tactiek en teamopstelling zijn optimaal op elkaar afgestemd.
Keuzes en dilemma's	De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> • keuze van tactiek; • keuze van opstelling; • wel/niet opstellen van sporters voor wedstrijden; • wel/niet wisselen van sporters tijdens de wedstrijd; • verwachtingen van de omgeving versus prestatieniveau van de sporter.

WERKPROCES: SPORTTECHNISCH HANDELEN (vervolg)**KERNTAAK 4: SCOUT SPORTERS**

Proces	<p>De sportleider 4:</p> <ul style="list-style-type: none">• beoordeelt aan de hand van de voor zijn sport ontwikkelde criteria of sporters in aanmerking komen voor een verdere ontwikkeling in de sport;• beoordeelt de huidige prestaties, motivatie, aanleg en ontwikkelingspotentie;• rapporteert aan de belanghebbenden;• zet een langetermijnplan voor talentontwikkeling op.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging of bond is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd.</p> <p>In het geval er sprake is van een commerciële ploeg kan de sponsor, direct of indirect, de werkgever zijn en is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd aan de sponsor.</p> <p>Het is de verantwoordelijkheid van de sportleider 4 de (wetenschappelijke) kennis in te passen in het scouten en selecteren.</p> <p>De sportleider 4 registreert de ontwikkeling van de talentvolle sporters.</p> <p>De rol van de sportleider 4 is (in overleg) de prestatiebeperkende en -bepalende factoren te meten en te interpreteren en zo nodig de planning van de opleiding aan te passen.</p>
Complexiteit	<p>De sporttechnische werkzaamheden van de sportleider 4 als talentontwikkelaar/opleider/scout of coördinator scouting en/of selectie bestaan uit het opzetten van een langetermijnplan in dit werkveld.</p> <p>Voor deze kerntaak zijn inhoudelijk de volgende onderdelen aan de orde die tegelijkertijd complicerende factoren kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• samenstellen van inhoud van de opleiding tot topsporter;• keuze van selectiecriteria per fase opleiding;• analyseregistratie van deze criteria;• evaluatie van deze criteria;• draagvlak creëren voor keuze van criteria;• beoordelen/observeren van sporters;• selecteren van sporters;• opleiden van scouts;• beoordelen/observeren van scouts.
Betrokkenen	<p>De sportleider 4 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de coaches, de sporters, de bond en de omgeving van de sporters.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn het opgestelde trainingsplan, de registraties van de selectiecriteria, de evaluatieve rapportages en de wetenschappelijke informatie met betrekking tot selectie/volgsystemen opleiding belangrijke hulpmiddelen voor de sportleider 4.</p>

WERKPROCES: SPORTTECHNISCH HANDELEN (vervolg)**KERNTAAK 4: SCOUT SPORTERS**

<i>Kwaliteit van proces en resultaat</i>	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none">• de na te streven ontwikkeling van talent staat centraal;• de sportleider 4 respecteert de ontwikkeling van kind naar volwassene en van talent naar topsporter;• de doelstelling van scouting/selectie/opleiding is duidelijk en samen met de collega-coaches geformuleerd;• het meerjarenplan bevat valide en betrouwbare evaluatiemomenten en -methoden;• het meerjarenplan is gebaseerd op een analyse van de 'kans op succes' bepalende factoren;• de wijze van opleiden, scouten en selecteren is inspirerend;• bij het opleiden wordt rekening gehouden met de situatie;• juiste afstemming tussen vorderingen en prestaties enerzijds en inzet en taakuitvoering van talenten en begeleiders anderzijds;• beschikbare middelen zijn effectief en efficiënt ingezet.
<i>Keuzes en dilemma's</i>	De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none">• wel/niet inschakelen van deskundigheid bij specifieke vragen;• maatschappelijke, sociale ontwikkeling versus sportieve ontwikkeling;• rol omgeving van de sporter.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING	
KERNTAAK 5: ONTWIKKELT EN VOERT SPORTTECHNISCH BELEID UIT	
Proces	De sportleider 4 is in staat om richting te geven aan het sporttechnische beleid van de sportorganisatie waarvoor hij werkzaam is.
Rol/verantwoordelijkheden	Het bestuur van de sportvereniging/bond is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd. De rol van de sportleider 4 is in samenspraak met de technisch verantwoordelijke(n) het beleid te ontwikkelen. Onderdeel van het sporttechnische beleid is de doorstroming in relatie tot talentherkenning en -ontwikkeling. De sportleider 4 maakt tevens een inschatting van de benodigde deskundigheid. De sportleider 4 bewaakt het budget voor de uitvoering van het sporttechnische beleid.
Complexiteit	De werkzaamheden van de sportleider 4 zijn complex aangezien hij onder andere rekening dient te houden met de mogelijkheden van de sporter(s), het ambitieniveau, de concurrentie, de ontwikkelingen van materiaal en trainingmethoden, en die in een meerjarenplan dient te verwerken. Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn: <ul style="list-style-type: none"> • conflicterende verenigingsbelangen (verschil in visie intern); • gebrek aan afstemming technisch beleid; • gebrek aan menskracht om beleid uit te voeren; • gebrek aan financiële middelen.
Betrokkenen	De sportleider 4 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de sporters, andere sportleiders, bestuur/bond en andere deskundigen.
Hulpmiddelen	Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 4 gebruik van rapportages en onderzoeksgegevens.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none"> • talentherkenning en -ontwikkeling vinden plaats vanuit een duidelijke visie; • de juiste mensen en middelen zijn beschikbaar; • de verhoudingen binnen de organisatie zijn ingeschat met een juist gevoel voor verhoudingen; • selectiecriteria en -procedures zijn voor iedereen duidelijk en bekend.
Keuzes en dilemma's	De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> • langetermijndoelen versus (gewenste) kortetermijnsuccessen; • planning versus uitvoering(smogelijkheden); • keuze inzet van schaarse middelen, stellen van prioriteiten.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING (vervolg)**KERNTAAK 6: WERKT MET BEGELEIDINGSTEAM SAMEN EN ONDERHOUDT EXTERNE CONTACTEN**

Proces	<p>De sportleider 4:</p> <ul style="list-style-type: none">• stelt een begeleidingsplan op voor een team of individuele sporter;• werkt intensief samen met de leden van het begeleidingsteam rondom sporters en teams;• regelt alle zaken rondom de organisatie van de wedstrijd of laat deze regelen.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd.</p> <p>De rol van de sportleider 4 is het bewust neerzetten van een goed imago van de vereniging/sport. De sportleider 4 onderhoudt relevante contacten met media en sponsors. Zonodig behartigt de sportleider 4 de belangen van de sporter(s) bij de wedstrijdleiding of andere instanties.</p>
Complexiteit	<p>De werkzaamheden van de sportleider 4 zijn complex aangezien rekening gehouden moet worden met de inbreng van anderen (sponsors, begeleidingsteam, media) en deze verwerkt dient te worden bij de begeleiding van een team of individuele sporter.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• niet te sturen berichtgevingen in media;• sponsorbelangen die op gespannen voet staan met de belangen van sporters;• gebrek aan medische begeleiding;• gebrek aan financiële middelen.
Betrokkenen	<p>De sportleider 4 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met de leden van het begeleidingsteam, het bestuur, andere sportleiders, vertegenwoordigers van de sponsors en de media.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 4 gebruik van rapportages en een begeleidingsplan.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none">• de omstandigheden voor het leveren van een maximale prestatie zijn optimaal;• de inzet van deskundigheid van het begeleidingsteam is afgestemd op behoefte van sporter/sportteam;• contacten met sponsors en media hebben geleid tot een goed imago van de vereniging/sport.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• wel/niet informeren van media;• wel/niet inschakelen van deskundigen;• wel/niet overnemen van suggesties uit het begeleidingsteam;• wel/niet ingrijpen bij conflicten.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING (vervolg)	
KERNTAAK 7: BEVORDERT COMPETENTIEONTWIKKELING VAN SPORTTECHNISCH KADER	
Proces	<p>De sportleider 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in staat om de deskundigheid van het sporttechnische kader van de organisatie op niveau te houden en te verbeteren; • voert eenvoudig onderzoek zelfstandig uit.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Het bestuur van de sportvereniging (of bond) is op te vatten als de werkgever. Aan deze instantie is de sportleider 4 verantwoording verschuldigd.</p> <p>De rol van de sportleider 4 is het bijdragen aan de ontwikkeling van sport door het uitdragen van opgedane kennis en het uitproberen van vernieuwingen.</p>
Complexiteit	<p>Het complexe karakter van de werkzaamheden van de sportleider 4 komt hierin tot uiting dat hij zijn eigen competentie als sportleider kan overdragen aan andere sportleiders.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebrek aan tijd voor bijscholing; • gebrek aan deskundigheid (budget, kennis).
Betrokkenen	<p>De sportleider 4 heeft in de uitvoering van zijn taak te maken met andere sportleiders.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 4 gebruik van lesplannen en trainingsschema's.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de sportleider 4 heeft nieuwe ontwikkelingen geïntroduceerd/uitgeprobeerd; • de sportleider 4 houdt rekening met de grenzen van eigen handelen; • bereidheid kennis te delen en te creëren; • de condities voor deskundigheidsbevordering en kennisoverdracht zijn optimaal; • deskundigheidsbevordering en kennisoverdracht leveren het beoogde resultaat op.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet delen van kennis met andere sportleiders; • wel/niet investeren in kaderontwikkeling; • stof opleidingen versus werkelijke praktijk.

5 Beroepscompetenties

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITEIA	
Beroepscompetentie (SC)	<i>Stimuleren van de sportieve ontwikkeling van specifieke (groepen) sporters</i> De sportleider 4 is in staat om op adequate wijze een optimale begeleidingssituatie bieden die bijdraagt aan de persoonlijke vorming van de (getalenteerde) sporter, zoals zelfstandigheid, mentale weerbaarheid en eigen maken van waarden en normen (top)sport, en die recht doet aan diens ambities en mogelijkheden.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Respecteert waarden en normen en heeft deze eigen gemaakt. Verwoordt het gedrag van de sporter in de sportsituatie in relatie tot de waarden en normen. Bevordert zelfstandigheid, mentale weerbaarheid van de sporter Houdt rekening met veiligheidsregels en regels van de bond.
<i>Resultaat</i>	Sportuitoefening sluit aan bij de ontwikkeling, ambities en belevingswereld. Plan van aanpak. Analyse van de ontwikkeling van de sporters.
Beroepscompetentie (VM)	<i>Geven van trainingen/lessen aan specifieke (groepen) sporters</i> De sportleider 4 is in staat om op adequate wijze voor geselecteerde sporters en sportteams een meerjarenplanning opstellen, uitvoeren en evalueren die gericht is op het op termijn realiseren van topprestaties en die recht doet aan de ontwikkeling van de sporters.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Sluit aan bij de ontwikkeling van de sporter. Realiseert doelstellingen op langere termijn.
<i>Resultaat</i>	Opgesteld eenvoudig meerjarenplan voor een specifieke (groep) sporters. Uitgevoerd eenvoudig meerjarenplan voor een specifieke (groep) sporters. Evaluatie eenvoudig meerjarenplan voor een specifieke (groep) sporters. Geleverde eenvoudige prestaties voor een specifieke (groep) sporters.

Beroepscompetentie (VM)	<i>Coachen van specifieke (groepen) sporters</i> De sportleider 4 is in staat om op een adequate wijze conform de wedstrijdregels de geselecteerde sporters tijdens wedstrijden coachen, gericht op het leveren van een optimale prestatie.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Gedrag sporters in overeenstemming met spel- en gedragsregels. Houdt rekening met gedrags- en veiligheidsregels en prestatiebeïnvloedende factoren.
<i>Resultaat</i>	Een optimale prestatie. Argumentatie inzet/opstelling sporters.
Beroepscompetentie (VM)	<i>Scouten van sporters</i> De sportleider 4 kan op adequate wijze de ontwikkelingsmogelijkheden van de sporter signaleren en analyseren en de sporter adviseren over een mogelijk vervolg.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Signaleren en analyse van vaardigheidsniveau.
<i>Resultaat</i>	Rapport over vaardigheidsniveau en ontwikkelingsmogelijkheden.
Beroepscompetentie (BOS)	<i>Ontwikkelen en uitvoeren sporttechnisch beleid</i> De sportleider 4 is in staat om op adequate wijze leidinggeven aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van sporttechnisch beleid dat aansluit bij de doelstellingen van de organisatie, zoals de doorstroming van sporters in relatie tot talentherkenning en talentontwikkeling.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Sluit aan bij de doelstellingen van de organisatie. Houdt rekening met beschikbare deskundigheid, middelen en verschillende verenigingsbelangen. Plan van aanpak voor het te voeren beleid.
<i>Resultaat</i>	Eenvoudig sporttechnisch beleidsplan. Evaluatieverslag van uitgevoerd sporttechnisch beleidsplan.

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITEIA (vervolg)	
Beroepscompetentie (BOS, SC)	<i>Samenwerken met begeleidingsteam en onderhouden van externe contacten</i> De sportleider 4 is in staat om op adequate wijze op grond van de analyse van kwaliteiten van de specifieke (groepen) sporters in relatie tot de doelstellingen een flexibel begeleidingsnetwerk creëren.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Creëert begeleidingsnetwerk rond een geselecteerde sporter of topsportteam. Onderhoudt contacten met sponsors en media.
<i>Resultaat</i>	Een goed imago van de vereniging/sport. Analyse opstellen van de behoefte aan inzet van externe deskundigen.
Beroepscompetentie (VM)	
<i>Bevorderen van competentieontwikkeling van sporttechnisch kader</i>	De sportleider 4 is in staat om op adequate wijze een actieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling en het onderhoud van een lerende organisatie zoals kennisoverdracht, deskundigheidsbevordering en het toepassen van nieuwe ontwikkelingen. De sportleider 4 kan op adequate wijze een eenvoudig onderzoek uitvoeren en de onderzoeksuitkomsten publiceren.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Voert kennisoverdracht, deskundigheidsbevordering uit. Voert een eenvoudig onderzoek uit.
<i>Resultaat</i>	Plan van aanpak voor de inpassing van nieuwe ontwikkelingen. Eenvoudige publicatie van onderzoeksuitkomsten.

6 Leercompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 4 beschikken over een kerncompetentie die hem in staat stelt mee te groeien met de ontwikkelingen die zich in de sport voordoen en hieraan mede vorm te geven.

Onderstaande leercompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

LEERCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA	
Leercompetentie (ON)	De eigen hulpvragen kunnen verwoorden en op een efficiënte manier de benodigde kennisbronnen dan wel deskundigen kunnen raadplegen
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Raadpleegt deskundigen. Vertoont inzet bij het verwerven van kennis. Bepaalt leerbehoefte. Zoekt leersituaties op en legt leermomenten vast.
<i>Resultaat</i>	Volgt (na)scholing.

7 Burgerschapscompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 4 beschikken over een competentie die hem in staat stelt om te gaan met activiteiten en opgaven in maatschappelijke situaties.

Onderstaande burgerschapscompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

BURGERSCHAPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA	
Burgerschapscompetentie	De sportleider 4 is sociaal, moreel, milieubewust en maatschappelijk actief
Beheersingscriteria	
<i>Proces/Resultaat</i>	Behandelt mensen gelijk, discrimineert niet, accepteert verschillen en heeft respect voor andere opvattingen. Hanteert breed geaccepteerde sociale omgangsvormen. Gaat kritisch om met eigen normen. Handelt vanuit overwegingen rond normatieve aspecten van het beroep (ethiek, fraude). Houdt rekening met milieunormen. Neemt verantwoordelijkheid voor de eigen arbeidsmarktpositie en eigen loopbaanontwikkeling. Houdt zich aan basiswaarden van de Grondwet en aan overige wettelijke bepalingen in de samenleving.

Kwalificatieprofiel 5

1 Algemene informatie

1.1. Regie

Het kwalificatieprofiel sportleider 5 is ontwikkeld onder regie van NOC*NSF. Uitgangspunt voor de beschrijving is het COLO format kwalificatieprofiel (2002).

1.2. Ontwikkeld door

Het kwalificatieprofiel sportleider 5 is ontwikkeld door ontwikkelaars van de sportbonden KNVB, KNZB, de NeVoBo, de technisch adviseurs (inclusief technisch directeur) van NOC*NSF in samenwerking met Cinop/SEC.

1.3. Onderliggend beroepscompetentieprofiel

Het kwalificatieprofiel sportleider 5 berust op het beroepscompetentieprofiel sportleider 5 dat in april 2003 goedgekeurd is door de sociale partners WOS en FNV Sport.

1.4. Verantwoording door/op

Het beroepscompetentieprofiel sportleider 5 is gepresenteerd en besproken met vertegenwoordigers van zeventien sportbonden en de NebasNsg in een aantal werkconferenties. De geconsulteerde sportbonden herkennen de werkzaamheden binnen hun sport en hebben in die zin het beroepscompetentieprofiel onderschreven. Dit is vastgesteld op de Algemene Vergadering van NOC*NSF op 18 mei 2003.

Het kwalificatieprofiel sportleider 5 is in mei 2003 akkoord bevonden door de sociale partners WOS en FNV-Sport en de sportbonden die aangesloten zijn bij NOC*NSF.

Vertegenwoordigers van de HBO-raad (Alodo-overleg op 4 april 2003) hebben hun instemming betuigd met het kwalificatieprofiel sportleider 5.

2 Typering kwalificatieprofiel

Korte typering kwalificatieprofiel

Topsport betreft (conform de definiëring van NOC*NSF) de sportbeoefening op internationaal niveau (Europese en wereldkampioenschappen, Olympische Spelen of daarmee vergelijkbare toernooien). Onder topsporters wordt door NOC*NSF verstaan de sportbeoefenaren die aansluiting zoeken of hebben met de internationale top.

Het werkgebied van de sportleider 5 is ruimer dan de topsporters die vallen binnen de definiëring van NOC*NSF Topsport. Het werkgebied van sportleider 5 wordt gevormd door die sporters voor wie het bedrijven van de sport, evenals voor de sportleider 5, de primaire tijdsbesteding is of als beroep wordt uitgeoefend.

De startende sportleider 5 zal zich bij de aanvang van zijn loopbaan niet direct per definitie op het topsportniveau manifesteren. De startende sportleider 5 dient wel te beschikken over de kwaliteiten en ambitie om uit te groeien tot een topsportcoach. Op basis van ervaring, bijvoorbeeld in het topsegment van de regionale en nationale competitie, zal de startende sportleider 5 kunnen groeien naar de positie van topsportcoach en voldoen aan de beschrijving van het beroepscompetentieprofiel.

Een andere entree op de arbeidsmarkt voor de startende sportleider 5 kan assistent van een topsportcoach zijn.

De sportleider 5 zal zich in eerste instantie voor zijn werkzaamheden dan ook op het nationale topniveau richten. Oriëntatie op internationaal niveau zal zich pas in het verdere verloop van zijn loopbaan nadrukkelijker gaan manifesteren. De startende sportleider 5 zal, samengevat, veelal in de top van de nationale prestatie/competitiesport zijn loopbaan beginnen. In het vervolg zullen wij spreken over topsporters met een ruimere definitie dan die NOC*NSF hanteert. Het zijn ook de talentvolle sporters die op weg zijn naar de nationale top en mogelijk de internationale top, en/of het bedrijven van de sport is hun primaire tijdsbesteding.

De competenties, kerntaken en verantwoordelijkheden van de startende sportleider 5 dienen dan ook binnen deze context begrepen worden.

De sportleider 5 is verantwoordelijk voor het opstellen van een meerjarenplan met een perspectief van twee à vier jaar, het formuleren van het sporttechnische beleid en draagt zorg voor de uitvoering voor de sporters voor wie hij werkzaam is. De prestaties en ambities zullen richtlijn zijn voor het meerjarenplan en de aanpak.

De sportleider 5 is in de dagelijkse praktijk verantwoordelijk voor de training en coaching van één of meerdere selectieteams of individuele topsporters. De sportleider 5 zorgt voor de afstemming en coördinatie van de activiteiten rondom de topsporters.

De sportleider 5 zal voortdurend bezig zijn met het zoeken naar de optimale omstandigheden (in brede zin) voor het team of de individuele topsporter en zal voor de topsporters daarbij een doorlopende ontwikkeling en verbetering nastreven.

De sportleider 5 staat voor de complexe taak om voor de topsporter een maximale omstandigheid te creëren voor het maximale resultaat. Sporttechnische, tactische, fysieke, mentale, materiaaltechnische, maar ook leef- en maatschappelijke omstandigheden dienen op elkaar afgestemd te worden teneinde de maximale sportprestatie te behalen.

De sportleider 5 draagt als kennis(net)werker bij aan de ontwikkeling van de (top)sport en past wetenschappelijke kennis toe in de trainingsopzet en begeleiding van topsporters.

De sportleider 5 dient naast de sporttechnische ontwikkeling rekening te houden met een mogelijke carrière van de topsporter zowel in sporttechnisch als maatschappelijk opzicht.

Componenten als omgang met de media, sponsors, cultuurverschillen, individuele versus teambelangen, verwachtingen betreffende prestaties en dergelijke zorgen voor extra complexiteit in de beroepsuitoefening.

De startende sportleider 5 kan zijn werkzaamheden in verschillende contexten verrichten:

- a. bij een vereniging met beoefenaars van topsport in de subtop;
- b. bij een sportbond;
- c. in een professionele topsportorganisatie;
- d. bij één of enkele topsporters.

Het kan voorkomen dat de carrière van de startende sportleider 5 start als ‘assistent’ van een ervaren beroepsbeoefenaar.

In de werkzaamheden van een sportleider staan drie werkprocessen centraal, te weten het begeleiden van sporters, het sporttechnisch handelen en het arrangeren van de sportomgeving. Binnen de werkprocessen zijn voor de sportleiders 5 zeven kerntaken geformuleerd (zie overzicht).

Overzicht	
Werkproces	Kerntaak
Begeleiden van sporters	Begeleidt de sporttechnische ontwikkeling van topsporters
Sporttechnisch handelen	Geeft trainingen aan topsporters Coacht tijdens topsportevenementen
Arrangeren van de sportomgeving	Ontwikkelt en ondersteunt topsportmeerjarenplan Managet topsportbegeleidingsteam Vergaart, ontwikkelt en deelt kennis Bevordert competentieontwikkeling van sporttechnisch kader

Kwalificatiestructuur

Het kwalificatieprofiel sportleider 5 behoort tot de Kwalificatiestructuur Sport.

De Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen kent geen niveau 5; dit is gereserveerd voor het hbo-niveau. Het hbo valt onder de wet op hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Niveau

De sportleider 5 is gepositioneerd op niveau 5 van de Kwalificatiestructuur Sport. De verwachting is dat op de opleidingen in het kader van de Kwalificatiestructuur Sport de formule van de beroepsbegeleidende leerweg (80% praktijk, 20% theorie), of een soortgelijke formule binnen het hbo, toegepast zal worden.

Diploma en certificaten

Het diploma voor sportleider 5 bestaat uit vier beroepsgerichte certificaten:

1. begeleiden van de sporttechnische ontwikkeling van topsporters;
2. geven van trainingen aan topsporters;
3. coachen tijdens topsportevenementen;
4. ontwikkelen en ondersteunen topsportmeerjarenplan.

Het diploma wordt toegekend als de vier certificaten zijn behaald.

Deelkwalificaties

De kwalificatie sportleider 5 bestaat uit zeven beroepsgerichte deelkwalificaties:

1. begeleiden van de sporttechnische ontwikkeling van topsporters;
2. geven van trainingen aan topsporters;
3. coachen tijdens topsportevenementen;
4. ontwikkelen en ondersteunen topsportmeerjarenplan;
5. managen topsportbegeleidingsteam;
6. vergaren, ontwikkelen en delen van kennis;
7. bevorderen van competentieontwikkeling van sporttechnisch kader.

De deelkwalificaties 'Managen topsportbegeleidingsteam', 'Vergaart, ontwikkelt en deelt kennis', 'Bevorderen van competentieontwikkeling van sporttechnisch kader' zijn vrije keuze deelkwalificaties. Het behalen van deze deelkwalificaties is dus geen voorwaarde voor het diploma, maar vormt een logische verbreding van de kwalificatie en een verrijking van het behaalde diploma.

Instroomeisen

In de Kwalificatiestructuur Sport niveau 5 is in navolging van de WHW de minimale instroomeis: diploma havo/vwo/mbo. Gezien de eigen specifieke situatie kunnen bonden aanvullende instroomeisen stellen.

Doorstromingsrechten

Op het hbo-niveau is sprake van eindonderwijs.

Doorstroming in opleidingstechnische zin kan plaatsvinden naar bewegingswetenschappen op universitair niveau.

Doorstroming kan wel plaatsvinden tussen verschillende sportsectoren.

Bij doorstroming tussen sectoren zal een EVC-procedure relevant zijn, met name ten aanzien van de kwalificaties binnen het werkproces sporttechnisch handelen.

Het kwalificatieprofiel sportleider 5 is gericht op de topsport.

3 Kernopgaven

KERNOPGAVEN VAN HET BEROEP

KERNOPGAVE 1: VERLEGGEN VAN SPORTIEVE GRENZEN

De sportleider 5 staat voor de opgave topsporters met een planmatige aanpak zo te begeleiden dat de topsporters komen tot grensverleggende internationale en nationale prestaties zonder hierbij reglementen te overtreden. Wanneer de prestatie achterblijft bij de verwachting heeft dit, naast negatieve publicitaire, vaak financiële en mogelijk zelfs maatschappelijke gevolgen voor de sporter.

KERNOPGAVE 2: COMMUNICEREN

De sportleider 5 staat voor de opgave de ambities en mogelijkheden van de topsporter, de ambitie en belangen van de organisatie waarvoor de sportleider 5 werkt, de verwachtingen van het publiek en de media zo in balans te brengen dat er sprake is van een continue ontwikkeling van de topsporter. De sportleider 5 staat voor het dilemma de druk te hanteren van de buitenwereld (bond, toeschouwers, media, sponsors) met hoge verwachtingen (prestaties) en de sporters die daaraan (nog) niet kunnen voldoen. Tussen de verschillende 'belanghebbenden' rondom de topsporter heeft de sportleider 5 een belangrijke informerende en communicatieve rol. De sportleider 5 zal veelal het aanspreekpunt zijn. De sportleider staat voor de opgave het topsporttechnische beleid te communiceren met de leiding van de organisatie, de topsporters, supporters en de media.

4 Kerntaken

KERNTAKEN VAN HET BEROEP

Kerntaak 1: Begeleidt de sporttechnische ontwikkeling van topsporters.

Kerntaak 2: Geeft trainingen aan topsporters.

Kerntaak 3: Coacht tijdens topsportevenementen.

Kerntaak 4: Ontwikkelt en ondersteunt topsportmeerjarenplan.

Kerntaak 5: Managet topsportbegeleidingsteam.

Kerntaak 6: Vergaart, ontwikkelt en deelt kennis.

Kerntaak 7: Bevordert competentieontwikkeling van sporttechnisch kader.

KERNTAKEN VAN HET BEROEP (vervolg)

Kerntaak 1: Begeleidt de sporttechnische ontwikkeling van topsporters

Het begeleiden van de sporttechnische ontwikkeling van topsporters bestaat uit veertien activiteiten:

Proces:

- opstellen van een meerjarenplanning waarin de ontwikkeling van topsporters en talenten wordt vormgegeven;
- opstellen van een jaarplan en jaarprogramma;
- formeren van selectieteams;
- evalueren en bijstellen van de planning in samenwerking met de topsporter(s) en andere relevante begeleiders;
- informeren, adviseren en ondersteunen van topsporters;
- begeleiden van topsporters in alle facetten (technisch, tactisch, fysiek en mentaal);
- stimuleren tot vergroting van de zelfstandigheid;
- begeleiden van topsporters bij de ontwikkeling van de loopbaan, zowel in sporttechnisch als maatschappelijk opzicht;
- stimuleren/begeleiden/bewaken van groeps- en communicatieprocessen zodat individuele en groepsdoelstellingen niet als conflicterend worden ervaren.

Resultaat:

- uitgevoerd jaarplan en jaarprogramma conform de planning;
- gestelde en bewaakte normen en waarden (zoals *fair play*);
- knelpunten zijn gesignaleerd en aangepakt in de sporttechnische ontwikkeling van topsporters;
- contacten zijn onderhouden met ouders;
- wijze van begeleiding is aangepast aan de (individuele) behoefte van de topsporter.

Kerntaak 2: Geeft trainingen aan topsporters

Het geven van trainingen aan topsporters bestaat uit negen activiteiten:

Proces:

- vaststellen van de vraag/beginsituatie;
- analyseren van individuele en teamprestaties;
- formuleren van concrete doelen;
- opstellen van trainingsplan (mentale, technische, tactische, fysieke en groepsdynamische ontwikkeling);
- opstellen van de dagelijkse trainingen en het op elkaar afstemmen van alle sporttechnische onderdelen uit het programma van de topsporter;
- inrichten van trainingssituatie;
- evalueren/bijstellen van het trainingsplan.

Resultaat:

- geleverd maatwerk en *tailormade* trainingen;
- uitgevoerde en geëvalueerde training van topsporters en/of topteams.

Kerntaak 3: Coacht tijdens topsportevenementen

Het coachen tijdens topsportevenementen bestaat uit negen activiteiten:

Proces:

- analyseren van tegenstanders;
- maken van een wedstrijdplan;
- bepalen van opstelling bij wedstrijden;
- bepalen van de tactiek;
- houden van voor- en/of nabesprekingen;
- afhandelen van wedstrijden (administratief).

Resultaat:

- geanalyseerde voorbereiding en uitvoering wedstrijd situatie;
- gecoachte topsporters tijdens wedstrijden;
- vervangen/gewisselde topsporters tijdens wedstrijden.

Kerntaak 4: Ontwikkelt en ondersteunt topsportmeerjarenplan

Het ontwikkelen en ondersteunen van (top)sportbeleid bestaat uit zeventien activiteiten:

Proces:*Meerjarenplan:*

- opstellen van sporttechnisch beleid;
- zorgdragen voor randvoorwaarden, waaronder materiaal;
- uitdragen en ondersteunen van sporttechnisch beleid;
- coördineren en bewaken van sporttechnisch beleid;
- bewaken van budget;
- rapporteren aan verantwoordelijke/leidinggevende.

Het scouten van talent:

- opstellen van eisen;
- formeren van een scoutingteam;
- verzorgen van instructies aan scouts;
- observeren van topsporters;
- analyseren van rapportages.

Resultaat:

- geeft leiding aan (assistent-)trainers;
- werkt samen met andere trainers/begeleiders/vrijwilligers;
- geeft leiding aan scoutingteam;
- spreekt met talentvolle sporters (en hun trainers);
- geselecteerde topsporters;
- gedragen sporttechnisch beleid.

KERNTAKEN VAN HET BEROEP (vervolg)

Kerntaak 5: Managet topsportbegeleidingsteam

Het managen van het begeleidingsteam bestaat uit zeven activiteiten:

Proces:

- ontwikkelen van begeleidingsplan, vaststellen van behoefte aan specifieke ondersteuning, formuleren van doelen;
- formeren van een begeleidingsteam en externe specialisten in een netwerk;
- toedelen van de taken en verantwoordelijkheden naar leden van het begeleidingsteam en externe specialisten op basis van hun expertise;
- regelen van de organisatie.

Resultaat:

- leiding is gegeven aan verzorgers/begeleidingsteam;
- informatie is vertaald naar sporttechnisch programma/jaarplan;
- belangen van de topsporter zijn behartigd.

Kerntaak 6: Vergaart, ontwikkelt en deelt kennis

Het vergaren, ontwikkelen en delen van kennis op sporttechnisch gebied bestaat uit zeven activiteiten:

Proces:

- zoeken naar relevante ontwikkelingen die een bijdrage kunnen leveren aan de prestaties van topsporters;
- creëren van mogelijkheden om deze te implementeren;
- formuleren van onderzoeksvragen;
- participeren in en ontwikkelen van kennisnetwerken.

Resultaat:

- kennis (wetenschappelijke) is toegepast in sporttechnisch programma en meerjarenplan;
- informatie is verstrekt ten behoeve van langetermijnvisie en -beleid;
- verworven kennis is gedeeld.

Kerntaak 7: Bevordert competentieontwikkeling van sporttechnisch kader

Het bevorderen van de competentieontwikkeling van sporttechnisch kader bestaat uit zes activiteiten:

Proces:

- begeleiden en adviseren van kader;
- ontwikkelen van instrumenten voor deskundigheidsbevordering;
- uitvoeren van eenvoudig onderzoek.

Resultaat:

- begeleiding en advies zijn gerealiseerd;
- instrumenten zijn ontwikkeld;
- publicaties.

WERKPROCES: BEGELEIDEN SPORTERS	
KERNTAAK 1: BEGELEIDT DE SPORTTECHNISCHE ONTWIKKELING VAN TOPSPORTERS	
Proces	<p>De sportleider 5 is in staat om op basis van het meerjarenplan een jaarplan en jaarprogramma voor de topsporter(s) op te stellen en brengt daarbij op planmatige wijze de individuele doelstellingen en behoefte van de sporter in evenwicht met die van het team of de trainingsgroep.</p> <p>De sportleider 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stelt een meerjarenplanning op waarin de ontwikkeling van topsporters en talenten wordt vormgegeven; • stelt een jaarplan en jaarprogramma op; • formeert selectieteams; • evalueert en stelt de planning bij in samenwerking met de topsporter(s) en andere relevante begeleiders; • informeert, adviseert en ondersteunt topsporters; • begeleidt topsporters in mentaal opzicht; • stimuleert tot vergroting van de zelfstandigheid; • begeleidt topsporters bij de ontwikkeling van de loopbaan, zowel in sporttechnisch als maatschappelijk opzicht; • stimuleert/begeleidt/bewaakt groeps- en communicatieprocessen zodat individuele en groepsdoelstellingen niet als conflicterend worden ervaren.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Zie rol en verantwoordelijkheden van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is het adviseren en ondersteunen van de topsporter (en hun ouders) op het gebied van de leef- en trainingssituatie. De sportleider 5 helpt de topsporter bij het eigen maken van waarden en normen om topsport te kunnen bedrijven. Bij knelpunten zoekt de sportleider 5 samen met de sporter(s) naar oplossingen.</p>
Complexiteit	<p>Zie complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interne teamconflicten; • vroegtijdig afhaken van talenten; • mentale en/of fysieke overbelasting van sporter(s); • macht van de spelers ten opzichte van de trainersstaf; • burn-out risico's (bij trainer en/of sporters).
Betrokkenen	<p>De sportleider 5 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de sporters, de omgeving van de topsporter, de verzorgers, het begeleidingsteam, de bond, sponsors, media en supporters.</p>
Hulpmiddelen	<p>Voor de uitoefening van deze taak zijn de voor de sport geëigende hulpmiddelen nodig.</p> <p>Taakomschrijvingen, werkafspraken regelgeving en procedures behoren ook tot de hulpmiddelen.</p>

KERNTAAK 1: BEGELEIDT DE SPORTTECHNISCHE ONTWIKKELING VAN TOPSPORTERS (vervolg)

Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none">• uitgevoerd jaarplan en jaarprogramma conform de planning;• gestelde en bewaakte normen en waarden zoals <i>fair play</i>. Spelers, tegenstanders, scheidsrechter en overige betrokkenen worden geaccepteerd en gerespecteerd. Informatie over sporters en over elkaar wordt door alle betrokkenen vertrouwelijk behandeld (integriteit). Het handelen geschiedt conform de regels van de (internationale) bond);• knelpunten zijn gesignaleerd en aangepakt in de sporttechnische ontwikkeling van topsporters;• contacten zijn onderhouden met ouders;• wijze van begeleiding is aangepast aan de (individuele) behoefte van de topsporter. De juiste prioriteiten zijn gekozen in de begeleiding en in de trainings- en wedstrijdactiviteiten van de sporters. Sporters zijn aangezet tot zelfstandigheid. Sporters en begeleiders zijn gemotiveerd en tonen inzet;• de sporters behalen het optimale, geplande resultaat of afwijkingen van het geplande resultaat worden adequaat en realistisch geanalyseerd;• samenwerking wordt bevorderd voor het bereiken van persoonlijke en gezamenlijke doelen. Er is een goede werksfeer en er wordt onderling gecommuniceerd;• de sportleider 5 voorkomt overbelasting (fysiek, psychisch, en/of maatschappelijk);• sporters worden gestimuleerd tot het oplossen van problemen;• alle sporters en begeleiders vervullen de toegedeelde taken en verantwoordelijkheden.
Keuzes en dilemma's	Zie complexiteit van de beroepsbeschrijving. De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none">• het stellen van de juiste prioriteiten in de begeleiding en in de trainings- en wedstrijdactiviteiten van de sporters;• wel/niet inschakelen van deskundigheid bij specifieke vragen.

WERKPROCES: SPORTTECHNISCH HANDELEN**KERNTAAK 2: GEEFT TRAININGEN AAN TOPSPORTERS**

Proces	De sportleider 5 is in staat om topsporters op het juiste moment te laten pieken. Het verbeteren van de prestaties van topsporters vraagt om een planmatige aanpak: De sportleider 5: <ul style="list-style-type: none">• stelt de vraag/beginsituatie vast;• analyseert individuele en teamprestaties;• formuleert concrete doelen;• stelt trainingsplan (mentale, technische, tactische, conditionele, en groepsdynamische ontwikkeling) op;• stelt de dagelijkse trainingen op en stemt alle sporttechnische onderdelen uit het programma van de topsporter op elkaar af;• richt trainingssituatie in;• evalueert en stelt het trainingsplan bij.
---------------	---

<p>Rol/verantwoordelijkheden</p>	<p>Zie rol en verantwoordelijkheden van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De sportleider 5 plant, registreert en evalueert de prestatieontwikkeling van de sporters.</p> <p>Het is de verantwoordelijkheid van de sportleider 5 alle relevante nieuwe ontwikkelingen en wetenschappelijke kennis in te passen in het geven van trainingen.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is de prestatiebepalende en -beperkende factoren te meten en te interpreteren en zo nodig de planning aan te passen. Bij sommige sporten vormt naast technische, tactische, mentale en fysieke factoren ook het materiaal een belangrijke factor.</p>
<p>Complexiteit</p>	<p>Zie complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beperkte mate van professionalisering van de sport; • toename in omvang van begeleidingsteams en betrokken specialismen bij de topsport(er); • aanpassing aan zeer uiteenlopende persoonlijkheden en doelen van topsporters, begeleidingsteam en andere betrokkenen; • vergaande consequentie voor het maatschappelijk functioneren (met name bij topsporters in ontwikkeling); • tegenstrijdige belangen voor commerciële en sporttechnische activiteiten; • discrepantie van meningen tussen de sportleider 5 en de topsporter over de prestaties van de topsporter.
<p>Betrokkenen</p>	<p>De sportleider 5 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de sporters, de omgeving van de topsporter, de verzorgers, het begeleidingsteam, de bond, sponsors, media en supporters.</p>
<p>Hulpmiddelen</p>	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen zijn het opgestelde trainingsplan, de trainings- en wedstrijdregistraties, de evaluatieve rapportages en de wetenschappelijke rapportage belangrijke hulpmiddelen voor de sportleider 5. Taakomschrijvingen, werkafspraken regelgeving en procedures behoren ook tot de hulpmiddelen. Er wordt veelvuldig gebruikgemaakt van audiovisuele hulpmiddelen en ICT-toepassingen.</p>
<p>Kwaliteit van proces en resultaat</p>	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitgevoerde training van topsporters en/of topteams; • geleverd maatwerk en <i>tailormade</i> trainingen; • de na te streven prestatie staat centraal; • de sportleider 5 houdt rekening met de eigen beperkingen als topsportcoach; • de doelstelling is duidelijk en samen met de topsporter geformuleerd; • het meerjarenplan bevat valide en betrouwbare evaluatiemomenten en -methoden; • het meerjarenplan is gebaseerd op een analyse van de prestatiebepalende factoren; • de wijze van leidinggeven is inspirerend; • bij het leidinggeven wordt rekening gehouden met de situatie; • juiste afstemming tussen vorderingen en prestaties enerzijds en inzet en taakuitvoering van sporters en begeleiders anderzijds; • de trainingscondities zijn maximaal; • de beschikbare middelen zijn effectief en efficiënt ingezet.

KERNTAAK 2: GEEFT TRAININGEN AAN TOPSPORTERS (vervolg)

Keuzes en dilemma's	<p>Zie ook complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• maatschappelijke, sociale verplichtingen versus trainingstijden en trainingsarbeid;• stimuleren van zelfstandigheid versus sturing en begeleiding;• persoonlijke keuzes en zelfbeschikking versus sportieve belangen.
----------------------------	---

WERKPROCES: SPORTECHNISCH HANDELEN

KERNTAAK 3: COACHT TIJDENS TOPSPORTEVENEMENTEN

Proces	<p>De sportleider 5 is in staat om individuele topsporters en topsportteams tijdens topsporevenementen te coachen.</p> <p>De sportleider 5:</p> <ul style="list-style-type: none">• analyseert tegenstanders;• maakt een wedstrijdplan;• bepaalt de opstelling bij wedstrijden;• bepaalt de tactiek;• houdt voor- en/of nabesprekingen;• handelt wedstrijden (administratief) af;• behartigt, zo nodig en mogelijk, de belangen van de sporter(s) bij de wedstrijdleiding of andere instanties;• beoordeelt en bewaakt de organisatie, accommodatie en het wedstrijdverloop vanuit de belangen van de sporter;• geeft leiding aan het begeleidingsteam in de directe voorbereiding op en tijdens de wedstrijden en evaluaties.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Zie de rol en verantwoordelijkheden van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is de beïnvloedbare factoren betreffende de wedstrijdvoorbereiding onder controle te houden en zo nodig zaken te (laten) verbeteren. Hieronder kunnen worden verstaan reis en verblijf, accommodatie en onderdelen van het wedstrijdverloop, organisatie en arbitrage of regelgeving.</p>
Complexiteit	<p>Zie de complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• prestatiedruk;• druk vanuit de media en supporters. Handelen geschiedt onder een vergrootglas door media en directe omgeving zowel rondom als tijdens de wedstrijd;• dopingproblematiek;• topsporters met weinig internationale en/of wedstrijdervaring op relevant niveau;• blessures bij sporters;• supportersgeweld;• weersomstandigheden;• cultuurverschijnselen in sommige landen/regio's;• topsportcoaches worden vaak afgerekend op slechte prestaties van sporters.

Betrokkenen	De sportleider 5 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de sporters, de omgeving van de topsporter, de scheidsrechters, de verzorgers, het begeleidings-team, sponsors, media en supporters.
Hulpmiddelen	Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 5 gebruik van wedstrijdevaluaties van de eigen sporter (team) en de tegenstander. Taakomschrijvingen, werkafspraken regelgeving en procedures behoren ook tot de hulpmiddelen. Er wordt veelvuldig gebruikgemaakt van audiovisuele hulpmiddelen en ICT-toepassingen.
Kwaliteit van proces en resultaat	De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none"> • de prestatie staat centraal; • analyse van uitvoering wedstrijd situatie; • coachen van topsporters tijdens wedstrijden. Coaching vindt plaats conform de wedstrijdregels en het wedstrijdplan; • vervangen/wisselen van topsporters tijdens wedstrijden; • spelers, tegenstanders, scheidsrechter en overig betrokkenen worden gerespecteerd; • over wedstrijdvoorbereiding, -verloop en -resultaat wordt met sporters gecommuniceerd.
Keuzes en dilemma's	Zie de complexiteit van de beroepsbeschrijving. De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> • inzetten van sporters met weinig internationale ervaring versus routiniers; • wel/niet inzetten van geblesseerde sporters; • wel/niet informeren van de media.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING**KERNTAAK 4: ONTWIKKELT EN ONDERSTEUNT TOPSPORTMEERJARENPLAN**

Proces	<p>De sportleider 5 is in staat om passend binnen de langetermijnvisie en -beleid van de professionele organisatie waarvoor hij werkzaam is een meerjarenplan (twee à vier jaar) te ontwikkelen in overleg met de technisch verantwoordelijken, uit te (laten) voeren en na evaluatie bij te stellen.</p> <p>De sportleider 5:</p> <ul style="list-style-type: none">• stelt sporttechnisch beleid op;• draagt zorg voor randvoorwaarden, waaronder materiaal;• draagt sporttechnisch beleid uit;• coördineert en bewaakt sporttechnisch beleid;• bewaakt het budget;• rapporteert aan verantwoordelijke/leidinggevende;• scout talent <p>(stelt eisen op; formeert een scoutingteam; verzorgt instructies aan scouts; observeert topsporters; analyseert rapportages).</p>
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Zie rol en verantwoordelijkheden van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is het bewaken van het budget voor de uitvoering van het topsportbeleid. De sportleider 5 maakt hiervoor een doorrekening van de benodigde menskracht en financiële middelen.</p> <p>Verder is zijn rol ervoor te zorgen dat de trainingsomstandigheden voor de topsporter zo optimaal mogelijk zijn. Indien dat niet het geval is, neemt hij maatregelen of formuleert adviezen om de omstandigheden te optimaliseren.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is het organiseren van de scouting van topsporters en het selecteren van topsporters.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is het informeren en adviseren op het gebied van beleidsontwikkeling voor de lange termijn.</p>
Complexiteit	<p>Zie complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• beperkt budget;• randvoorwaarden voor topsportklimaat ontbreken.
Betrokkenen	<p>De sportleider 5 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de sporters, de omgeving van de topsporter, het begeleidingsteam, de technisch verantwoordelijke voor het topsportbeleid voor de lange termijn en sponsors.</p>
Hulpmiddelen	<p>Naast de voor de sport geëigende hulpmiddelen maakt de sportleider 5 gebruik van onderzoeksgegevens (betreffende aantallen sporters, niveau van de sportbeoefening), analysemodellen, beleidsnotities (ambitieniveau) van de bond en het vastgestelde selectiebeleid.</p> <p>Voor het begeleiden van sporters is de Beroepscode van belang.</p>

<p><i>Kwaliteit van proces en resultaat</i></p>	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geeft leiding aan (assistent-)trainers; • werkt samen met andere trainers/begeleiders/vrijwilligers; • geeft leiding aan scoutingteam; • spreekt met talentvolle sporters (en hun trainers); • geselecteerde topsporters; • beleid, doelstellingen en beschikbare middelen zijn op de juiste manier op elkaar afgestemd; • publieksbelang (sportief), zakelijk belang en organisatiebelang zijn met elkaar in evenwicht; • de inrichting van de (uitvoerings-)organisatie is afgeleid van de visie en doelstellingen uit het beleid; • de juiste taken en bevoegdheden worden aan de juiste personen toegekend.
<p><i>Keuzes en dilemma's</i></p>	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spanningsveld tussen korte- en langetermijnbeleid en resultaten; • keuze van de inzet van de schaarse (financiële) middelen; • medewerkers scholen versus inhuur van deskundigen; • verhouding ideaal en realistisch beleidsplan; • verhouding topsport en talentontwikkeling.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING**KERNTAAK 5: MANAGET TOPSPORTBEGELEIDINGSTEAM**

Proces	<p>De sportleider 5 is in staat om een begeleidingsplan op te stellen en leiding te geven aan de uitvoering voor een team of individuele sporter.</p> <p>De sportleider 5:</p> <ul style="list-style-type: none">• ontwikkelt een begeleidingsplan, stelt de behoefte vast aan specifieke ondersteuning, formuleert doelen;• formeert een begeleidingsteam en externe specialisten in een netwerk;• deelt taken en verantwoordelijkheden toe naar leden van het begeleidingsteam op basis van hun expertise;• regelt de organisatie.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Zie rol en verantwoordelijkheden van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De sportleider 5 is verantwoordelijk voor de selectie en samenstelling van het begeleidingsteam en het toedelen van taken op basis van expertise.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is het leidinggeven aan het team, en de inzet en het handelen van de leden van het begeleidingsteam en externe deskundigen op elkaar af te stemmen. Hij schept in en rond het begeleidingsteam een sfeer van vertrouwen. Indien leden van het begeleidingsteam niet naar behoren functioneren, neemt de sportleider 5 maatregelen.</p>
Complexiteit	<p>Zie complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>Voor deze kerntaak kan de beschikbaarheid (niet of beperkt) van expertise de complicerende factor zijn.</p>
Betrokkenen	<p>De sportleider 5 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de sporters en leden van het begeleidingsteam (netwerk).</p>
Hulpmiddelen	<p>De leden van het begeleidingsteam zullen de bij hun expertise geëigende hulpmiddelen benutten.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none">• leidinggegeven aan verzorgers/begeleidingsteam;• informatie vertaald naar trainingsprogramma/jaarplan;• belangen van de topsporter behartigd;• er is een klimaat van vertrouwen in en rond het begeleidingsteam/netwerk experts;• leden van het begeleidingsteam worden aangesproken op het niet voldoen aan de verwachtingen.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• tegengestelde informatie en meningen binnen het begeleidingsteam;• wel/niet informeren van de media.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING	
KERNTAAK 6: VERGAART, ONTWIKKELT EN DEELT KENNIS	
Proces	<p>De sportleider 5 is in staat om de eigen deskundigheid continu te verhogen. De sportleider 5 creëert optimale omstandigheden om kennis te vergaren, te ontwikkelen en te delen.</p> <p>De sportleider 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zoekt naar relevante ontwikkelingen die een bijdrage kunnen leveren aan de prestaties van topsporters; • creëert mogelijkheden om deze te implementeren; • formuleert onderzoeksvragen; • participeert in kennisnetwerken.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Zie de rol en verantwoordelijkheden van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is bij te dragen aan de ontwikkeling van de (top)sport door het uitdragen van opgedane kennis, het uitproberen van vernieuwingen en het stellen van kritische vragen aan sportonderzoekers.</p>
Complexiteit	<p>Zie complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebrek aan of matig functionerend netwerk voor kennisuitwisseling; • weinig professionele organisatie.
Betrokkenen	<p>De sportleider 5 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de sporters, de omgeving van de topsporter, het begeleidingsteam, sponsors en andere sportleiders.</p>
Hulpmiddelen	<p>Voor de uitoefening van zijn werkzaamheden vormen publicaties en het netwerk van deskundigen geëigende hulpmiddelen</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kennis (wetenschappelijke) wordt toegepast in trainingsplan en meerjarenplan; • informatie wordt verstrekt ten behoeve van langetermijnvisie en -beleid; • verworven kennis wordt gedeeld; • nieuwe ontwikkelingen zijn doorgevoerd of uitgete probeerd; • houdt rekening met eigen handelen; • bereidheid kennis te verspreiden; • de uit te dragen kennis is actueel en relevant; • de sportleider 5 houdt rekening met de grenzen van de eigen deskundigheid.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet delen van kennis met andere sportleiders; • wel/niet laten doen van onderzoek versus de tijdsinvestering en het moment waarop onderzoekgegevens bekend zijn.

WERKPROCES: ARRANGEREN SPORTOMGEVING	
KERNTAAK 7: BEVORDERT COMPETENTIEONTWIKKELING VAN SPORTTECHNISCH KADER	
Proces	<p>De sportleider 5 is in staat om de deskundigheid van het sporttechnische kader te verhogen. De sportleider 5 creëert hiertoe optimale omstandigheden in de organisatie.</p> <p>De sportleider 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begeleidt en adviseert het kader; • ontwikkelt instrumenten voor deskundigheidsbevordering; • voert eenvoudig onderzoek uit.
Rol/verantwoordelijkheden	<p>Zie de rol en verantwoordelijkheden van de beroepsbeschrijving.</p> <p>De rol van de sportleider 5 is bij te dragen aan de ontwikkeling van de (top)sport door het uitdragen van opgedane kennis en het ontwikkelen van instrumenten voor deskundigheidsbevordering.</p> <p>De sportleider 5 is medeverantwoordelijk voor het formuleren van onderzoeksvragen op het gebied van deskundigheidsbevordering.</p>
Complexiteit	<p>Zie complexiteit van de beroepsbeschrijving.</p> <p>Voor deze kerntaak kunnen de volgende complicerende factoren aan de orde zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebrek aan tijd voor bijscholing/zelfstudie; • weinig professionele organisatie op het gebied van deskundigheidsbevordering.
Betrokkenen	<p>De sportleider 5 heeft in de uitvoering van deze taak te maken met de voor deskundigheidsbevordering verantwoordelijke functionarissen.</p>
Hulpmiddelen	<p>Voor de uitoefening van zijn hulpsaamheden worden voor overdracht en ontwikkeling geëigende hulpmiddelen benut.</p>
Kwaliteit van proces en resultaat	<p>De kwaliteit van het proces en resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieuwe ontwikkelingen zijn doorgevoerd of uitgetoetst; • houdt rekening met eigen handelen; • bereidheid kennis te verspreiden; • de uit te dragen kennis is actueel en relevant; • de sportleider 5 houdt rekening met de grenzen van de eigen deskundigheid; • informatie uit onderzoek is op een adequate manier vastgelegd; • juiste condities voor deskundigheidsbevordering en kennisoverdracht zijn gecreëerd; • er is een juiste inschatting van de (bij)scholingsbehoeften van het sporttechnisch kader gemaakt; • deskundigheidsbevordering en kennisoverdracht leveren het beoogde resultaat op.
Keuzes en dilemma's	<p>De keuzes en dilemma's bij deze kerntaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wel/niet delen van kennis met andere sportleiders; • wel/niet doen van onderzoek versus de tijdsinvestering en het moment waarop onderzoeksgegevens bekend zijn.

5 Beroepscompetenties

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCriteria	
Beroepscompetentie (SC)	<i>Begeleiden van sporttechnische ontwikkeling van topsporters</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate wijze begeleiding te bieden die bijdraagt aan de persoonlijke vorming van een topsporter, zoals zelfstandigheid en mentale weerbaarheid, en die recht doet aan diens ambities en mogelijkheden.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Identificeert factoren in de ontwikkeling van de topsporter die de prestatie beïnvloeden. Opstellen plan van aanpak voor jaarplan en jaarprogramma. Evalueert en stelt de planning bij in samenwerking met de topsporter(s) en andere relevante begeleiders. Formeert selectieteams op grond van vastgestelde criteria. Informeert, adviseert en ondersteunt topsporters. Stelt analyses op over groeps- en communicatieprocessen. Informeert, adviseert en ondersteunt topsporters.
<i>Resultaat</i>	Jaarplan en jaarprogramma. Analyse van afwijkingen van het geplande resultaat. Signalering en aanpak van knelpunten in de sporttechnische ontwikkeling van topsporters. Prioriteiten zijn gesteld in de begeleiding en in de trainings- en wedstrijdactiviteiten van de sporters. Aangepaste begeleiding aan de (individuele) behoefte van de topsporter. Gemotiveerde sporters en begeleiders. Naleving van gestelde normen en waarden.
Beroepscompetentie (VM,ON)	<i>Geven van training aan topsporters</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate wijze op basis van een meerjarenplan, gebruikmakend van wetenschappelijke kennis, individuele sporters en teams planmatig voor te bereiden op het leveren van een topprestatie op een van tevoren bepaald moment.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Vaststellen van de vraag/beginsituatie. Analyse van individuele en teamprestaties. Formuleren van concrete doelen samen met de topsporter. Opstellen van sporttechnisch programma (mentale, technische, tactische, conditionele, en groepsdynamische ontwikkeling). Opstellen van de dagelijkse trainingen en afstemmen van sporttechnische onderdelen uit het programma van de topsporter op elkaar. Afstemmen van vorderingen en prestaties enerzijds en inzet en taakuitvoering van sporters en begeleiders anderzijds. Inrichten van trainingssituatie. Evalueren en bijstellen trainingsplan.

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA (vervolg)	
<i>Resultaat</i>	<p>De geplande prestatie. Uitgevoerde training van topsporters en/of topteams. De trainingscondities zijn maximaal. Beschikbare middelen zijn effectief en efficiënt ingezet. Geleverd maatwerk en <i>tailormade</i> trainingen. Inspirerende wijze van leidinggeven. Afstemming vorderingen en prestaties enerzijds en inzet en taakuitvoering van sporters en begeleiders anderzijds.</p>
Beroepscompetentie (VM)	<p><i>Coachen tijdens topsportevenementen</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate wijze, conform wedstrijdregels en wedstrijdplan, topsporters te coachen tijdens topwedstrijden, gericht op het realiseren van de vooraf gestelde doelen, en daarbij rekening te houden met gedrags- en veiligheidsregels en prestatiebeïnvloedende factoren.</p>
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	<p>Analyseren van tegenstanders. Maken van een wedstrijdplan. Bepalen van de opstelling bij wedstrijden. Bepalen van de tactiek. Houden van voor- en/of nabesprekingen. Over wedstrijdvoorbereiding, -verloop en -resultaat wordt met sporters gecommuniceerd. Afhandelen van wedstrijden (administratief). Behartigen, zo nodig en mogelijk, van de belangen van de sporter(s) bij de wedstrijdleiding of andere instanties. Beoordelen en bewaken van de organisatie, accommodatie en het wedstrijdverloop vanuit de belangen van de sporter.</p>
<i>Resultaat</i>	<p>De geplande prestatie. Analyse van uitvoering wedstrijsituatie. Coachen van topsporters, conform de wedstrijdregels en het wedstrijdplan, tijdens wedstrijden. Vervangen/gewisselde topsporters tijdens wedstrijden. Gerespecteerde spelers, tegenstanders, scheidsrechter en overig betrokkenen. Communicatie over wedstrijdvoorbereiding, -verloop en -resultaat met sporters. Gedrag sporters in overeenstemming met spel- en gedragsregels.</p>

Beroepscompetentie (BOS)	<i>Ontwikkelen en ondersteunen van topsportmeerjarenplan</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate en inspirerende wijze, binnen de gestelde langetermijnvisie en -beleid, leiding te geven aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van een topsportmeerjarenplan.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Identificeren van uitgangspunten en de langetermijnvisie en -beleid van de organisatie. Inventariseren van relevante factoren voor een meerjarenplan. Analyseren van benodigde deskundigheid en middelen. Opstellen van uitvoeringsplan. Opstellen van evaluatieplan. Formuleren van criteria voor het selecteren van sporters.
<i>Resultaat</i>	Plan van aanpak meerjarenplan voor (top)sporters. Geselecteerde topsporters.
Beroepscompetentie (VM)	<i>Inzetten van begeleidingsteam</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate wijze het begeleidingsteam in te zetten tijdens de wedstrijden. De sportleider 5 staat voor het dilemma om spelers wel of niet in te zetten voor het evenement.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Communiceren over wedstrijdvoorbereiding, -verloop en -resultaat met leden van begeleidingsteam. Bepalen van opstelling bij wedstrijden in overleg met leden van begeleidingsteam. Vervangen/wisselen van topsporters tijdens wedstrijden in overleg met begeleidingsteam. Leidinggeven aan het begeleidingsteam in de directe voorbereiding op en tijdens de wedstrijden en evaluaties.
<i>Resultaat</i>	Sporters worden ingezet conform de fysieke en mentale mogelijkheden. Adviezen van het begeleidingsteam zijn geformuleerd.

BEROEPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA (vervolg)	
Beroepscompetentie (BOS)	<i>Managen van topsportbegeleidingsteam</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate wijze een begeleidingsteam rond een topsporter of topsportteam samen te stellen en te managen en het begeleidingsteam aan te spreken bij onvoldoende functioneren.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Ontwikkelen van begeleidingsplan, vaststellen van behoefte aan specifieke ondersteuning, formuleren van doelen. Aanspreken van begeleidingsteam bij onvoldoende functioneren. Formeren van begeleidingsteam en externe specialisten in een netwerk. Creëren van klimaat van vertrouwen. Toedelen van taken en verantwoordelijkheden naar leden van het begeleidingsteam op basis van hun expertise. Regelen van de organisatie van begeleidingsteam.
<i>Resultaat</i>	Leidinggegeven aan verzorgers/begeleidingsteam. Informatie vertaald naar trainingsprogramma/jaarplan. Belangen van de topsporter behartigd. Klimaat van vertrouwen in en rond het begeleidingsteam/netwerk experts. Leden begeleidingsteam aangesproken op het niet voldoen aan de verwachtingen. Een goed imago van de sport.
Beroepscompetentie (ON)	<i>Vergaren, ontwikkelen en delen van kennis</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate wijze kennis en ervaring te ontwikkelen die een bijdrage kunnen leveren aan de prestaties van de topsporter, en deze ontwikkelingen te communiceren naar anderen.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Zoeken naar relevante ontwikkelingen die een bijdrage kunnen leveren aan de prestaties van topsporters. Beschikbaar stellen van kennis en ervaring aan andere belanghebbenden. Creëren van mogelijkheden om ontwikkelingen te implementeren. Formuleren van onderzoeksvragen. Participeren in kennisnetwerken.
<i>Resultaat</i>	Toegepaste kennis (wetenschappelijke) in trainingsplan en meerjarenplan. Verstreckte informatie ten behoeve van langetermijnvisie en -beleid. Gedeelde verworven kennis. Doorgevoerde of uitgeprobeerde nieuwe ontwikkelingen. Houdt rekening met eigen handelen.

Beroepscompetentie (VM)	<i>Bevorderen van competentieontwikkeling van sporttechnisch kader</i> De sportleider 5 is in staat om op adequate wijze optimale condities te scheppen voor het creëren en verspreiden van sporttechnische inzichten, en instrumenten voor deskundigheidsbevordering te ontwikkelen.
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Begeleiden en adviseren van het kader. Ontwikkelen van instrumenten voor deskundigheidsbevordering. Inschatten van de (bij)scholingsbehoeften van het sporttechnisch kader. Participeren in onderzoek.
<i>Resultaat</i>	Gecreëerde condities voor deskundigheidsbevordering en kennisoverdracht. Opleveren van beoogde resultaat van deskundigheidsbevordering en kennisoverdracht. Vastgelegde informatie uit onderzoek.

6 Leercompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 5 beschikken over een kerncompetentie die hem in staat stelt mee te groeien met de ontwikkelingen die zich in de sport voordoen en hieraan mede vorm te geven.

Onderstaande leercompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

LEERCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCriteria	
Leercompetentie (ON)	De eigen hulpvragen kunnen verwoorden en op een efficiënte manier de benodigde kennisbronnen dan wel deskundigen kunnen raadplegen
Beheersingscriteria	
<i>Proces</i>	Raadpleegt deskundigen. Vertoont inzet bij het verwerven van kennis. Bepaalt leerbehoefte. Zoekt leersituaties op en legt leermomenten vast.
<i>Resultaat</i>	Volgt (na)scholing.

7 Burgerschapscompetenties

Naast de competenties die nodig zijn voor het adequaat kunnen aanpakken van de kernopgaven en kerntaken moet de sportleider 5 beschikken over een competentie die hem in staat stelt om te gaan met activiteiten en opgaven in maatschappelijke situaties.

Onderstaande burgerschapscompetentie is verweven met de beroepsgerichte competenties.

BURGERSCHAPSCOMPETENTIES MET BEHEERSINGSCRITERIA	
<i>Burgerschapscompetentie</i>	De sportleider 5 is sociaal, moreel, milieubewust en maatschappelijk actief
<i>Beheersingscriteria</i>	
<i>Proces/Resultaat</i>	Behandelt mensen gelijk, discrimineert niet, accepteert verschillen en heeft respect voor andere opvattingen. Hanteert breed geaccepteerde sociale omgangsvormen. Gaat kritisch om met eigen normen. Handelt vanuit overwegingen rond normatieve aspecten van het beroep (ethiek, fraude). Houdt rekening met milieunormen. Neemt verantwoordelijkheid voor de eigen arbeidsmarktpositie en eigen loopbaanontwikkeling. Houdt zich aan basiswaarden van de Grondwet en aan overige wettelijke bepalingen in de samenleving.

6 Verantwoordingsdocument

Inleiding

De verantwoording heeft tot doel de opbouw van de Kwalificatieprofielen Sport 2003 en de wijze van totstandkoming ervan toe te lichten en te verantwoorden. Het verantwoordingsdocument heeft twee functies:

- het is een *verantwoording* van de stappen die zijn gezet bij het opstellen van de kwalificatieprofielen sport;
- het is een *toelichting* op de keuzes die zijn gemaakt bij het opstellen van de kwalificatieprofielen sport.

Status van het verantwoordingsdocument

Het verantwoordingsdocument hoort bij de kwalificatieprofielen. De status van het verantwoordingsdocument is louter informatief en niet voorschrijvend. Het verantwoordingsdocument bij de kwalificatieprofielen sport is opgesteld in samenwerking met de drie pilotbonden en vastgesteld door de besturen van de bonden en de sociale partners.

Dit document is opgesteld conform het COLO format voor het verantwoordingsdocument.

Verdere ontwikkeling.

De afronding van dit project waarbij landelijke beroepscompetentieprofielen en kwalificatieprofielen zijn opgesteld, wordt gevolgd door het project 'Modernisering sportopleidingen'.

De afzonderlijke sportbonden zullen de landelijke profielen toespitsen naar hun tak van sport. Voor het ontwikkelen van sportspecifieke beroepscompetentieprofielen en kwalificatieprofielen zal een gedetailleerde handleiding geschreven worden.

Inhoud

In 6.1 staat het proces van de totstandkoming van de Kwalificatiestructuur Sport 2003 in hoofdlijnen beschreven.

6. 2 bevat de verantwoording en toelichting op het resultaat van het ontwikkelingsproces.

De bijlagen bevatten definities van een aantal veelgebruikte begrippen.

6.1. Proces van totstandkoming van de Kwalificatiestructuur Sport 2003

Inleiding

De Kwalificatiestructuur Sport 2003 is in twee opeenvolgende projecten tot stand gebracht:

1. het ontwikkelen van de profielen voor het sporttechnisch kader (november 2001-mei 2002);
2. de verificatie van de ontwikkelde profielen bij andere bonden en andere belanghebbenden zoals de sociale partners (mei 2002-oktober 2002).

6.1.1 De ontwikkeling van de profielen voor het sporttechnisch kader

Doelstellingen van dit project:

- het ontwikkelen van een format voor profielen van sporttechnische functies;
- het ontwikkelen van een format voor een kwalificatiestructuur voor sporttechnische opleidingen, gebaseerd op de WEB-kwalificatiestructuur Sport en Bewegen 2002;
- het via een aantal pilots bij bonden uittesten van de formats.

Resultaten

- Bij drie bonden format voor functieprofielen getest, inclusief richtlijnen voor uitwerking.
- Bij drie bonden format voor kwalificatiestructuur voor sporttechnische opleidingen getest, inclusief richtlijnen voor uitwerking.
- Bonden en beleidspartners zijn geïnformeerd.
- Advies voor implementatie kwalificatiestructuur voor sporttechnische opleidingen.
- Eindverslag fase 1.

Ontwikkelprobleem

Het concept Kwalificatiestructuur Sport dat in april 2002 werd opgeleverd, voldeed aan het criterium dat het aansloot bij de Kwalificatiestructuur Sport en Bewegen. In augustus 2002 werd door het COLO een definitief format voor beroepscompetentieprofielen en kwalificatieprofielen opgeleverd. Het format verschilde qua structuur met het concept Kwalificatiestructuur Sport van april 2002. NOC*NSF verzocht Cinop/SEC het concept Kwalificatiestructuur Sport in het nieuwe format te zetten. Voor een aantal punten in dit format was aanvullende informatie nodig en zijn de pilotbonden geconsulteerd.

Strategie

De ontwikkeling van de sporttechnische profielen heeft in nauwe samenwerking met drie sportbonden plaatsgevonden. De bonden zijn geselecteerd door de opdrachtgever NOC*NSF op basis van de criteria betrokkenheid, bereidheid tot ontwikkeling, omvang van de bond en de beschikbaarheid van professionele ontwikkelaars.

De betrokken bonden zijn de KNVB, KNZB en NeVoBo. Deze bonden vertegenwoordigen een substantieel deel van de sportbeoefenaren in Nederland.

Klankbordgroep

Ten behoeve van dit project was een klankbordgroep ingesteld met vertegenwoordigers van VWS, OCW, de sociale partners (WOS, FNV Sport), BVE-raad, HBO-raad, OVDB, NFWS en NISB onder voorzitterschap van een onafhankelijke voorzitter.

De ontwikkeling van beroepscompetentieprofielen en kwalificatieprofielen was in samenwerking met Cinop/SEC direct gericht op de overeenkomsten tussen de beroepsbeoefenaren van sporttechnische functies. Er zijn dus geen afzonderlijke beroepscompetentieprofielen en kwalificatieprofielen voor respectievelijk voetbal, zwemmen en volleybal ontwikkeld.

Door middel van GDR-sessies (*Group Decision Room*) zijn de activiteiten van de op verschillende niveaus opererende sporttechnische beroepsbeoefenaren geïnventariseerd en geordend op basis van centrale werkprocessen.

Voor de beschrijving van de functie is gekozen voor de neutrale naam 'Sportleider' voorzien van de nivea aanduiding 1, 2, 3, 4 en 5 conform de WEB (Wet Educatie Beroepsonderwijs). Op deze wijze zijn associaties met bestaande namen en kwalificaties voorkomen.

De ordening van de activiteiten voor de sporttechnische functies gaf op elk niveau drie centrale werkprocessen te zien, te weten:

1. begeleiden van sporters;
2. sporttechnisch handelen;
3. arrangeren van de sportomgeving.

Binnen deze werkprocessen zijn de kerntaken en de competenties geformuleerd. De kernopgaven zijn gebaseerd op de kerntaken en zijn in principe in elke kerntaak aan de orde.

Bepaalde kerntaken komen op elk niveau voor, maar verschillen in complexiteit zowel wat betreft het sporttechnisch handelen als wat betreft de context waarbinnen de betreffende kerntaken worden uitgeoefend.

6.1.2 De verificatie van de ontwikkelde profielen

Met dit project zijn de volgende doelen nagestreefd:

- rapportage over de toetsing van het concept Kwalificatiestructuur Sport 2003 bij verschillende bonden en sociale partners;
- bijgesteld concept Kwalificatiestructuur Sport 2003 op basis van de inbreng van de geconsulteerde bonden en de vergelijking met de in het BVE-veld geaccordeerde definitieve formats.

Het concept Kwalificatiestructuur Sport 2003 is in een aantal workshops voorgelegd aan opleidingsfunctionarissen die samen zeventien sportbonden vertegenwoordigden. Separaat is het concept voorgelegd aan FNV Sport (die de NFWS, Nationale Federatie van Werkers in de Sport, betrok bij de beoordeling), de WOS (Werkgevers in de Sport), de technisch directeur en technisch adviseurs van NOC*NSF (voor profiel 5), BVE-veld, HBO-raad (Alodo) en de OVDB. Daarnaast heeft VWS op verschillende momenten geadviseerd.

Naast tekstuele aanscherpingen en nuanceringen zijn twee kerntaken aan de beroepscompetentieprofielen toegevoegd.

De beroepscompetentieprofielen werden door de vertegenwoordigers zonder

meer herkend. Deze landelijke beroepscompetentieprofielen zullen door de afzonderlijke sportbonden in een later stadium van een sportspecifieke uitwerking dienen te worden voorzien.

Bijstelling concept Kwalificatiestructuur Sport 2003

Op basis van de verificatie met de sportbonden is het concept Kwalificatiestructuur Sport 2003 bijgesteld en voorgelegd aan een redactiecommissie die bestond uit een vertegenwoordiger van de pilotbonden, de voorzitter van de klankbordgroep, medewerkers van het ministerie van VWS en NOC*NSF.

Aparte aandacht verdiende de omzetting naar het nieuwe COLO format dat in augustus beschikbaar kwam. Cinop/SEC heeft deze omzetting gerealiseerd. Het concept Kwalificatiestructuur Sport 2003 op basis van het COLO format is voorgelegd aan de OVDB.

Enkele punten, zoals de dilemma's en de kernopgaven, waren niet geheel conform het COLO format en zijn in overleg met de pilotbonden verder ontwikkeld.

Kenmerken sporttechnische opleidingen

Sporttechnische opleidingen worden veelal gevolgd door personen die binnen hun sport al actief zijn of willen worden als 'trainer'. Deelnemers zijn gemiddeld ouder dan leerlingen in het beroepsonderwijs. Zij hebben al eerder en elders een initiële scholing verworven en volgen de opleiding naast een andere beroepsuitoefening. De verwachting is dat op de opleidingen in het kader van de Kwalificatiestructuur Sport 2003 de formule van de beroepsbegeleidende leerweg (80% praktijk, 20% theorie) toegepast zal worden. De huidige opleidingen kunnen eerder gekarakteriseerd worden door de term 'bedrijfsopleiding' dan initiële scholing.

Door de betrokkenheid van een groot aantal bonden die zich in de ontwikkelde beroepscompetentieprofielen, kwalificatieprofielen, kernopgaven, kerntaken en competenties herkennen, en door het hanteren van hetzelfde format is een grote transparantie tussen de kwalificaties van de sport ontstaan.

Het is mogelijk een gezamenlijke ontwikkeling in de uitwerking naar opleidingen te starten op basis van de verkregen transparantie.

Legitimering

De sociale partners (WOS, FNV Sport) hebben de beroepscompetentieprofielen in april 2003 vastgesteld.

De sportbonden hebben de kwalificatieprofielen in mei 2003 vastgesteld. De Kwalificatiestructuur Sport 2003 is daarna aangeboden aan het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport.

6.2. Verantwoording van de Kwalificatiestructuur Sport 2003

Inleiding

In de verantwoording worden vijf onderdelen behandeld:

1. de structuur van de kwalificatieprofielen;
2. de onderliggende beroepscompetentieprofielen;
3. de omslag van beroepscompetentieprofielen naar kwalificatieprofiel;
4. de leer- en burgerschapscompetenties;
5. de doorstromingskwalificatie.

De vijf onderdelen worden in de navolgende paragrafen verder uitgewerkt.

6.2.1 De structuur van de kwalificatieprofielen

De informatie over de structuur van de kwalificatieprofielen omvat drie elementen:

- omschrijving van het kwalificatieprofiel, inclusief toelichting op instroomeisen, gemiddelde opleidingsduur en studiebelastingen;
- beschrijving van de relatie tussen de beroepscompetenties, de kerntaken en kernopgaven;
- beschrijving van de deelkwalificaties, bestaande uit beroepscompetenties.

6.2.1.1 Omschrijving van het kwalificatieprofiel

In de korte omschrijving wordt een beeld van de beroepsbeoefenaar gegeven, aan wie verantwoording verschuldigd is en binnen welke context gewerkt kan worden. Met nadruk wordt erop gewezen dat het om een algemeen beeld gaat. In de werkelijkheid zullen nuances optreden.

De niveaubepaling is conform de niveaus van de WEB aan de hand van de criteria verantwoordelijkheid, complexiteit en transfer.

Titel

In het landelijke kwalificatieprofiel is gekozen voor de neutrale term 'sportleider', gevolgd door de nivea aanduiding om associaties en spraakverwarring met bestaande namen te vermijden. In de sportspecifieke kwalificatieprofielen zal de titel van de beroepsbeoefenaar benut worden, gevolgd door de nivea aanduiding. Een mogelijke andere indeling (conform de WEB) is de volgende.

Niveau 1: Assistent.

Niveau 2: Begeleider.

Niveau 3: Leider.

Niveau 4: Specialist/coördinator.

Niveau 5: Topsportcoach.

Instroomeisen

De intentie van het ontwikkelen van de Kwalificatiestructuur Sport is transparantie te bewerkstelligen tussen de initiële scholing en de sportopleidingen. In dat kader zijn de huidige instroomeisen van de bonden (schema 1) en de vooropleidingseisen volgens de WEB van belang (schema 2).

Naast deze toelatingsvoorwaarden voor niveau 3, 4 en 5 worden door het MBO en HBO vaardigheidstoetsen afgenomen die een rol spelen bij de toelating.

EVC (Eerder Verworven Competenties)

Deelnemers aan de sporttechnische opleidingen hebben vaak al enige ervaring in het sporttechnisch handelen. Elke bond zal dan ook een eigen instroombeleid moeten opstellen waarin wordt aangegeven op welke wijze de bond eigen eisen en de WEB-eisen combineert tot instroomeisen. In een heldere EVC-procedure zullen de competenties die mensen al hebben verworven in andere omstandigheden (werk, vrijwilligerswerk, levenservaring, sportcarrière) afgezet moeten worden tegen de te verwerven competenties.

Voor de specifieke kwalificatieprofielen sport zullen de instroomeisen van de WEB meer indicatief dan voorschrijvend zijn.

Instroomeisen worden bepaald in relatie tot de te verwerven competenties, de gewenste opleidingsduur, de randvoorwaarden en de mogelijkheden deelnemers voor te bereiden op het behalen van een kwalificatie.

Schema 1. Instroomeisen sportbonden

Eigen vaardigheidsniveau van de deelnemer

Ervaring met het verzorgen van training/instructie

Procedures Eerder Verworven Competenties (proeve van bekwaamheid)

Schema 2. Vooropleidingseisen conform de WEB

Niveau 1	Geen
Niveau 2	Geen
NT2 niveau 3	
Niveau 3	Diploma lbo/vbo, vmbo, mavo Overgang 3-4 havo/vwo Ander door minister aangewezen diploma Advies aan bevoegd gezag aanvullende eisen: C-niveau lbo/vbo/mavo Equivalent buitenlands diploma NT2 niveau 4
Niveau 4	Idem niveau 3
Niveau 5	Mbo/havo/vwo

Gemiddelde opleidingsduur

In het huidige COLO format wordt voor de initiële opleiding uitgegaan van de bij het niveau behorende nominale duur in opleidingsjaren (inclusief de maximale 20 procent vrije ruimte).

In concreto betekent dit voor niveau 1 één jaar, voor niveau 2 twee jaar, voor niveau 3 drie jaar en voor niveau 4 vier jaar. In de WEB wordt geen uitspraak gedaan over niveau 5. Voor niveau 5 wordt de gemiddelde duur van het HBO aangehouden, te weten vier jaar. Uitgedrukt in studiebelastingsuren betekent dit respectievelijk 1600, 3200, 4800 en 6400 uur. Zowel de gemiddelde opleidingsduur als de studiebelastingsuren gelden voor initiële opleidingen.

De opleidingsduur en studiebelastingsuren voor de opleidingen van de in de Kwalificatiestructuur Sport 2003 opgenomen kwalificaties sportleider zullen anders zijn. In deze opleidingen gaat het immers niet om (brede) initiële opleidingen; het betreft slechts een deel van deze opleidingen. Ten opzichte van de initiële opleidingen zullen de sportopleidingen in ieder geval een mindere omvang hebben. Afhankelijk van gestelde instroomeisen en EVC-procedure zal de gemiddelde opleidingsduur verkort kunnen worden. In de komende periode zal ervaring wor-

den opgedaan met deze opleidingen om daarna te komen tot een definitieve vaststelling van de gemiddelde opleidingsduur per kwalificatie.

Studiebelastingen

Onder studiebelastingen wordt verstaan de totale tijd die een persoon nodig heeft om een kwalificatie te verwerven, verdeeld naar:

- contacturen (theorie en praktijk);
- verwerven van eigen vaardigheid in betreffende sport;
- studie;
- examinering;
- beroepspraktijkvorming.

Het gaat bij de studielast dus niet alleen om de contacturen!

Instroomeisen zijn elementen die van invloed zijn op de studielast en studiebelastingen. Het stellen van hoge instroomeisen is van invloed op de omvang van de opleiding.

Eigen vaardigheid: deze instroomeis wordt vaak gesteld in de vorm dat men een bepaald spel- of vaardigheidsniveau dient te beheersen. De opleiding kan dan op dat vaardigheidsniveau starten of kan het onderdeel 'eigen vaardigheid' laten vervallen. In beide gevallen vermindert de omvang van de opleiding.

Instructievaardigheid: als instroomeis zou gesteld kunnen worden dat men aantoonbare ervaring heeft met het verzorgen van training/instructie op een bepaald niveau van sportbeoefening of gedurende een bepaalde periode.

EVC-beleid (Eerder Verworven Competenties). De bond kan een EVC-beleid vaststellen. Competenties waarover een kandidaat al beschikt, worden vergeleken met de competenties in het kwalificatieprofiel. Voor competenties die men al heeft verworven, krijgt men vrijstelling. De omvang van de opleiding wordt daardoor minder.

Tegen deze achtergrond zullen sportbonden specifieke kwalificatieprofielen en daarbij opgenomen studieduur en studiebelastingen dienen te ontwikkelen. Opleidingen zullen gebaseerd worden op het verwerven van competenties. De aanbieders van opleidingen hebben nog geen ervaring opgedaan met deze vorm van opleiden. In de komende tijd zal men met de benodigde studiebelastingen eerst ervaring moeten opdoen alvorens tot een definitieve vaststelling te kunnen komen.

6.2.1.2 Beschrijving relatie tussen de beroepscompetenties en kerntaken en kernopgaven

De in het beroepscompetentieprofiel geformuleerde kerntaken en kernopgaven zijn rechtstreeks overgenomen in het kwalificatieprofiel.

De kerntaken zijn op grond van de centrale werkprocessen beschreven. In de ontwikkeling zijn de kerntaken op een sportdoorsnijdend niveau beschreven. Dit resulteerde in kerntaken die zich in de beroepsuitoefening van de sportleider voordoen, los van de specifieke sport.

Sportspecifieke onderwerpen zijn niet opgenomen in het beroepscompetentieprofiel en het kwalificatieprofiel.

De beroepscompetenties zijn beschreven op basis van de kerntaken.

6.2.1.3 Beschrijving van de deelkwalificaties, bestaande uit beroepscompetenties

De kwalificatieprofielen zijn opgesplitst in beroepsgerichte deelkwalificaties. Beroepsgerichte deelkwalificaties zijn voor de arbeidsmarkt betekenisvolle (clusters van) beroepscompetenties. De keuze voor opsplitsing in deelkwalificaties is gebaseerd op de gedachte dat een vrijstellingsbeleid beter te formuleren is op basis van deelkwalificaties. De kwalificatieprofielen bevatten in totaal 27 deelkwalificaties verdeeld over de 5 niveaus.

6.2.2 De onderliggende beroepscompetentieprofielen

De beroepscompetentieprofielen zijn ontwikkeld door ontwikkelaars van de KNVB, KNZB en NeVoBo in samenwerking met Cinop/SEC. Zoals in deel 1 'Proces van totstandkoming van de Kwalificatiestructuur Sport' staat beschreven, is er bewust voor gekozen om met drie sportbonden gezamenlijk de beroepscompetentieprofielen te ontwikkelen. Dit betekent dat geen aparte beroepscompetentieprofielen voor de onderscheiden sporten zijn ontwikkeld.

Uit de verificatieronde met de sociale partners en zeventien sportbonden bleek dat ook deze partijen zich konden vinden in de beroepscompetentieprofielen. Naar aanleiding van de verificatie zijn de volgende kerntaken toegevoegd: 'Neemt vaardigheidstoetsen af' (op niveau 3) en 'Scout talenten' (op niveau 4).

De beroepscompetentieprofielen hebben betrekking op sporttechnisch kader. Verwante 'beroepen' liggen op het vlak van sportmanagement en arbitrage. Op niveau 4 en 5 zijn enkele managementachtige kerntaken opgenomen. De reden van de 'beperking' tot sporttechnisch kader ligt in de beoogde afstemming en samenwerking met het beroepsonderwijs.

6.2.3 De omslag van beroepscompetentieprofielen naar kwalificatieprofiel

Een kwalificatieprofiel kan gebaseerd zijn op een of meerdere beroepscompetentieprofielen. Zoals in paragraaf 2.2 staat aangegeven, is hier sprake van een één op één relatie: aan elk kwalificatieprofiel ligt één beroepscompetentieprofiel ten grondslag. Het voordeel van een gezamenlijk beroepscompetentieprofiel is dat de omslag naar het kwalificatieprofiel zeer transparant is. Een nadeel is dat de formulering van een iets hoger abstractieniveau is waardoor in een later stadium een nadere sportspecifieke uitwerking nodig zal zijn.

Typering van de kwalificatie, de kerntaken, kernopgaven en competenties zijn in de ontwikkeling zo beschreven dat zij een goed beeld van de beroepsbeoefenaar geven zonder dat er sprake is van een sportspecifieke invulling. Kerntaken, kernopgaven en competenties van de beroepscompetentieprofielen zijn dan ook rechtstreeks overgenomen in de kwalificatieprofielen.

Het verschil tussen de vakvolwassen beroepsbeoefenaar - zoals beschreven in een beroepscompetentieprofiel - en de beginnende beroepsbeoefenaar - zoals beschreven in het kwalificatieprofiel - ligt vooral in de beheersing(criteria) van de competenties.

Het ontwikkelen van beheersingscriteria met een sportoverstijgend karakter leidde tot een hoger abstractieniveau. Operationalisering betekende veelal dat sport-

specifieke elementen of een specifieke context toegevoegd zouden moeten worden. Dit dient plaats te vinden in het sportspecifieke kwalificatieprofiel.

6.2.4 De leer- en burgerschapscompetenties

De leer- en burgerschapscompetenties maken afzonderlijk deel uit van het kwalificatieprofiel.

Voor leercompetenties geldt dat ze onlosmakelijk verbonden zijn met het proces van het verwerven van de beroepscompetenties. Leercompetenties kunnen niet op een zinvolle wijze in een afzonderlijke deelkwalificatie worden ondergebracht. Het aanleren of ontwikkelen van competenties vraagt immers om een adequate leer-aanpak.

Voor initiële opleidingen - vallend onder het ministerie van OC&W - worden de burgerschapscompetenties vastgesteld en gelegitimeerd in andere procedures dan de beroepscompetenties. Ze vormen een vaste, niet voor de opstellers van het kwalificatieprofiel te veranderen set van competenties, deel uitmakend van één deelkwalificatie.

In de kwalificatieprofielen sport zijn eveneens burgerschapscompetenties opgenomen. Ze vormen echter geen aparte deelkwalificatie, maar maken integraal deel uit van de beroepscompetenties.

De argumentatie om op dit punt af te wijken van het onderwijs is gelegen in het kenmerkende van de deelnemers aan sporttechnische opleidingen, zoals verwoord in deel 1. De deelnemers hebben doorgaans al een initiële opleiding gevolgd en volgen de sportopleiding naast een andere beroepsuitoefening.

In onderstaand schema staat de verwantschap tussen de beroepscompetenties en de burgerschapscompetentie in de Kwalificatiestructuur Sport 2003 beschreven.

Schema 3. Relatie burgerschapscompetenties en beroepscompetenties

Beroepscompetentie	Kenmerken beroepscompetentie die verwant zijn aan burgerschapscompetentie
1.1 Waarborgen veiligheid sporters	Let op sportief gedrag van sporters. Grijpt in als veiligheid in het geding is. Corrigeert unfair gedrag. Vervult een voorbeeldfunctie.
1.2 Assisteren bij sportactiviteiten	Draagt zorg voor materiaal. Helpt anderen. Respecteert verschillen.
1.3 Zorgen voor maatregelen rondom wedstrijden	Behandelt iedereen gelijk. Handelt conform de regels.
2.1 Begeleiden van sporters	Bevordert sportief gedrag. Respecteert waarden en normen. Bejegt sporters met respect. Vervult een voorbeeldfunctie.
2.2 Verzorgen van (delen van) trainingen/lessen	Houdt rekening met behoeften van sporters. Gaat op correcte wijze met sporters om. Houdt zich aan gedragsregels.

Beroepscompetentie	Kenmerken beroepscompetentie die verwant zijn aan burgerschapscompetentie
2.3 Begeleiden van wedstrijden/toetsen	Houdt zich aan afspraken. Zorgt dat sporters zich aan regels houden. Accepteert beslissingen van de scheidsrechter.
2.4 Assisteren bij activiteiten in de sportorganisatie	Wendt invloed aan voor sportieve sfeer. Behandelt materiaal zorgvuldig. Communiqueert met ouders en sporters.
3.1 Stimuleren van sportieve ontwikkeling sporters	Laat sporters reflecteren op waarden en normen. Zorgt dat iedereen aan zijn trekken komt. Houdt rekening met maatschappelijke en sociale ontwikkeling van sporters.
3.2 Geven van trainingen/lessen	Doet recht aan alle sporters. Staat model voor naleving van regels en <i>fair play</i> Zorgt voor mentaal en fysiek veilige omgeving.
3.3 Coachen bij wedstrijden/toetsen	Zorgt dat sporters zich houden aan spel- en gedragsregels. Pakt conflicten aan. Respecteert mening van de scheidsrechter en van tegenstanders.
3.4 Afnemen van vaardigheidstoetsen	Respecteert criteria en normen. Beoordeelt conform regels. Is eerlijk en rechtvaardig.
3.5 Organiseren van activiteiten in de sportorganisatie	Neemt meningen/suggesties van anderen serieus. Maakt afweging in conflicterende belangen.
3.6 Aansturen van sporttechnisch kader	Draagt bij aan het positieve imago van de vereniging. Communiqueert met derden.
4.1 Stimuleren van sportieve ontwikkeling van specifieke (groepen) sporters	Begeleidt sporters bij sportontwikkeling. Gaat discreet om met vertrouwelijke informatie. Adviseert bij vinden van de balans tussen sport en maatschappelijke en sociale verplichtingen.
4.2 Geven van trainingen/lessen aan specifieke (groepen) sporters	Houdt rekening met eigen grenzen. Sluit aan bij mogelijkheden van sporter.
4.3 Coachen van specifieke (groepen) sporters	Reflecteert op eigen kwaliteiten. Laat sporters maximaal presteren binnen de afgesproken grenzen.
4.4 Scouten van sporters	Neemt beslissingen die van invloed zijn op andermans ontwikkeling.
4.5 Ontwikkelen en uitvoeren van sporttechnisch beleid	Schat verhoudingen binnen de organisatie in. Werft op correcte wijze de benodigde menskracht en middelen.
4.6 Samenwerken met begeleidingsteam en onderhouden van externe contacten	Werkt samen met leden van begeleidingsteam. Werkt mee aan goed imago van de organisatie. Behartigt belangen sporter, organisatie, sponsor.
4.7 Bevorderen van competentieontwikkeling sporttechnisch kader	Draagt bij aan de ontwikkeling van de sport. Deelt kennis met anderen.

5.1 Begeleiden van sporttechnische ontwikkeling van topsporters	Begeleidt topsporters bij sportloopbaanontwikkeling. Helpt topsporters bij eigen maken van waarden en normen met betrekking tot topsport. Gaat om met interculturele verschillen. Behandelt informatie van sporters vertrouwelijk. Spreekt topsporters aan op hun motivatie en verantwoordelijkheden.
5.2 Geven van trainingen aan topsporters	Gaat om met vercommercialisering van topsport. Houdt rekening met eigen beperkingen als topsportcoach.
5.3 Coachen van topsportevenementen	Gaat om met prestatiedruk, druk vanuit media. Gaat om met ethische vraagstukken topsport (zoals dopinggebruik). Gaat om met maatschappelijke vraagstukken (zoals supportersgeweld).
5.4 Inzetten van begeleidingsteam	Brengt adviezen en belang van ontwikkeling van sporter bij elkaar. Brengt het belang van de prestatie en het belang van de sporter over wel/niet inzetten bij elkaar.
5.5 Ontwikkelen en ondersteunen van topsportmeerjarenplan	Brengt publieks-, zakelijk- en organisatiebelang met elkaar in evenwicht. Beslist over inzet van schaarse middelen.
5.6 Managen van topsportbegeleidingsteam	Schept klimaat van wederzijds vertrouwen in begeleidingsteam/netwerk experts. Spreekt leden begeleidingsteam aan op (dis)functioneren. Gaat om met tegengestelde meningen in begeleidingsteam.
5.7 Vergaren, ontwikkelen en delen van kennis	Communiqueert en participeert actief bij ontwikkelingen in de sport en houdt rekening met grenzen van eigen deskundigheid.
5.7 Bevorderen van competentieontwikkeling van sporttechnisch kader	Houdt rekening met grenzen van eigen deskundigheid.

6.2.5 De doorstromingskwalificatie

Voor de doorstroming zijn formele eisen geformuleerd. Over het algemeen geeft een kwalificatie recht op doorstroming naar het volgende niveau, zeker binnen dezelfde sportspecifieke kwalificatiestructuur.

Sommige sportbonden overwegen om naast de kwalificatie van het onderliggende niveau aanvullende eisen te stellen. Zo is het denkbaar dat van de deelnemer een ervaringsniveau in het verzorgen van trainingen (bijvoorbeeld in jaren) gevraagd wordt om een opleiding met succes te kunnen volgen.

Doorstroming tussen verschillende sportopleidingen zal via EVC-procedures geregeld moeten worden. Te verwachten is dat vrijstellingen van de deelkwalificaties binnen de werkprocessen 'Begeleiden sporters' en 'Arrangeren van de sportomgeving' tot wederzijdse vrijstelling zullen leiden. Over deze doorstroming zal pas definitief iets bepaald kunnen worden als de sportspecifieke kwalificatieprofielen ontwikkeld zijn en vergeleken kunnen worden.

Voor de doorstromingskwalificatie tussen opleidingen van sportbonden en het MBO zijn nog geen nadere afspraken gemaakt. Verdere ontwikkeling naar sportspecifieke kwalificatieprofielen, gezamenlijke proeven van bekwaamheid en beroepspraktijkopdrachten moet de doorstroming vergemakkelijken en mogelijk maken.

Doorstroming op basis van sportspecifieke kwalificaties naar de initiële opleidingen zal technisch mogelijk zijn. Gezien de gemiddelde leeftijd van deelnemers aan de bondsopleidingen zal dat eerder een incidenteel karakter dan een structureel karakter hebben. In deze situatie zal een EVC-procedure van belang zijn.

Bijlagen

Relevante begrippen in de competentiegerichte kwalificatiestructuur

COLO

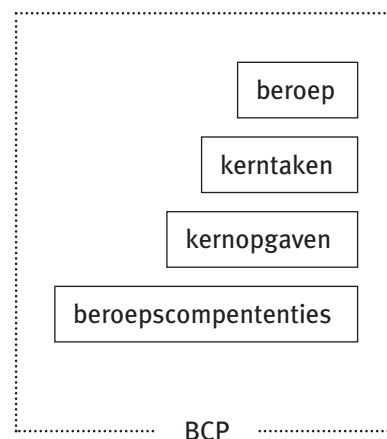
Ontwikkelingsplan Kwalificatiestructuur

Zoetermeer, 31 mei 2002

1. Beroepscompetentieprofielen	100
2. Competenties	101
3. Kwalificatieprofiel	104
4. Succescriteria/beheersingscriteria	105
5. Beginnend/vakvolwassen beroepsbeoefenaar	106
6. Overige relevante begrippen	107
7. Begrippenlijst	112
8. Afkortingen	113

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Beroepscompetentieprofielen vormen een essentieel uitgangspunt voor initieel beroeps- onderwijs. Een beroepscompetentieprofiel is een op de directe beroepspraktijk gerichte set van kerntaken, kernopgaven en beroepscom- petenties met succescriteria van een vakvol- wassen beroepsbeoefenaar. Een beroepscom- petentieprofiel komt tot stand op basis van onderzoek, uit te voeren in de beroepspraktijk. Het is een zelfstandige, herkenbare eenheid die het referentiekader vormt voor het ontwik- kelen van een kwalificatieprofiel van de begin- nende beroepsbeoefenaar.

Kerntaken

Kerntaken zijn sets van inhoudelijk samenhangende beroepsactiviteiten die door een belangrijk deel van de beroepsbeoefenaren worden uitgeoefend; dat wil zeg- gen: de kenmerkende werkzaamheden van de beroepsbeoefenaar, eventueel geordend in logische volgorde van het beroep.

Bij de beschrijving van deze kerntaken vormt het werkproces de leidraad. De vol- gende aspecten worden samenhangend beschreven:

- het te leveren product of de te leveren dienst;
- het centrale proces, inclusief het gebruikte instrumentarium (machines, methodieken, apparatuur enzovoort);
- de hierbij behorende rollen en verantwoordelijkheden;
- eventueel specifiek vanuit de omgeving gestelde eisen (ten aanzien van bij- voorbeeld milieu of kwaliteit);
- keuzes en dilemma's, samenhangend met de kerntaak, waarvoor de beroepsbeoefenaar bij het vervullen ervan kan worden geplaatst.

Ten slotte is nog de context, waarbinnen de activiteiten zich afspelen, van belang.

Kernopgaven

Kernopgaven zijn te definiëren als de opgaven of problemen waarmee een beroepsbeoefenaar regelmatig te maken heeft, die kenmerkend zijn voor het beroep en waarbij van de beroepsbeoefenaar een oplossing en een aanpak wor- den verwacht. Dergelijke problemen stellen de beroepsbeoefenaar voor keuzes of dilemma's en zijn daarmee complex van aard. Het is een situatie waarbij de mede- werker een zeker afbreukrisico loopt, dat wil zeggen dat een verkeerde beslissing in meer of mindere mate schade kan veroorzaken. Het inzetten van het juiste register van gedrag en handelingen bepaalt of iemand een meer of minder profes- sionele (en dus succesvolle) beroepsbeoefenaar is.

Kernopgaven refereren aan problematische beroepssituaties die kerntaakdoor- snijdend zijn, dan wel verwijzen naar meerdere of alle kerntaken die aangepakt moeten worden binnen een of meerdere specifieke organisatorische en sociaal- communicatieve context(en). De kernopgaven behoren bij het beroep in zijn geheel.

2. Competenties

Competenties zijn samengesteld van karakter, verwijzen naar onderliggende vaardigheids- en kennisdomeinen en worden in een context toegepast en verworven. Competenties kunnen ingedeeld worden in drie typen competenties, namelijk:

- beroepscompetenties;
- leercompetenties;
- burgerschapscompetenties.

Beroepscompetenties

Beroepscompetenties zijn de vermogens van mensen om in voorkomende beroepssituaties op adequate, doelbewuste en gemotiveerde wijze proces- en resultaatgericht te handelen, dat wil zeggen passende procedures te kiezen en toe te passen om de juiste resultaten te bereiken.

Beroepscompetenties hebben betrekking op het vermogen om te gaan met beroepsrelevante activiteiten en problemen, en zijn opgebouwd uit een samenhangende set van competentie-elementen (kennis, inzichten, vaardigheden, houdingen, persoonlijke eigenschappen).

Een competente beroepsbeoefenaar kan deze kennis, attitudes, vaardigheden en eigenschappen geïntegreerd en doelgericht inzetten om concrete (beroeps)activiteiten op adequate wijze te verrichten (plannen, uitvoeren, controleren en sturen) in de voor de activiteit kenmerkende situaties en contexten op zo'n wijze dat aan bepaalde criteria of standaards wordt voldaan. De beroepsbeoefenaar weet hierbij om te gaan met de kernopgaven, problemen, dilemma's en tegenstrijdigheden in de activiteit.

Leercompetenties

Leercompetenties zijn de te ontwikkelen vermogens van mensen om in voorkomende leersituaties op adequate, doelbewuste en gemotiveerde wijze proces- en resultaatgericht te handelen, dat wil zeggen passende procedures te kiezen en toe te passen om de juiste resultaten te bereiken

Leercompetenties betreffen in de eerste plaats het vermogen om het verwervings- en ontwikkelingsproces van competenties (kennis, vaardigheden, houdingen enzovoort) te sturen, te bevorderen, te stimuleren en effectiever te maken. In de tweede plaats zijn ze gericht op het effectief functioneren in verschillende typen leer- en opleidingssituaties, binnen en buiten het beroep. De in het kwalificatieprofiel op te nemen leercompetenties zijn gericht op:

- doorstroming binnen de kwalificatiestructuur;
- doorstroming naar het post-mbo en/of hbo;
- een leven lang leren, zowel gericht op beroepsmatige ontwikkeling (*employability* en loopbaanontwikkeling) als op de persoonlijke ontwikkeling.

Burgerschapscompetenties

Burgerschapscompetenties zijn de te ontwikkelen vermogens van mensen om in voorkomende maatschappelijke situaties op adequate, doelbewuste en gemotiveerde wijze proces- en resultaatgericht te handelen, dat wil zeggen passende procedures te kiezen en toe te passen om de juiste resultaten te bereiken.

Burgerschapscompetenties hebben betrekking op het vermogen met individueel verantwoordelijkheidsbesef te kunnen functioneren in het publieke domein, dat wil zeggen om in de maatschappij te participeren als actief burger en hierbij zelf-

standig en verantwoord te handelen. Het gaat bij burgerschap om het functioneren op een eigen, bewuste en kritische wijze. Burgerschapscompetenties bestaan uit de geïntegreerde set van kennis, vaardigheden en houdingen met betrekking tot het binnen het politieke, sociale, culturele en economische domein adequaat en verantwoordelijk kunnen functioneren, op basis van normatief en waardenbewust handelen.

De bovengenoemde drie typen competenties zijn te ontwikkelen/leren en worden omschreven als *output*, en wel op zo'n wijze dat ze vertaald kunnen worden naar leer-, opleidings- en toetsituaties (te ontwikkelen is een voorwaarde om ze te kunnen opnemen in een kwalificatieprofiel).

Context

Beroepscompetenties vinden hun betekenis in een context en kunnen niet los gezien worden van de kernopgaven waarvoor de beroepsbeoefenaar staat. Beroepscompetenties worden derhalve in een context omschreven. Onder context wordt de beroepssituatie, de leersituatie of de maatschappelijke situatie verstaan. Sommige competenties zijn uniek en nauw verbonden aan een specifieke context of smal werkingsgebied; andere beroepscompetenties hebben een breed werkingsgebied en een hoge transferwaarde omdat ze in meerdere contexten bruikbaar/toepasbaar zijn (bijvoorbeeld 'plannen').

Een competente beroepsbeoefenaar is binnen een bepaalde context in staat te kiezen uit relevante oplossingen en deze tot uitvoering te brengen, zodat een beoogd resultaat wordt bereikt. Is de gekozen handeling - hoewel juist uitgevoerd - niet toereikend voor het behalen van het beoogde resultaat, dan is er geen sprake van competent gedrag. Dit betekent dat een persoon weliswaar relevante beroepshandelingen uitvoert, maar bij gebrek aan resultaat toch geen competente beroepsbeoefenaar is. Omgekeerd kan het niet zo zijn dat een persoon competent is, zonder over de noodzakelijke uitvoeringsvaardigheden te beschikken.

Competentieomschrijving

Een omschrijving van een competentie omvat:

- de functionele naam van de beroepsbeoefenaar;
- de passage 'is in staat om op adequate wijze' om het vermogen tot adequaat handelen uit te drukken;
- een heel werkwoord (infinitief) ter aanduiding van een handeling of een gedrag (afgeleid uit een kernopgave), waarin een geïntegreerde aanwending van kennis, vaardigheden, inzichten, attitudes en/of persoonlijke eigenschappen wordt verondersteld;
- eventueel het object/de situatie waarop de handeling of het gedrag zich richt;
- het doel/resultaat van de handeling of het gedrag.

De competentieomschrijving wordt - in het beroepscompetentieprofiel - aangevuld met succescriteria voor adequaat gedrag. In het kwalificatieprofiel wordt de competentie aangevuld met beheersingscriteria. De volgorde waarin bovenstaande elementen worden geplaatst, leidt tot een taalkundig goed lopende zin. Op die manier ontstaat een competentieomschrijving. In onderstaand voorbeeld wordt deze opbouw van de competentieomschrijving uitgewerkt:

Voorbeelden van competentieomschrijving

De functionele naam van de beroepsbeoefenaar	De vermelding 'is in staat om op adequate wijze'	Eventueel het object/de situatie waarop de handeling of het gedrag zich richt	Een heel werkwoord (infinitief) ter aanduiding van een handeling of een gedrag (afgeleid van een kernopgave), waarin een geïntegreerde aanwending van kennis, vaardigheden, inzichten, attitudes en/of persoonlijke eigenschappen wordt verondersteld	Het doel/resultaat van de handeling of het gedrag
De directie-secretaresse/management-assistent	is in staat om op adequate wijze	verschillende soorten teksten	te redigeren	als onderdeel van een communicatie proces.
De servicemonteur	is in staat om op adequate wijze	storingen in verwarmings-installaties	vast te stellen en te analyseren	of gerepareerd of bijgesteld kan worden.
De verkoop-medewerker	is in staat om op adequate wijze	een verkoopgesprek	te voeren	om een artikel te verkopen.

Dimensies in competenties

Competenties kunnen worden gekarakteriseerd langs verschillende dimensies; zij vormen een ordening die verwijst naar verschillende aspecten van kernopgaven.

De dimensies die worden onderscheiden, zijn: de vakmatige en methodische dimensie, de bestuurlijk-organisatorische en strategische dimensie, de sociaal-communicatieve dimensie en de ontwikkelingsdimensie.

De vakmatige en methodische dimensie verwijst naar de beroepscompetenties om, met gebruikmaking van technieken, hulpmiddelen en/of methoden, de kernopgaven en kerntaken op adequate wijze uit te voeren.

De bestuurlijk-organisatorische en strategische dimensie verwijst naar competenties die zijn gericht op het beroepsmatig functioneren in de context van arbeidsorganisaties.

De sociaal-communicatieve dimensie verwijst naar de competentie om samen te werken, te functioneren in een team enzovoort.

De ontwikkelingsdimensie verwijst naar de competenties die bijdragen aan de ontwikkeling van een beroep, individu, team, organisatie of bedrijf.

De betekenis van de analyse van de competenties aan de hand van de dimensies is gelegen in het kwalificeren voor aankomend responsief vakmanschap. Dat wil zeggen dat de dimensies niet alleen zicht verschaffen op de vakmatige en methodische vereisten vanuit het beroep, het bedrijf en de arbeidsmarkt, maar tegelijkertijd de competenties zichtbaar maken, waarvan het individu gebruikmaakt voor zijn ontwikkeling in de toekomst.

Het gebruik van dimensies dwingt tegelijkertijd de ontwikkelaars van competenties om breder te kijken dan alleen de vakmatige en methodische competenties.

Bovendien is de analytische indeling van belang voor de vergelijking van competenties en op basis daarvan clusterbaarheid van competenties die in meerdere beroepscompetentieprofielen herkenbaar aanwezig zijn.

3. Kwalificatieprofiel

Op basis van een of meer beroepscompetentieprofielen wordt een kwalificatieprofiel bepaald en omschreven.

Kwalificatieprofielen worden vastgesteld in het overleg tussen de sociale partners (uit eventueel verschillende branches en bedrijfstakken) en het beroepsonderwijs, verenigd in de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven. De bundeling van meerdere beroepscompetentieprofielen in één kwalificatieprofiel wordt gebaseerd op verwantschap tussen de beroepen, op basis van inhoud, rollen, aard en de complexiteit van de kernopgaven van het beroep en de hiervoor benodigde beroepscompetenties. Verwantschap van loopbaanmogelijkheden kan hierbij eveneens een rol spelen. Het is dus geen administratieve beslissing, waarvoor 'rekenregels' zijn op te stellen. Herkenbaarheid en betekenis voor de arbeidsmarkt en uitvoerbaarheid voor het beroepsonderwijs vormen de belangrijkste criteria voor vaststelling.

Het kwalificatieprofiel bestaat dan uit een gemeenschappelijk deel, gebaseerd op de verwante delen van de gebundelde beroepscompetentieprofielen. Daarnaast kunnen (keuze)onderdelen worden onderscheiden, gebaseerd op de inhoudsspecifieke, kenmerkende beroepscompetenties uit de verschillende profielen.

De beroepscompetenties, leercompetenties en burgerschapscompetenties vormen de kern van het kwalificatieprofiel. Een kwalificatieprofiel wordt daarmee de geformaliseerde en gestandaardiseerde beschrijving van de startsituatie op de arbeidsmarkt en in de maatschappij.

De leer- en burgerschapscompetenties vormen een 'onversneden' factor in het kwalificatieprofiel. Dat wil zeggen dat leer- en burgerschapscompetenties integraal in kwalificatieprofielen worden opgenomen en niet worden aangepast aan de aard, inhoud en/of complexiteit van de beroepscompetenties uit een specifiek kwalificatieprofiel. In het beroepsonderwijs zullen de drie typen competenties in het onderwijsleerproces geïntegreerd worden aangeboden. De verantwoordelijkheid hiervoor berust bij de onderwijsinstellingen.

De drie typen competenties in het kwalificatieprofiel verwijzen impliciet naar de drievoudige kwalificering: de beroepskwalificatie, de maatschappelijke kwalificatie en de doorstromingskwalificatie. De leer- en burgerschapscompetenties worden nader uitgewerkt naar de verschillende niveaus voor beroepsonderwijs.

4. Succescriteria/beheersingscriteria

De mate waarin een individu competenties - zowel beroepscompetenties als burgerschapscompetenties en leercompetenties - heeft verworven, kan worden beoordeeld aan de hand van kwaliteitscriteria en vervolgens gewaardeerd worden aan de hand van een normering.

In het beroepscompetentieprofiel worden de kwaliteitscriteria aan de hand waarvan de verwerving van beroepscompetenties worden beschreven succescriteria genoemd. Deze succescriteria bevatten de kwaliteitscriteria die - bij de vakvolwassen beroepsbeoefenaar - een goede aanpak van de kernopgaven van het beroep waarborgen, met een juist resultaat.

In het beroepscompetentieprofiel (van de vakvolwassen beroepsbeoefenaar) hebben succescriteria betrekking op het resultaat (product of dienst) van een bepaalde vakmatige handeling en/of gedrag en op het proces (de gevolgde werkwijze en/of procedure) dat leidt tot het beoogde resultaat. De succescriteria worden op basis van onderzoek naar beroepscompetenties ingevuld door vertegenwoordigers van de beroepspraktijk.

In het kwalificatieprofiel worden de kwaliteitscriteria aan de hand waarvan de verwerving van beroepscompetenties wordt beoordeeld beheersingscriteria genoemd. Deze beheersingscriteria bevatten de kwaliteitscriteria op grond waarvan beoordeeld wordt of de beginnende beroepsbeoefenaar in staat is tot een goede aanpak van kernopgaven met een juist resultaat.

In het kwalificatieprofiel hebben de beheersingscriteria betrekking op het resultaat (product of dienst) van een bepaalde handeling en/of gedrag en op het proces (de gevolgde werkwijze en/of procedure) dat leidt tot het beoogde resultaat. De beheersingscriteria hebben betrekking op de geïntegreerde aanwending van competentie-elementen in beroepscompetenties, leer- en burgerschapscompetenties.

De beheersingscriteria behorende bij de beroepscompetenties worden - in overleg met vertegenwoordigers van de beroepspraktijk - afgeleid van de succescriteria uit het beroepscompetentieprofiel.

5. Beginnend/vakvolwassen beroepsbeoefenaar

Het verschil tussen de beginnende en de vakvolwassen beroepsbeoefenaar is 'ervaring'. Met vertegenwoordigers van de beroepsgroep moet worden vastgesteld wat de invloed van 'ervaring' respectievelijk 'ervaringsleren' is op de ontwikkeling van beroepscompetenties.

Geredeneerd vanuit de definitie voor beroepscompetenties gaat het om:

- meer kennis van zaken;
- beter inzicht in de context (organisatie, relaties, strategie);
- meer routine;
- grotere identificatie met de beroepsgroep;
- persoonlijke groei, gedragsverandering;
- groeiend vermogen om ontwikkelde competentie-elementen geïntegreerd en onafhankelijk van instructies, opdrachten en aanwijzingen van anderen in te zetten.

Het verschil tussen de beroepscompetenties van de beginnende en de vakvolwassen beroepsbeoefenaar zal tot uitdrukking worden gebracht in:

- het al dan niet vereist zijn van een bepaalde competentie (bijvoorbeeld leidinggeven);
- de beschrijving van de aard, inhoud en complexiteit van de vereiste competentie;
- de succescriteria.

6. Overige relevante begrippen

Beroepskolom

Vmbo-mbo-hbo als een gelijkwaardige doorstromingsroute ten opzichte van algemeen vormend onderwijs.

Deelkwalificatie

Op de arbeidsmarkt betekenisvolle clustering van beroepscompetenties. Certificaten zijn mogelijk, en EVC.

Diplomastructuur

Landelijk samenstel van gestandaardiseerde differentiaties (breed of smal), behorend bij een kwalificatieprofiel.

Initieel beroepsonderwijs

Het initieel onderwijs leidt op tot een beginnende beroepsbeoefenaar en responsief vakmanschap, en legt het fundament voor het leervermogen en de leermotivatie van de deelnemer.

Kwalificatie

Geschiktheid (gebruikt in de algemene zin in tegenstelling tot kwalificatieprofiel).

Kwalificatiestructuur

Landelijk samenstel van alle vastgestelde kwalificatieprofielen.

Responsief vakmanschap

Vakmanschap dat tegemoetkomt aan de behoeften van de arbeidsmarkt, én tegelijkertijd het individu de bagage biedt waarmee deze zichzelf en zijn/haar vakmanschap verder kan ontwikkelen in een samenleving en op een arbeidsmarkt die gekenmerkt wordt door een hoog tempo van veranderingen.

Vrije ruimte

De ruimte binnen de totale opleidingstijd die bedrijven en scholen naar eigen behoefte kunnen invullen met activiteiten die niet gericht zijn op het realiseren van dat wat vastgelegd is in de diplomastructuur. De vrije ruimte biedt mogelijkheden voor onderdelen zoals regionale toespitsingen, technische ontwikkelingen, experimentele onderdelen voor de opleiding en bedrijfsspecifieke onderdelen. De vrije ruimte beslaat maximaal 20 procent van de opleidingstijd.

Lijst met afkortingen

BCP	Beroepscompetentieprofiel
BOS	Bestuurlijk-organisatorische en strategische dimensie
BVE-raad	Raad voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
CINOP	Centrum voor Innovatie van Opleidingen
EVC	Eerder Verworven Competenties
HBO-raad	Raad voor Hoger Beroeps Onderwijs
KNVB	Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
KNZB	Koninklijke Nederlandse Zwem Bond
KP	Kwalificatieprofiel
KSS	Kwalificatiestructuur Sport
NebasNsg	Nederlandse Sportorganisatie voor mensen met een beperking
NeVoBo	Nederlandse Volleybal Bond
NFWS	Nederlandse Federatie voor Werkers in de Sport
NISB	Nederlands Instituut voor Sport en Beweging
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité* Nederlandse Sport Federatie
OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ON	Ontwikkelingsdimensie
OVDB	Landelijk Orgaan Beroepsonderwijs
PvB	Proeve van Bekwaamheid
SC	Sociaal-communicatieve dimensie
SEC	Sport Educatie Consulent
VM	Vakmatig-methodische dimensie
WOS	Werkgevers in de Sport

